CANSSON PIEMONTEISE

EDITE E INEDITE

D'

CESARE SCOTTA

TURIN, 1868
Stamparìa Nassional d' Botero Luis
Contrà Bottero, N. 8.

PREFASSION

I sodisfo a la domanda d' j' amis, fasend stampè la racolta dle mie Cansson piemonteise.

I l'hai tentà vari gener, umoristich, satirich, amoros, filosofich e fiña un gener neuv: la cansson comica con d' recitativ an prosa.

Son-ne riussì a quaicosa d'bon?

Sto libret à incontrëralo?

Ma..... për gaveme 'l dubi, i son fame coragi e i na tento la preuva.

CESARE SCOTTA
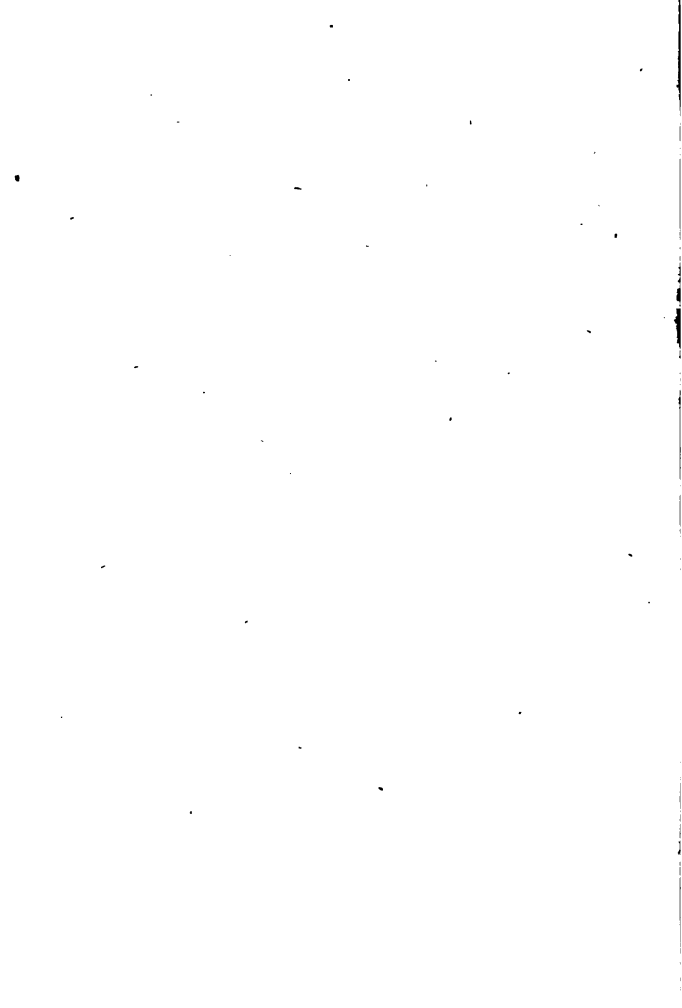
A LA MEMORIA

D'MIA MARE,

CHE PIEÑA D'VIRTU', D'BONTA' E D'LETISSIA,

CON SOA AMABIL COMPAGNIA

A INFIORAVA LA MIA VITA

DÊ TANTA FELICITA' E D'TANTA GIOJA,

PÊR LE QUAI, LA MIA MENT LONTAÑA

DAI DÊSPIASÌ DÊL MOND,

AS INSPIRAVA

A COULA POESIA LEPIDA E COMICA,

COM A TRASPAR DAI ME POVRI VERS

FRUT D'UN PENSSÈ LIBER, TRANQUIL, GIOJOS

D'UN CHEUR CONTENT.
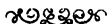
Përchè ch'i fas d' cansson?

Përchè ch'i fas d'cansson veuli ch'iv dìa?!
Vor-rìa saveilo mi, ma lo sai nen.
Cos veuli mai; quaich volta la manìa
D'esprimi ij me penssè, 'n t'la testa am ven,
E senssa andè sërcand lë stil famos,
I tampo giù a la mei quatr vers an cròs.

Perbaco, dime un poch falo nen rie,
A vëdi certi brut vei pecator,
A vorei fè ij gridlin, mantnisse d'fie
Paghè, mentre ch'un autr god i favor:
E sa va bin essi talment bagnà,
Da chërdie d' pianta d' lor an-namorà.

A vëdi dle madame d' coule oneste
Për un pontiglio chi sei nen capì
Tnì tren, blaghè, sgheirè tut ant le-veste,
Mandè 'n malora un povr diao d' marì
Për nen lassesse piè da na rival
L'amante ch'a finiss d' butéje an bal.

A vëde d'ij blambech, d'ij contastorie,
Che pes d'un don Giovanni a l'han sedot
D' fomne a bizefe, e a conto le soe glorie,
Le vitime ch'a l'han sot lor ridot,
Mentre a l'è grassia peui s'a son stait bon
Na volta d'arambesse a un serventon.

A vëdi l'onestà d' certi spëssiari,
La dlicatëssa d'i marcand sul peis,
Le grinfe conssumà d'i segretari,
La pressa d'j'impiegati a piè so meis,
La veuja d' certi aocat d' fè d'ij process,
Le note d'ij dotor ch'a l'han caless.

La tatica famosa d'ij senssai
E d'j'agent d' cambi për sërchè d'afè,
J'ambreuj d'coui ch'a negossio ant i cavai,
Le meñe d'ij trocion e d'j'usurè,
I toiro d'j'obergisti antorn al vin,
La lenga d'ij pruchè për parlè bin,

La sienssa d'ij magister ant le scole,
Le note dle cantanti d' prim cartel,
La forssa d'ij cassiè pr' aussè le sole,
'L topè d'ij preive ant ël promëte 'l cel,
La castità dle monie e d'ij fratas,
E d'i menagi la continua pas,

La testa d'coui ch'a regno su la tera,
I dent e la dentiera d'ij ministr,
I pian d' bataja d'coui ch'a fan la guera,

E le rasciade d' cifre ant i registr,
Le cassie dle finansse pieñe d' vent
E coui ch'ai veuido a godi alegrament.
Tuta sta roba am roia sì 'nt la coussa:
E cosa mai, për drit o për travers,
Bsogna voidela, sno fërmenta e moussa
E sciopa, e anlora adiù cansson e vers
Adiù mie fiëtte, adiù me cari amis,
Adiù la vita, adiù..... tut a finis.

A l'è 'l secol d'ij papè

Voi ch'i scavi le minere,
Ch'i travaje neuit e dì
Për fè seurti d'ant le pere
Coul metal ch'an fa giolì,
Un toch d'carta, boña gent,
A val d'pì ch'l'or e l'argent.
Giù le borsse e i *port-monnaies*
Ch'a l'è 'l secol d'ij papè.
Vëdi nen; senssa fatiga
Un ministr ch'l'abia fait quarta,
Basta mach, mach una riga
Ch'a dëstenda s'un toch d'carta

Për avei d'or a palà,
Bolognandve 'l cors forssà.
Giù le borsse e i *port-monnaies*
Ch'a l'è 'l secol d'ij papè.

Chi elo coul ch'a invidia ancora
L'età dl'or al dì d'ancheuj?
L'è un maroj marià bonora,
An giornà ch'un portafeuj
Ant le man d'certi padron
A fa seurti d'ij milion.
Giù le borsse e i *port-monnaies*
Ch'a l'è 'l secol d'ij papè.

D'papè sporch da feve scheur
An giornà son na fortuña,
E v'ij teñi lì sul cheur,
Ij traspori anch'ant la luña,
Senssa bsogn dël cabassin
Coma al temp d'ij marenghin.
Giù le borsse e i *port-monniaes*
Ch'a l'è 'l secol d'ij papè.

Për tut lon ch'av peul sucede,
Tramblè mai, no, gent avara;
Ma se i biet a son d'monede!
E con n'agio, una cagnara
D'un sëssanta o che për sent,
Treuvi sempre d'or e argent.
Giù le borsse e i *port-monnaies*
Ch'a l'è 'l secol d'ij papè.

El marengh l'è un midajon
Da butesse ant un museo,
A peul essje coui mincion
D'antiquari o pur d'ebreo.
Ch'a na teño për la goj
D'ciapè i merlo, i farfo, i foj.
Giù le borsse e i *port-monnaies*
Ch'a l'è 'l secol d'ij papè.

Con na firma s'un papè
Longh e largh gnanca na branca,
Treuvi sempre a fè d'ij dnè;
Ma s'a casca an man dla Banca,
Tnive d'euj, fè pa i fabioch,
Ch'a j'è 'l dodes da taroch.
Giù le borsse e i *port-monnaies*
Ch'a l'è 'l secol d'ij papè.

Con d'ministr d'na sì gran valia
An materia finanssiaria,
Bsogna dilo, ma l'Italia
A va a fesse milionaria....
Con d'papè senssa valor,
E d'monede d'gnun color.
Giù le borsse e i *port-monnaies*
Ch'a l'è 'l secol d'ij papè.

Le neuve legi d'bol e d'registr

J'è gnun bon, peuss pa adateme
A ste legi d'bol, d'registr;
I vad drit a lamenteme
Da coul aso d'un ministr.
An giornà për podei vivi,
Per podei penssè, parlè,
Cosa diomne peui për scrivi.
Tut a bsogna fè bolè.
Sa basteissa la *bolada*,
Meno mal; ma a basta pà,
Al registr bsogna chi vada,
Përchè dop, va registrà.

Ai temp d'mia gioventù le cose andasìo mei, a l'ero *altri tempi.....* adess tut a va bolà, tut a va registrà, scarabocià, ambrojà a dann dla nostra borssa.... *Sono leggi barbare*, e se v'adati nen, giù dle multe, giù dle contravenssion.... j'è pa pì d' libertà. Jerdlà am ven a cà l'agent dle tasse, e a va a fichè 'l nas ant 'l gabinet ch'veui nen nominè, e am fa la contravenssion për avei trovà diversi toch d'papè che për esse destinà a un certo uso, a dvìo second chiel esse bolà; i l'hai dìe chi l'avrìa bolaje- nossignore a sens dël articol 20 dla lege, a van bolà prima d'servissne ah!

J'è gnun bon ecc.

Da për tut dova ch'i passo
Da për tut i vëdo d'boi
Dai ministr a coui ch'ramasso,
Son bolà.... fiña i taboi.
Lo ch'l'è certo, tut ël mond
D'boi e d'timber a dëscor
N'j'è d'ij quader, d'ij rotond
D'ogni pressi, ogni color.

I l'avoma la carta da bol, le marche da bol, ei francoboi; i l'avoma i boi ordinari, i boi straordinari, i boi për le cambiai, i boi për le ricevute, i boi për le litre, i boi për i plich, e i boi për le bole; as peul peui pa fè la menoma cosa, 'l pì pcit afè senssa avei da parlè d'bol, d'boldrò, d'boltin, d'bolton, d'bole, d'bolè e d'boleta.... un boluss da feme bolichè la veuja d'bologneje la schinassa a sor ministr e d'bolverssè tuta sta bolada bolatoria!...

J'è gnun bon ecc.

La matin s'i vad an piassa
A comprè mes chilo d'ris,
O fè acquist d'una ramassa,
J'è la lege ch'a m'sesis.
L'è un contrat; bsogna an sostanssa
Hinc et nunc ch'i paga 'l drit
Drit dê compra e peui d'quitanssa
Con l'aument ch'a l'è prescrit

Senssa calcolè j'acessori, coule bagatele d'ij decimi d'guera, d'ij centesimi adissionali, provinciali,

cos saine mi... Jer vnisand d' an piassa intro ant un cafè për fè colassion, e i comando un bicerin, 'l garsson am porta una tassa, ij dìo a' l'è un bicerin, ch' i veui; me car sgnor am rispond, a pagla chiel 'la multa, i veui pa buteme an contravenssion për soa bela cera, ij bicerin a son abolì e la lege a parla mach d'tasse ah!!

J'è gnun bon ecc.

O che legi sante e bele
Ispirà da un lum divin,
Tiro a pieve le budele
Dop ch' l'han suave 'l borgiachin.
Si chërdeisse peui d'ripete,
D'avei drit, j'è gnente ch'val
Prima i paghe peui i spete
Al giudissi universsal.

A l'è propi così, l'auter dì i l'hai fait un sonet për 'l *danaro di S. Pietro,* già i son d'cô poeta mi.... l'esator a l'ha savulo e a m'a quotame, i fas osservè ch'a l'era un sonet, una cansson; che sonet, che cansson d'Egit am rispond, a l'è n'scrit ch'a parla d'dnè e i dnè a pago, për conseguenssa ij pìo la tassa fissa, gradual e proporssional; cribio! a coul intimatum i couro dal procurator e ij conto la cosa,..... a m'a dime ch'i l'avìa rason, ma ch'a l'era dificil ch'am la feisso përchè con 'l govern a conven pa litighè,... nen d'autut ch'a tira drit; anlora am dis che për reclamè a bsognava

dimostrè d'avei pagà la tassa, e che peui ai sarìa staje ancora da paghè 'l drit d'registr, për la convenssion, për la sitassion, për la notificassion, comparission, iscrission, conclusion, prefission, monission, decision, esecussion e riscossion.... misericordia! i son andait drit a paghè sëd'no tra 'l govern, e i so agenti e 'l procurator am rusiavo fiña i..... boton ah!!

J'è gnun bon peuss pa adateme
A ste legi d'bol, d'registr;
I vad drit a lamenteme
Da coul aso d'un ministr.

La Giustissia

Povra gent che su sta tera
A stè an pas i s'è nen bon,
Ma 'v compiasi d' feve guera,
D' fè dle liti e dle quistion,
Lo seu ben che lo ch'av vissia
L'è la fede ant la giustissia.
La Giustissia?
La Giustissia!
L'è un anssëgna d' tabachin:
Da na man l'ha na balanssa
Për peisè i bei marenghin

Ch'a fa rendi a la Finanssa;
E da l'autra con na spà
A dà a l'orba dle stocà.
J'è la lege as sent ch'i crie,
J'è la lege ch'a m'assist:
Boña gent im feve rìe,
Quante volte ayì nen vist
Che për quant a fussa cieir
Lo ch'l'è bianch diventè neir!!
La Giustissia?
La Giustissia! ecc.

E la lege për la prima
Chërde voi ch'a sìa giusta?
An giornà l'è mach na lima
Che mordendla i dent a frusta,
Fabricà con n'unich fin
Col d' voideve 'l borgiachin.
La Giustissia?
La Giustissia! ecc.

Im direve: e i Tribunaj?....
Sì ch'ai son; ma sa dàn tort
Al Govern, i souma a guai,
Già coui giudisse a son mort,
E 'l dì dop con un decret
'S mando an aria i so precet.
La Giustissia?
La Giustissia! ecc.

Un pretor a studia e guma
Për dè des sentensse al dì,
Un conssiè va spass e fuma
Tant e quant ai fa piasì,
So travai, conssist d'andè
Tripla paga a ritirè.
La Giustissia?
La Giustissia! ecc.

Un travet ch'a suda e s' massa
Për nen perdi un tochet d' pan
D'ordin grassia a l'è ch'a passa
Mentre un autr ch'sa fè 'l rampan
Fussa l'aso 'l pì perfet
Treuva mezo a coui d'*concet*.
La Giustissia?
La Giustissia! ecc.

Pr'esercì na profession
Bsogna avei subì n'esame,
Paghè un drit, dè na caussion;
E peui quatr schinasse grame
Con gnun drit, senssa paghè
A esercissso 'l vostr mëstè.
La Giustissia?
La Giustissia! ecc.

Un falì s'na va a Paris
A fè un viage d'quatr meiset,
Peui a torna, e sui barbis

Vë spassëgia an guant violet;
A va dave 'l doi për sent
E 'v lamenti? O iniqua gent!
La Giustissia?
La Giustissia! ecc.

La galera, la castiglia
A son faite për coul-là
Che sfinì dal fè vigiglia
Pochi sold a la robà;
Ma për coul ch'l'ha pià d'milion,
Feje largo a sor baron.
La Giustissia?
La Giustissia! ecc.

Lo che sì fra noi Gianduja
As conssidera un delit,
Smijla nen ch'a sia na couja,
Ant n'autr post l'è quasi un drit!
Pura l'è propi così.......
Val la peña d'essi unì!
La Giustissia?
La Giustissia! ecc.

I decret parei dle pieuve
D' san Michel, a casco a verssa,
A milion le legi neuve,
L'una dl'autra a viceverssa
Da pì nen capì ant un meis
Si se' Turch, Alman, Fransseis.
La Giustissia?
La Giustissia! ecc.

Con un boluss d'tal natura
La Giustissia al dì d'ancheuj,
Povra dona, chĕrdi pura
Ch'a finiss pĕr sarè j'euj,
Sa son nen sti meisinor
Rimpiassà da un bon dotor.
La Giustissia ?
La Giustissia! ecc.

Brindisi a Don Bongin

Stopè tuti la ganassa
E stè ciuto un momentin,
Doi vĕrsset lassè ch'i fassa
An elogi d' Don Bongin
An onor dĕ la soa cusiña,
Dĕ le soe boute e dla cantiña.
Viva Baco, viva ĕl vin,
Viva viva don Bongin,
Viva ĕl gius d'ij so botai
Ver rimedi a tuti i mai,
Viva Baco, viva ĕl vin,
Viva sempre Don Bongin.

Sol a l'ha fra tanti preive
Comprendù la soa mission,
Infondend, dasand a beive
El liquor dla divossion,
El liquor, o cari amis,
Ch'an dà an tera ël paradis.
Viva Baco, viva 'l vin,
Viva viva Don Bongin,
Viva ël gius d'ij so botai
Ver rimedi a tuti i mai
Viva Baco, viva ël vin,
Viva sempre Don Bongin,

Consolatrix aflictorum
A l'è un vin potent e fort,
Con *refugium pecatorum*
As dà vita fiña ai mort,
L'alegrìa sempre a dura
Con n'aspergess d' tal natura.
Viva Baco, viva ël vin,
Viva viva Don Bongin,
Viva ël gius d'ij so botai
Ver rimedi a tuti i mai,
Viva Baco, viva ël vin,
Viva sempre Don Bongin.

A l'è grass parei d'un frà
Sempre alegher e content
A l'è ël re d'i tonssurà,

E mi iv dìo francament
Ch'a s'è fasse una gran sapa
D' mai aveilo elegiù Papa.
Viva Baco, viva ël vin,
Viva viva Don Bongin,
Viva ël gius d'ij so botai
Ver rimedi a tuti i mai,
Viva Baco, viva ël vin,
Viva sempre Don Bongin.

La prima volta....

O cara mia totiña,
Com'a l'è bela ancheuj,
Che facia birichiña,
Che boca, che bei euj,
A bsogna chi lo dìa
Am pias a la follìa.
Paolin ch'a staga chiet,
Ch'a parla nen così,
Chiel a sa nen l'efet
Ch'am fan coui dëscors lì,
Chiel a sa nen Paolin
Ch'i sento ch'ij veuj bin.

O gioja dël me cheur!
O mia felicità!
Mai pì sì gran boneur,
Mai pì l'avrìa sperà
Ch'am daga coula man
Chi l'hai sospirà tan.
Con cousta man ch'a pia
Ij dagh me cheur Paolin,
Ch'am lassa gioja mia
Ch'ij fassa su un basin,
No no, përmëto nen,
Mach un, mach un almen.
Ant coust basin mia cara,
L'è testimoni 'l ciel,
Me giurament as sara
D'essie an amor fedel,
Me giurament che un dì
Saroma anssema unì.
Ch'ai fassa niente peña,
Con chi tut ai promet,
Gigin, Gigin ch'a veña
A l'ombra ant ël boschet,
Podroma senssa pour,
Parlè dël nostr amor.
Paolin a chiel m'afido
Im buto ant ij so brass,
Ven pura ven mi t' guido

Contenta tna trovras,
Anssema d'ij moment
Provroma d'ver content.
Ven.... set-te su l'erbëta,
Avsinte gioja mia,
Fa nen la smorfiosëta....
Oh! sent coma ch'a oria
Sì 'n torn ël rusigneul
Che la soa sposa a veul...
Ohimì che vent ch'a tira,...
L'è l'aria dël mesdì...
Ahi ahi.... la testa am gira...
Cos l'elo mai sossì?
Cos mai noi l'ouma fait?...
Rot l'ola e vërssà l' lait.

La ginastica

Che vita stupida
Al dì d'ancheuj
A meño j'omini,
A fan i fiemi:
Dait a la crapola,
Ai geugh, ai vissi,

E dla lussuria
S'ciav d'ij caprissi
Sempre ant le nivole
D' n'*estaminet*
As fan na gloria
D'essi *blasé.*

Ant coula perfida
Grama atmosfera
So corp as logora
Ant tal manera,
Ch'ij treuvi vitima
A vint'un an
D'aciach, rachitidi,
D'ogni malan,
Che mol, senss'anima,
Batù 'l moral,
Fan dl'om na machina,
Un'animal.

Rimedi semplice
Për cousti mai,
L'è n'ativissima
Vita d'travaj;
Con la ginastica,
L'andè a caval,
Con l'acrobatica,
La scherma, 'l bal,
Vostr sangh a circola,

S'deurvo i polmon,
S'forma n'erculea
Costitussion.
Për costantissima,
Longa esperienssa,
I seu ch'a prospera
L'inteligenssa
Ant coula fisica
Carcassa umaña
Ch'a l'è pì intrepida,
Robusta e saña,
E ch'as debilita
Për-contra ant chi.
Dle passion vitima
L'ha 'l corp sfinì.
Mens sana in corpore
Sano; penssè
Ch'a l'è la massima
D'ij nostri cè;
E butà an pratica
Da coui bon vei,
La storia ai numera
Come modei
D'na rassa energica,
Pieña d'vigor,
D'cousta penisola
A gloria e onor.

Se tuti j'organi
A son robust,
La ment l'è libera
E 'l penssè giust,
Tranquila l'anima,
Content ël cheur,
Niente a l'intorbida.
Seufr i maleur,
Che ant cousta misera
Valada d'pior,
Tribulo st'essere
Fieul dël dolor.

Për la politica
Tuti scaodà,
La testa as lambico;
Ma a pensso pa,
Che se bonissime
A son adess
Le diplomatiche
Mene, 'l dì apress,
Për mantnì valide
Le convenssion,
Ai va d'bon omini,
D'fieri canon.

Se 'l ben dla patria
L'è compromess?
Fort come d'ercoli,

Un contra dès,
Podoma intrepidi
Bate 'l nemis
Com dle termopoli
J'antichi amis;
E sangh d'ij Cesari
Tuti a diran
L'è coul ch'a bulica
Ant j'Italian.

A gofo, barsiga,
Lansquenet, macao,
Pola e virotola
Su, prest, di' ciao,
Decis, con animo
Tranquil, content,
Buteve a l'opera
D'risorgiment,
E vnirà l'epoca
Che tuti i but
Con la ginastica
A daran frut.

Con ti? sempre!!!

Lassme nen sì sol e solet
O Luisiña, abia nen pour
Chita la riva, e sul barchet
Ven ch'a të speto gioja e amonr.
Fidte a l'aqua limpida
Al barchet legier
Al me cheur ch'a palpita
D'un amor sincer.

La riva an lassa e pian pianiñ
An dà 'l bon dì, lontaña as fa,
Con chila ai resta ogni sagrin,
Gioja d'amor an barca a sta.
Fidte ecc.

Ai buff dël vent, tramola l'onda,
Tramonta 'l sol, seren l'è 'l cel,
Vërda e fiorìa guarda la sponda,
La barca a vola al par d' n'osel.
Fidte ecc.

As fa già scur, a meuir ël dì,
La barca a va për so filon
Pogià sul rem: cantoma unì,
Luisa cara, una cansson.
Fidte ecc.

Che bei eujin, Luisa mia,
Che bela vos, che car soris
Dal qual ai seurt tanta armonìa,
Ch'a fa dë la vita un paradis.
Fidte ecc.

Tut a la gioja, tut a n'invita,
Tut a concor al nostr boneur,
Fa ch'a continua 'l rest dla vita,
Fa ch'as unisso i nostri cheur.
Fidte ecc.

L' asta d' Beneficenssa

Con la borssa, ma ben pieña
Doma su 'n piassa Castel,
Coure tuti, a val la peña,
I vëdrè quaicosa d' bel;
Për i pover as vendrà
Mila oget stait regalà.
Coure, coure a fè partì
A des lire n'arlichin
Ch'a val pì d'un marenghin.
J'è pì gnun ch'a veuja ofrì?
J'è pì gnun?
Un, doi, tre!
Pì gnun?
Pe, pe!

Ai sarà dle cose drole,
Cose degne d'giobia grass,
Verbi-grassia un paira d'mole
Ant un lot con don-tre nass,
Na mostacia da pierot,
Un trequare, un dominò.
Coure, coure a fè partì
A doi sold un bel pajasso,
Una cana d'bosch dë frasso.
J'è pì gnun ch'a veuja ofrì?
J'è pì gnun?
Un, doi, tre!
Pì gnun?
Pe, pe!

As va a vendsse d'aqua d'Lissa
Për marchè la lingerìa,
Stè sicur che con na stissa
Mai la macia a andarà vìa,
Dëstilà da un bon lambich
Butà an moto da un borich.
Coure, coure a fè partì
Tranta sold un buratin,
Un florindo, an guant sënrin.
J'è pì gnun ch'a veuja ofrì?
J'è pì gnun?
Un, doi, tre!
Pì gnun?
Pe, pe!

Na coroña d'carta pista
Tempestà da d'cui d'bicer,
Che guardandie a prima vista,
As dirìo d' diamant ver,
Ch'a peul serve për un re
Da teatro e curt dë dnè.
Coure, coure a fè partì
Un automa sorprendent
Ch'a fa tuti i moviment.
J'è pì gnun ch'a veuja ofrì?
J'è pì gnun?
Un, doi, tre!
Pì gnun?
Pe, pe!
Una copia dlë Statuto
Già un pochin rusià dai rat,
As incanta lì al minuto
E i l'avreve a strassa pat;
L'è un regal d' sora Ecelenssa.....
Liber frust, ch'a na fa senssa.
Coure, coure a fè partì
Una clava a doi e stanta,
D'una roul nen morta an pianta.
J'è pì gnun ch'a veuja ofrì?
J'è pì gnun?
Un, doi, tre!
Pì gnun?
Pe, pe!

Un bel *toch* d'magistratura,
Un barton dla libertà,
Da përsoñ na saradura,
Na gasëta sequestrà,
Na lucerna, e n'*abat-jour*,
Le mochëte, 'l dëstissor.
Coure, coure a fè partì
Dle tësoire d'assel fin
A tre lire e singh centin.
J'è pì gnun ch'a veuja ofrì?
J'è pì gnun?
Ün, doi, tre!
Pì gnun?
Pe pe!

As va a vendsse dle cadreghe
Certi avans dël ministero,
Già ben fruste e pa pì antreghe,
Che për dila a valo un zero,
Ma për autr al dsor dë stima
Për la cros ch'j'è anciodà an sima:
Coure, coure a fè partì
Fris e ganssa an sold al mìa,
Midajiñe an canadìa.
J'è pì gnun ch'a veuja ofrì?
J'è pì gnun?
Un, doi, tre!
Pì gnun?
Pe, pe!

A s'incanta d' nostra sëca
  Torcc e forme da fè ij dnè,
  Cose inutij dop la lëca
  D'ij marengh contra i papè;
  Peulo serve a fè i fidej
  O a na fabrica d' bindej.
    Coure coure a fe partì
   Un marengh e tut d'or bon,
   A l'è a pressi d'afession.
   J'è pì gnun ch'a veuja ofrì?
      J'è pì gnun?
      Un, doi, tre!
      Pì gnun?
      Pe, pe!

Dla giustissia le balansse
  Con i codici italian
  E le cassie dle finansse
  Spero ben ch'as incantran,
  Përchè tant servend pa pì,
  Fene d'sold l'è 'l mei partì.
    Coure, coure a fè partì
   Për un pressi d'ij pì bass
   Na ratoira e neuv ratass.
   J'è pì gnun ch'a veuja ofrì?
      J'è pì gnun?
      Un, doi, tre!
      Pì gnun?
      Pe, pe!

J'è d'ij bust e d' crinolin,
E 'l pì drolo peui dë tut
Ant un lot con d'ij ciavin,
Direu mei d' passapërtut;
Fora i dnè fe pa j'avar,
Che sto lot va pagà car:
Coure , coure a fè partì
Mila lire una buata;
Doma, avanti chi la cata.
J'è pì gnun ch'a veuja ofrì?
J'è pì gnun?
Un, doi, tre!
Pì gnun?
Pe, pe!
As va a vendsse d'ij subiet
D'ogni sort e qualità,
Tranta cassie d' bei cornet
Stait a posta fabricà
'N tl'oficina d' Sant'Antoni,
Protetor d'ij matrimoni.
Coure, coure, a fè partì
A doi sold una trombëta,
Doi cornet e na barëta.
J'è pì gnun ch'a veuja ofrì?
J'è pì gnun?
Un, doi, tre!
Pì gnun?
Pe, pe!

A comprè su coure a l'asta
Con la borssa ben guernìa,
Penssand che, nen mach a basta
Për fè un at d' filantropìa
L'onorè d' vostra presenssa
Coust'incant d'beneficenssa.
Coure, coure a fe partì
Un gianduja, un Bougia-nen
Che un milion lo paga nen.
J'è pì gnun ch'a veuja ofrì?
J'è pì gnun?
Un, doi, tre!
Pì gnun?
Pe, pe!

Le streghe

Con sent rupie su la cera,
Brute, veje, senssa dent,
Stoma d'cà sot la nosera
Tant famosa d'Benevent,
Souma streghe dla scufiassa,
Souma armà d'una ramassa.
Paciocoma ant la marmita
Dë sto mond con ij folet,
Dirigend le assion dla vita,

Is piasoma a fè d'giughet;
S'un as aossa e l'autr as bassa
L'è an virtù d'nostra ramassa.

Foma pieuve e vnì dla fioca,
Calè d'briña e tempestè,
E Bërgnif con la soa coca
Sempre an fa da *valet de pieds;*
Se an carossa a j'è nen d'piassa
Cavalcoma la ramassa.

A s'è vist pì d'una vota
Un grand aso vnì dotor,
Da preivass caussè la cota
Un nasòn imperator,
A vnì papa una talpassa
Për virtù d'nostra ramassa.

D'una strega con l'agiut
Ai n'j'è staine e n'j'è d'ij bei,
Che da prima nen d'autut,
L'han d'impiegh, l'han d'ij bindei,
D'cros da empine una cabassa:
Oh poter d'nostra ramassa!

Bele sgnore, tote care,
Quand i seve un poch genà
Dai marì, dai vostri pare...
Tiran d'vostra libertà.
Prest ricore a na stregassa
E al poter dla soa ramassa.

Gnanca amor ch'a l'ha peui j'ale
Da chiel sol a l'è nen bon
A piè 'l vol, ma d'nostre spale
A l'ha bsogn d'cô d'un bulon,
E se dl'om s'cobia la rassa
A l'è efet d'nostra ramassa.
Conossend ël tira-mola
Fouma sempre lon ch'an piass:
L'om për noi l'è na subiola,
Coma un orss tacà për 'l nas;
Is sentoma mnelo an piassa
Për ch'a bala a colp d'ramassa.

Al dotor Fornelli Michel

a proposit dla soa cansson an risposta a una mia

SU L'ARGOMENT

La ginastica

Chi sia filosofo
Second it dìe
Fort i na dubito,
Anssi, am fa rìe:
Nè m'acapacito
Ch'ant cousta coussa

Dle filosofiche
Massime ai moussa,
E ch'ai sia d'logica
Ant mia cansson
Su la Ginastica,
L'equitassion.
Senssa preamboli,
E francament
J'eu scrit an sdrucioli
Ij me sentiment;
E për la pratica
D'coula partìa,
J'eu emess na semplice
Veja teorìa,
Che d'ij me simili
La rassa umaña
Tend a fè prospera,
Robusta e saña.
It tëme, it dubiti
Che su la sabia
Sta smenss frutifera
Campà mi i l'abia:
D'cô mi dë st'epoca
Vëdend la cura,
D'fè un beucc ant l'acq[illegible]
J'eu avù paura,
Peui m'ha dait animo

L'idea ch'm'è vnua
Ch'na graña al minimum
Sarìa nassua.
Ti con d'belissime
Rime, o maestro,
Ti të më stussichi
La veuja e l'estro,
E tant it m'eciti
Che continuè
Veui cousta diatriba,
Për di' ij penssè
Che al sol benessere
Dl'umanità
Dal profond dl'anima
Am son detà.
Lassje ch'as provoco,
Lassje ch'as fiaco
Tra lor la motria
Coui brut macaco,
« Che dnans na taola
« Carià d'monede
« As rendo vitime
« Dla malafede.... »
E chi ch'as ocupa
D'coule canaje?...
Serca ch'as educo
Giovo e maraje.

Fin da l'infanssia,
  Me car dotòr,
  Për la Ginastica
  Infondje amor;
  Fa ch'as esercito
  Fin da pischerlo,
  S'it veuli d'omini
  Bon a fe l'erlo,
  E bon s'a capita
  A desse ardris,
  A lëvesse 'l camolè
  Da sui barbis.

Se couste massime
  Daite a la boña
  S'difondo, j'esseri
  Che s'na poltroña
  Carià d'rachitidi
  Treño ij so dì,
  T'vëdras, rarissimi
  A devo vnì,
  E 'l sangh d'ij barbari,
  Coul sangh infet
  S'purga, s'rigenèra
  Con sti precet.

Fragil as agita
  La pianta neuva
  Ai buff dël zefiro,

Na stissa d'pieuva,
Na cosa minima
La sira e guasta,
Për contra, un semplice
Rimedi a basta
Për fè ch'a prospera,
Ch'a buta ben;
Ma un erbo, caspita,
S'guariss pì nen.

S'preven, as evita
Con minor peña
Se a temp as medica
Fin la cancreña;
E donque a l'opera,
Corage, su,
Për ël benessere
Dla gioventù;
Ste teste fervide
D'nostre masnà
Tnomje s'la linea
Dla boña strà.

Si, fomne d'Ercoli
D'cousti ninin,
E un dì l'Italia
D'ij so destin,
Sicura, intrepida
Contra ogni event

Tornrà primissima
Nassion potent....
Coust dla Ginastica
L'è 'l frut pì bel
Che d'cheur im auguro,
Me car Michel.

A fa caod!!

A fa caod... a l'è parìa,
A fa caod... e cosa fè,
L'è 'l moment d'andessne vìa
An montagna fra ij bërgè,
Sota j'erbo a l'ombra scura
Con la panssa arvirà 'nssù
Godi l'aria e la frëscura,
Fè 'l mëstè dël fol fotù.
Amusesse, për le rive
Cheuje d'erbe e ciapè d' grì,
Pëschè d' trute bele vive
'Nt le bialere, longh d'i rì,
'Ndè sërcand tuta sort d' pere,
Fè racolta d' parpajon,
'Ndè a dëscheurvi dle minere
Su coui brich, për coui valon.

Fè d' sudade, d' rampignade,
'Ndè a la cassa d'ij camoss,
Fè dle marcie e dle spasgiade
Për trovè quaich boña doss.
Për piè d' bagn ant l'aqua cieira
'Ndè sërcand d' famosi sit,
E tornessne a cà la seira,
Pien d' salute e pien d'aptit.
Dësmentiè le sëcature,
Le tichëte dla sità,
Lassè deurmi le gran cure,
Le facende angavignà,
Pì nen lesi le gasëte
Rosse, bianche o d' neir color,
Dësmentiè fiña le biëte
E dla guardia, e dl'esator.
Dësmentiè coui trigo migo
D'coui ch'as ciamo com'as dev,
Certi amis che trop as ligo
E che trop divento grev.
Pa scaodesse se a Firensse
A fan d'legi o d'ij decot,
O d'j'impiastr o pur d'essensse
Për peui dene l'ultim bot.
Nen penssè che l'afè d' Roma
A l'è andait tut për travers,
Che sperè con coui chi l'oma
A la testa, a l'è temp pers;

Dësmentiè l'onta ch'an peisa
Su le spale e 'n fa 'ndè sop
E che avei dopia la speisa
Da l'entrada, a l'è 'n po' trop.

Nen penssè che coui padroni
Fan nen aotr che d' carossin
Për podei fra coui milioni
Fichè j'onge e mangè bin,
Che l'amor d'Italia a teño
D'ij stivai sota ij garet,
Che al poter a tendo e veño
Për podei fè ij so giughet.

Sì l'è mei da la memoria
Taparè coui penssè trist,
Couste pagine dla storia
Foma cont d'avei mai vist,
E dal caod për liberesse
An montagna andoma a stè
Dov... as peul desideresse
D'essi nà d'cô noi bërgè.

La belle Héléne

J'eu sentì con gioja vera
Na gran bela produssion,
L'è pa 'n frut no d'cousta tera
D'cousta artistica nassion,
A son tre grioè d̄la ganssa,
Son tre autor ch'a stan an Franssa.
Për sentì d'musica
Alegra e drola,
Sentì quaich satira
An pasta frola
Com'i veui mi
La Belle Hélène
Vad a sentì,
La Belle Hélène
Vad a sentì.

J'è dla gent ch'a l'han un astio
Con tut lon ch'l'è forëstè,
Lor a'ruso e d'rabia a mastio.
Fan ël diao d'ij pè darè
Contra coui ch'a serco 'l bel,
Dova as treuva, e ij fan d'capel
Për sentì ecc.

Tut ël mond l'è na famìa,
  Souma tuti fieui d'Adam,
  Donque a l'è na maladìa
  Vorei di' ch'a son d'salam
  Coui ch'a nasso ant n'autr païs,
  E trateje da nemis.
    Për sentì ecc.

Ant coust' opera sublime
  As dà giù dle stafilà,
  As canssoña an bele rime
  Re, regiñe, preive e frà,
  E portandsse ai temp lontan
  As descheurv lo ch'sempre a fan.
    Për sentì ecc.

As vëd Calcide ch'a trata
  Una part, che al di' d'ancheuj
  J'è d'milor con tant d'croata
  Ch'a la fan, e a temp coui euj
  San schissè, san fè spalëta
  Për empisse la cassiëta.
    Për sentì ecc.

Menelao, cos veuli d'pì,
  L'è un sovran rich e potent;
  Ma l'è 'l tipo d'un marì
  Nen antich, d'ij temp present,
  A l'ha an testa la coroña
  Ch'as adata a tal përssoña.
    Për sentì ecc.

D'gieugh dë spirit ant na preuva
As dëscheurv che sti magnati
A l'han pià un po'trop la pieuva,
E ant ël regno d'ij beati
A son degn d'esse piassà
Për soa inmenssa asinità.
Për sentì ecc.

Senssa peui tante fandonie
As canssoña 'ciair e net
Fin dle Cort le sirimonie,
D'ij ministr i bei gieughet
Ch'as ripeto ancora adess,
Ch'a l'è 'l secol dël progress.
Për sentì ecc.

J'è d'cô Venere, sta pleuja,
Ch'as ficogna da përtut,
La marela chila a ambreuja
Da pì nen gavè costrut;
S'vëd i popoj che dai rè
Për ël nas as lasso mnè.
Për sentì ecc.

L'è në studi dla moderna
Società sto bel travaj,
L'è na magica lapterna
Ch'av dà j'omini tai quaj,
E ch'av mostra ben a fond
Com'a van j'afè dël mond.

Për sentì d'musica
Alegra e drola,
Sentì quaich satira
An pasta frola
Com'i veui mì,
La Belle Hélène
Vad a sentì,
La belle Hélène
Vad a sentì.

L'amor

Ma cos elo coul afè
Ch'a fa tuti delirè,
E-ch'a fa scaodè la coussa
Fin a l'anima pì doussa;
Cara gent, avì nen pour,
A l'è l'amor.
Chiel as mëscia d'as përtut
Benchè borgno, benchè mut,
D'ij masciot e dle fumele
Chiel a ambreuja le marele,
Arlichin d'ij sent color
A l'è l'amor.

Sui vint ani, i fieuj, le fie,
  Guardè ben, lor cesso d'rìe;
  As fan serii, pien d'caprissi,
  A l'è pa 'l dent dël giudissi
  Ch'ai fa irompi an tanti pior,
  A l'è l'amor.

Ant l'età dël bon tempass
  D'mangè, beive, d'andè a spass,
  Veño sech parei d'mërluss
  Për l'efet d'un quaich scapuss;
  E chi l'elo 'l mediator?
  A l'è l'amor.

D'veje brute com la neuit,
  Raviotà com'un pom cheuit,
  Con la facia ben rupìa
  Ij vëdi a piè un poch d'energìa,
  Chi elo coul ch'ai dà 'l vigor?
  A l'è l'amor.

Nassi, meuiri, fè la guera
  E d'tut lon che su la tera
  S'è vëdusse e s'vëd sucede
  Fiña d'fè faosse monede,
  Seve nen chi sia l'autor?
  A l'è l'amor.

D'umij servi, un sa pa coma
  Son rivà fiña Re d'Roma;
  D'autri peui ch'a valo un zero

Son rivassne al ministero;
E chi l'ha pagà 'l vapor,
A l'è l'amor.
Certi prinssi e re potent
Ch'a comando a tanta gent,
A l'han bel fè i superbion
Ma a la fin son d'bei mincion,
Ch'a j'è un tal ch'a peul pì d'lor,
A l'è l'amor.
Ma però, me cari fieuj,
Da l'amor tnive ben d'euj
Che s'a ariva con soa flecia
Ant ij cheur a fesse brecia,
Font dë spasim e d'dolor
A l'è l'amor.

L'ora d'Turin e l'ora d'Roma

Seu pì nen dova ch'i vivo,
Se fra i Turch o sì a Turin,
S'a fa sol o s'a fa nivo,
S'a l'è d'seira o pur d'matin,
S'a l'è neuit o s'a l'è dì,
Ondes ore o pur mesdì.
I conossìa i ciò roman, le partìe, le pole, e i poncc à la romana, le andivie romañe e le cousse

romaniñe, i savìa con piasì che për tre dì le ciòche a van a Roma, che tute le strà a van a Roma, e i nostri ministr a l'han mai savuje andè, ma che l'ora d'Roma a fussa nen coula d'Turin, oh lolì peui...

Oh Nossgnor, vnì duña duña
Su sta tera a dè n'ardriss,
Av bolversso e sol e luña,
Av minacio 'l paradis.

A noi autri, cosa i souma,
Falo bsogn d'ciamè licenssa
Për butene l'ora d'Roma,
E con tanta indiferenssa
Fene fè d'indigestion,
Cambiand l'ora d'colassion?

I pìo 'l bicierin a des ore; a des e mesa am ciamo a *déjeuner*.... la penssion a andasìa con Roma; për nen lassè angrassè su mie spale la padroña, i l'hai mangià e i son stait mal tut 'l dì; la seira intro singh minute dop; cerea sore masche, a l'avìo disnà a l'ora d'Roma, e a l'era già mes ora ch'a l'avìo finì..... i son dovume andè a cogiè con la Madona...

Oh Nossgnor, ecc.
Con na mostra bele neuva
Ch'a dà fiña ij sentiment,
Garantìa a tuta preuva,
J'eu përdù n'apontament,
J'eu avù bel coure a galop,
Son rivà mes'ora dop.

Un articol... un articol... *nouveauté*... cribio...

Oh Nossgnor, ecc.
Për coul' ora maledeta
A l'ufissi i l'hai pià d'pruss,
A m'han fajt na toaleta,
Una pruca aut ch'*a la russ*,
Minaciandme an conclusion
Gnente men che d'sospenssion.

Am smìa che chiel *non sa adattarsi alle leggi e decreti emanati da S. E.* 'l ministr, *che hanno cangiato il tempo, per cui noi lo sospenderemo...* a m'ha dime 'l comendator... bërgne!

Oh Nossgnor, ecc.
Al teatro tute 'l vote
Mi m'na rivo a l'ultim at;
Ant le cà dova j'è d'tote
I son fame dè dël mat,
Fame sbate sul mostass
L'uss, con risigh dël me nas.

Chiel ch'a l'è sì a st'ora?... Madama e le tote a son già cogià... ch'a veña pa anans, ch' i son an camisa... patach.

Oh Nossgnor, ecc.
Tre condane an contumacia
J'eu d'la guardia nassional,
E pì ancora am dàn la tacia
D'negligent, d'original,
Senssa avei da calcolè
J'ore ch'j'eu da përnisè.

I n' eu già fane 24, e am n' a resta ancora 48. An gabia, an gòrbina mi, 'l pì in-nocent mortal dla tera, incapace d'fè mal a na moscal e tut lon për coula maledeta ora d'Roma; o Roma, Roma; coma ch'it 'm costi!

Oh Nossgnor, ecc.

A l'è stait na bela idea
Coula lì d'cambiene l'ora,
Giù 'l capel, feje cerea,
Tut va ben, e dop d'alora,
Iv lo acerto sul me onor,
J'eu mai pì ciapà 'l vapor.

E fvv, pof, pof, pof, it salut brigneul, a l'è grassia ch'i sia rivà a sentlo a subiè; dop d'alora, s'i l'hai vorssù fè d' viage, i son dovume servì dla vitura d'S. Franssesch.

Oh Nossgnor, vnì duña duña
Su sta tera a dè n'ardriss,
Av bolversso e sol e luña,
Av minacio 'l paradis.

La tota

—

Drinta un bust o na brassiera
As na viv la povra tota,
Condanà su cousta tera
Al martiri d'una plota,
Sospirand e neuit e dì
Un povr farfo d'un marì.
A sa nen cosa ch'a sìa
Moto, vita, libertà,
Sempre sempre custodìa,
Neuit e dì sarà ant soa cà,
Condanà fin ch'a Dio pias
A stè lì serne ij spinas.
L'è ben vera, pare e mare
Lor ai dàn n'educassion,
Për ch'a sapia fè le bare
Ai fan dè don-trè lëssion,
Lor ai mostro a fè caosset
A di' d'Pater, a fè ij let.
A la anlevo timorosa,
Dla prudenssa 'l ver model,
Che 'l marì quand a la sposa
Pover diao sì ch'a l'è bel!
A sa nen s'la pià na tota
O un tupin o na marmota.

Se quaich'un 'l piano a soña
Për sentila ai veul i croch;
E d'paura s'av intoña
Na batua a l'è nen poch,
Che s'as vëd dla gent antorn
Chila ai taca 'l capëstorn.

Se për caso as treuva a 'n bal
Oh torment d'un pivoteur!
J'è gnun bon, j'è gnente ch'val,
Essi pura un rasoneur,
Av rispond sempre così:
Oh sì sgnor... no sgnor.... sì sì.

'Sto sistema 'l pì dle vote
A faliss la vera strà,
E a 'sucëd ch'le povre tote
An trovandsse tant vessà
A vë s'cianco la cadeña
Ch'a j'è peui pì nen ch'ai teña.

A j'è d'cô n'autra caterva
D'certe tote ai temp d'adess,
Lor na san pì che *Minerva*,
Bif e baf tut j'è përmess,
Lor a fan tut lon ch'ai pias
Mnand ij pare për ël nas.

N'istrussion nen mach legera,
Ma profonda e rasonà,
Forma un'anima sincera,

Forma un cheur afessionà,
E la tota a fa ch'a sia
El boneur d'una famìa.
Pare e mare a vostre fije
Sërchè d'dè n'educassion,
Su ste basi d'istruìje,
A l'è ancheui vostra mission;
Fene d'gent ch'a pensso e san
Quanto meno lon ch'as fan.

Una diciarassion

ant 'l 1867

FOLAIRA'

D. Ch'a speta sì un moment,
O tota, e ch'a përmëta
Ch'ij dija francament
Ch'a l'è na bela fiëta,
Ch'a l'è un pocion d'amor,
Un cheur, un bel ratin,
Na reusa, 'l pì bel fior
Ch'ai nassa ant un giardin.
R. A l'ha bon temp lë sgnor,
Ch'a fassa la soa strà,
Dë dije l'hai l'onor
Che chiel a l'ha sbaglià,

Ch'a staga chiet, ch'am lassa
Che mi i l'hai d'autr da fè,
Ch'as leva un po' ch'i passa,
Ch'as gava d'ant ij pè.
D. Con coui doi euj ch'a foro,
Coul nas ben afilà,
Coui laver ch'an-namoro
E coui dentin smaltà
D'un bianch così perfet
A m'ha rapime 'l cheur,
A forma 'l me dilet,
A forma 'l me boneur.
R. Che paroliñe care;
S'a l'è propi così,
Anlora da mia mare
Ch'a veña pur con mi,
A coula boña veja
Ai peul ciamè mia man..
R. I j'auguro, ciereja,
Ij torno peui doman....

L'imposta sui servitor

Ancor cousta ch'j'andasìa
La grand opera a compì;
'Nt che paìs, che mond un sia
No dabon, ch'as sa pa pì
D'tnì na serva, bosaron,
Un l'è gnanca pì padron!

A l'è un bel ghignon! un bel ghignon sicura, për causa d'coui *padroni belli* dla camarilla esse obligà d'or in avanti a fesse noi i let, lavè i piat, lustresse le scarpe, e sa va bin fiña a vërssè... oh!

O madona benedeta
Intercede al re dël cel,
Fè ch'a cessa la boleta
Sno sto mond a va a rabel.

Oh 'l bel frut d'na santa guera
Për avei la libertà,
Gnanca pì na cusinera
Peuli tnive ant vostra cà.
An giornà n'oget da sgnor
L'è avei serva e servitor.

E 'l povr diao d'impiegato a bsogna ch'as adata a fesse chiel da disnè, butesse soa brava carn al feu, e sciapassesse soa cheussa s'a veul mangià

una cotlëta ch'a sia nen dura coma n'orìa d'aso: o che vita o che vita!

O madona benedeta ecc.

E se almen fussa sicura
Che mandand via la serventa
Tut finieissa; i l'hai paura
Che doman quaich'un a inventa
N'autra lege ch'a squatriña
Coui ch'as fan da lor cusiña.

E, ai sarìa pa gnente da stupisse no, l'om l'elo pa inponibil fin ch'a l'ha doi sold an sacocia? second le massime d'ij nostri finanssiè, e donque giù d'imposte, e fin ch'a l'è mol e che i farfo a pago, avanti Ninetta.

O madona benedeta ecc.

Con che goi che i nostri agenti
As compiaso d'pieve al lass
Guardè ben son sempre atenti
Con le grinfe dël gatass,
Vist non vist v'casso ant le coste
La bolëta për j'imposte.

Un d'sti dì j'era an mudande ch'im sopatava le braje, e drin..... i vad a deurvi, j'era l'impiegato d'sità ch'am ciama, j'elo 'l padron? ai so comandi ij dio; am rispond: ch'a vada ciamè so padron chi l'hai da deje la bola.... ma se 'l padron i son mi.... Aut aut am rispond: ciamè 'l padron, voi i veuli figurè servitor e padron për

nen paghè l'imposta; cribio, ij lasso calè un papaver..... l'aveissne mai falo... i l'hai 'l mandato d'catura, e un process sul gheub për ribelion a la giustissia; o che goi d'essi sitadin d'un govern liber.

O madona benedeta ecc.
Moderomsse ant ël dëscori.
Përchè a dissla ai temp d'adess
S'ha da fè con certi sgnori
Ch'un peul esse compromess
Për n'afè da nen d'autut
Për n'inchin, për un salut.

L'auter dì sot i porti i treuvo un sgnor d' mia conossenssa, e ij dio: *servitor monssù Sturlimandi!* un agente am sent, na pìa nota, e l'indoman ai fan la contravenssion a coul povër diao d'monssù Sturlimandi për *consegna infedele* risultand da la scheda ch'a l'avìa mach conssëgnà una cusinera...

Son cose dl'auter mond.

O madona benedeta ecc.
Bsogna avei pas e passienssa
Andè a cà e butè sul feu
Tuta la corispondenssa
Sno i sai pa coma i fareu
A përssuadi l'esator
Ch'j'eu nen tanti servitor.

E che coui ch'a scrivo, *suo devotissimo serve* a son servo un corno d'Almagna e a son magari

d'baloss ch'av ciamo d'dnè quand i na seve carià com'i can d'quajëte.

O madona benedeta
Intercede al Re dël Ciel
Fè ch'a cessa la boleta
Sno sto mond a va a rabel.

L'abolission d'ij convent.

Suí primi ani d' gioventù
Istigà da quatr fraton,
Povra fia 'm son chërdù
D'avei propi vocassion
Për la vita d' monëstè,
E sul fior dla prima età
Son lassame angabiolè
Da le ciance d'coui prelà.

Che, con la scusa d'feme la sposa d'Nossgnor, a m'han ficame an caponera parei d'una pola..... chërdend d'feme una galiña, una madre badëssa, ma

Finalment s'è spalancasse
Për noi autre 'l Paradis,
Padre Eterno a s'è degnasse
D'dè n'ocià da bon amis,
E n'ha dvert i doi batent
Dle gran porte dël Convent.

Al dïao tute ste cote,
Sto caplon e sta passienssa;
Cousta vita da marmote,
D'privassion e d'astinenssa
L'è cessà; second la moda
Veui d'cô mi portè 'l caplin,
Portè 'l bust, con d'*veste a coda*,
La *tournure* e 'l crinolin.

L'è ben vera che 'l caplin a ten nen caod, 'l bust a ampica e 'l crinolin antrapa, ma spasgià sot'ai porti, e fër fër fër, fè virè coui ch'ai passa, sentime a dì prussot, ratoi, pocion, a l'è mei che a stè a guardè për i përtus dla grìa i pivi, i preive e le ratavoloire, e sente j'*oremus* d'coui preivass.

Finalment ecc.

D' pater noster, litanìe,
Con d'rosari, e la sequela
D'tante mila ave marie
N'eu già pieña na scudela.
D'or avanti d'fè l'armita
I n'eu basta, e così sìa.
Veui passè 'l restant dla vita
Fra i piasì, fra l'alegrìa.

Veui divertime, andè al teatro dova ch'am dio ch'as vëd d'omini patanù con la maja, d'balariñe senssa cotin ch'a friso, d'amoros ch'as ambrasso e a son d'musica, d're an boleta e d'ministr milionari, ma al teatro à venta andè *decolté* e lassè

ch'as vëda...... Oh Gesù, Maria, cos diran-ne coui ch'a guardo! Oh !.....oh!

Finalment ecc.

J'eu capì, me cari preive,
Da che pè ch'i seve sop;
Im lo dè pì nen a beive
D'vostre prediche 'l sirop.
Tnì sarà i confëssionàri,
Che già 'l mond l'è convertì,
A la seira a mnè 'l rosari
Mei d'un preive a l'è un marì.

Oh sì, un bon marì, përchè con la penssion d' 360 lire che 'l govern am passa i peuss pa vive sola; am veul, për esempi, un impiegato....no, as lamento sempre d'andè a l'ufissi....; un banchè.... a l'han la smania d'viagè la Svissera e d'volè giù dle fnestre.....j'omini d'litra a son spiantà; ecc ecc. Am veul un ufissial d'cavalarìa d'coui ch'a l'han la banda dopia; coui lì ai pias divertisse, am meña al teatro, ai baj, ai baj maschò (as buta a balè); e la la, oh che goj, oh che piasì!

Finalment s'è spalancasse
Për noi autre 'l Paradis,
Padre Eterno a s'è degnasse
D'dè n'ocià da bon amis,
E n'a dvert i doi batent
Dle gran porte dël Convent.

Pêr la mort d'un bambin

CONSSOLASSION A NA MARE

Pur trop l'è scrit lassù che su sta tera
L'om a sia mai felice e mai content;
Sta vita a l'è na lotta, un'aspra guera
Dël cheur contra ij dolor, contra ij torment
Che sul sentè sul qual un dev fè viagi
S'elevo a mila, e antrapo 'l vostr passagi.
D'la gioja a l'ombra la sventura ai regna,
E quand a sponta un ragg, un ragg d'boneur
Ahi! coula iniqua con na bara a segna
L'ora tremenda d'un fatal maleur.
E coula gioja ch'av dasìa vigor
S'cambia ant le spiñe dël pì gran dolor.
Le lacrime! ël confort unich al mond
Ch'av giuto a valichè sta val spinosa,
Soliev dël cheur quand un dolor profond
A l'ha ferilo; sì, mare pietosa,
Piora, sì, piora, e ch'at sia 'l pior cónfort
Al gran dësgust che to bambin l'è mort.
Com ël boton dla reusa a la matin
Ai ragg dël sol as deurv pompos e bel,
Così chërssìa 'l to dilet bambin
Grassios e car come angëlet dël ciel
Quand, ahi! trop prest coula fatal faussìa
Coul fior sì bel a s'è portasse via.

Ma ant ël dolor d'essi da chiel divis,
Ch'at sia confort penssè che to car fieul
L'è volà drit an ciel, an paradis,
Al trono dël Sovran che tut a peul,
E an brass a Dio, cherubin elet,
A god l'eterno ben dël so cospet.
Lontan dai dëspiasì dë st'mond ingrat,
Guarda che gioja ovonque a lo circonda,
To fieul a god ël regno d'ij beat,
Ant n'atmosfera a viv sempre feconda
D'ben infiniti e sovruman piasì,
Dla luce eterna d'un eterno dì.
To fieul a tëm pì nen l'ire e le invidie
D'ij vij e d'ij malign, nè le cadeñe
D'ij perfidi tiran, nè men le inssidie
D'ij malfator, nè j'amorose peñe,
Nè d'ij potent j'insult, nè la tortura
Dla virtù opressa, la magior sventura!
To fieul a l'ha pì nen për l'esistenssa
D'un corp soget a mila angustie e mai
A soportè con calma e con passienssa
Le dure preuve d'un costant travái,
E dop na vita esempi d'probità
Për un sol pass vëdsse precipità.
Dla guera a vëd pì nen le stragi orende
Për sodisfè la boria e l'ambission
D'ij re, nè le barbarie un dì tremende

Che 'l fanatism dla nostra religion
L'ha rendù j'omini tigri crudej,
Bramose d'sangh uman, d'sangh d'ij fratej.
Tut l'è finì, coul'anima soa bela
S'è liberasse da st'umaña polpa,
E drit al ciel a l'ha sciogliù la vela
Senssa la macia dla pì pcita colpa,
E a prega già Nossgnor ch'at colma 'l sen,
Mare pietosa d'infiniti ben.

La concorenssa

Concorenssa concorenssa,
Su sto pè 'l mond l'è piantà,
Basta nen l'avei dë sienssa
L'è la tatica ch'ai va,
L'è 'l conosse 'l moment bon
D'fè vnì ij pess al so lamon.
Din e dan, e din e dan
Che tapagi an Vatican.

Doma su an locomotiva,
Cori a Roma, doma su,
'L Papa a l'ha na privativa
Ch'a l'è vnuje da lassù
D'fè d'ij sant e d'ij beat
As peul disse a strassa pat.
Din e dan, e din e dan
Che tapagi an Vatican

Con pochissime monede,
Nen d'papè, d'coule sonant,
An giornà la santa sede
Bel'e viv chila av fa sant,
E v'da 'l biet e 'l passaport
Për ël ciel a vostra mort.
Din e dan, e din e dan
Che tapagi an Vatican.

Cara gent përsuadve pura,
Ma n'impiegh, pì bel d'vostr dnè
I lo treuvi nen sicura;
D'or avanti fè, dësfè,
Pio nono av garantis
Vostra piassa an paradis.
Din e dan, e din e dan
Che tapagi an Vatican.

Un d'pì sant, o pura un d'meno
A Nossgnor cosa ai na fala?
L'è pa 'l cas che an cel a geno,
Ch'a l'è granda coula sala,
L'essenssial l'è d'feje rendi
A sti sori reverendi.
Din e dan, e din e dan
Che tapagi an Vatican.

A l'è comod për dio baco
Con coul mezzo fè d'ij dnè!
Con quatr *cujus* d'coui macaco

Cantà an ton propi d'sì re,
Av sirogno d'ant la borssa
Coula poca vostra arssorssa
Din e dan, e din e dan
Che tapagi an Vatican.

E dl'asperges con doe bote
L'han-ne pa topè e baldanssa
Sti crovas dlé neire cote
Concorenssa d'fè à la Franssa,
E ai prodot dl'ingegn uman
Là racolt da coul sovran!
Din e dan, e din e dan
Che tapagi an Vatican.

Bati pura la gran cassa,
Sonajè ciochè e ciochin,
Saotè fora a criè an piassa
Che për nen son j'abitin,
Ma già 'l mond a l'ha capive
E ant ël sach butrè le pive.
Din e dan, e din e dan
Che tapage an Vatican.

Tampè giù coui antiquari
Fè quaicosa d'bel e d'bon,
A l'è mei d'un sentenari
Una bela esposission
D'ij prodot dl'uman ingegn
Ch'a fan l'om d'un premi degn.
Din e dan, e din e dan
Che tapage an Vatican.

Nè d'un premi che l'onor
Su stà tèra a v'assicura
Ma dël premi che 'l Signor
A dà a coula creatura
Che 'l servel s'è lambicà
E a l'ha sempre travajà.
Din e dan, e din e dan
Che tapage an Vatican.

Brindisi al Magior

Tregua a tanta batajola
Che 'l nemis l'è sbaraglià,
Doe minute la parola
D'acordeme a son pregà,
Për ch'i peussa avei l'onor
D'feje un brindisi al Magior.
S'i lo fass ant me dialet
Gnun, lo spero, a së stupis,
Mi lo dìo ciair e net,
L'è pr amor dël me paìs,
Che la patria a liberè
A l'ha dait e sangh e dnè.
Për orgoglio d'cousta tera
Che al prim sofi d'libertà,

A j'Alman për feje guera
A l'ha dait tanti soldà,
Che al ravagi dla mitraja
L'han massà coula canaja.
Se l'Italia na Nassion
A s'è fasse indipendent,
A sta bela istitussion,
A coust'Arma inteligent,
E gnun no lo nega nen,
A lo dev an part almen.
Disdeut ani ch'i sudouma
Sota 'l peis dla nostra rouca,
D'Bogianen noi sempre souma
Nè i fass cas se d'vëdi am touca,
Ma da rair, da set an quat
Quaicadun scartè bagat.
Përchè i sai për certa scienssa
Che d'aveije quand a ocor,
Tuti as treuvo a la presenssa,
E al comand dël so Magior,
Da le pecore smarìe
Son le file pì compìe.
Viva adonque 'l batajon,
J'ufissiaj, ij capitani,
Nostri brav comiliton,
Viva, viva l'aocat Giani,
Ch' l'ha vorssune ant cost bel dì
Radunè tuti anssissì.

Fouma un brindisi: 'l bicier
Solevand, ch'ognun a crìa
Con l'afet d'un cheur sincer:
Viva 'l Re, l'Italia unìa,
La Bandiera tricolor,
Viva Giani nostr Magior.

Toch e con coul ciò

La massima pì certa, pì sicura
Për vivëssne tranquij su cousta tera,
Për evitè qualonque sëcatura,
Për evitè d'question d'ogni manera
A l'è d'rispondi mai, ne sì ne no.
Ma toch e con coul ciò.
Sav capita d'troveve una quaich vota
Con un ch'a sia cheuit an-namorà,
E che për fè l'elogi dla soa tota
Ogni quatr pass as pianta ant la contrà,
Risponde senssa gena a coul fabioch,
Rispondi pura toch.
Si treuvi na quaich bruta madamassa
Ch'av fa l'invit d'andè con chila a spass,
Opura na totiña d'coula rassa

Che Dio ai ciama a serni ij spinass,
Për libereve da coul brut fardò,
Rispondie con coul ciò.

S'i seve con d'coui certi muscaden
Ch'a son legier parei d'un parpajon,
Coui d'la cadeña sì, d'la mostra nen,
Geneve nen, avei pa d'sugession
Se për grateve d'soldi av tiro 'l roch
D'rispondje subit toch.

Quand un amis av pianta e ch'a va d'giori,
Un autr a s'ancamiña a ándè a pëschè,
Un terss al vapor d'Cher lo vëdi a cori,
Un quart continuament a sta a ronfè,
Cos feje, cosa dije, dime un po'
Rispondi con coul ciò.

Siv treuvi con quaich un ch'a fa la critica
Dël ters, dël quart, dël quint e anche dël sest,
O s'è d'una question d'auta politica
Av piasa col bocon tant indigest,
Da coula graña con le frange e i fioch
Iv gavi disend: toch.

A coui amis, a bsogná ch'i lo dìa
Che d'fè i blagheur as sento mach la veuja,
A coui ch'a studio peui filosofia,
Ma tacà al cul a l'han ancor la greuja,
Për nen mandeje a gode dël farò
Rispondi con coul ciò.

Essenssialment se un veul an coust vei mond
Vivi tranquij senssa fastidi e guaj
Lassè che l'acqua a cora sempre al fond,
Tnive pitost al liquid d'ij botaj
E con j'amis beivand nè trop nè poch,
Con i bicier fè toch.

A un osto d'campagna

TANCIN RE

Ecco un filosofo
Dl'età moderna,
Un vero figaro
Munì d'lanterna,
Un che la tatica
Dël tira e mola
Conoss për pratica,
Për longa scola
Faita al gius d'vin,
L'è Re Tancin.
Tut' autr che celebre
'Nt l'ortografia,
A scriv dle massime
D' filosofia

Mei d'Aristotele,
Mei d'Salomon,
Tich, tach, a giudica,
Decid d'question
S'un bicier d'vin,
Sor Re Tancin.
Ch'ai veña 'l cholera,
Ch' ël tifo ai veña:
Tranquil ant l'anima,
Gnente ai fa peña;
Rimedi semplice
Chiel l'ha trovà
Beivend fierissima
Na copatà
Dël so bon vin,
Sor Re Tancin.
Chiel sì ch'as ocupa
Dël Ministero,
O pur dle diatribe
Tra noi e 'l clero;
A fa na placida
Vita d'campagna,
Ant l'aria libera
God la cocagna
D'beive d'bon vin,
Sor Re Tancin.
Padron d'na betola,
D'un'ostarìa,

Viv an baldoria,
Ant l'alegrìa;
L'eve la sgheusia?
Chiel da disnè
Ecco ant un atomo
'V fa preparè,
E d'fiero vin
Av dà Tancin.

Ma s'adess s'ocupa
A dè da beive,
L'è staje n'epoca
Ch'l'ha fait ël preive,
Peui, cambiand metodo,
Soldà l'è stait,
Eroe dla patria,
Cos l'halo fait?
L'ha beivù d'vin
Sor Re Tancin.

L'ha avù d'n'anonima
Associassion
Për cave d'fossili
La diression,
Ma le man limpide
A n'ha surti,
Nen com' ai capita
Ai nostri dì,
Chè ciair ël vin
A beiv Tancin.

Adess la vendita
Fa d'cô al detaj
D'ij por, tartifole,
Dle rèe d'aj,
A vend d'tomatiche,
Dle teste d'coj,
Pouver an scatole,
D'euli pr'ij foj,
E a litri 'l vin
A vend Tancin.

Për tuti ij generi
Ciamà da Dio
Starìa s'la catedra
D'sor Nono Pio,
E dla catolica
Fede capace
L'è, chi na dubita,
D'fe quaich seguace
A forssa d'vin,
Sor Re Tancin,

J'imposte a gravito
Su la schinassa?!
Con d'aqua limpida
Ël vin s'rimpiassa;
Così l'etolitro
A cress d'volum,
J'afè s'equilibro
E 'l dann va an fum;
Ma san l'è 'l vin
Dël Re Tancin.

Chiel d'nostra critica
A l'ha pa pour,
Chiel a l'è despota
Re dël Passour,
Ma re ch'a domina
Senss' armi e armà,
Contand dle frotole,
Dle folairà,
Beivend d'bon vin,
L'è Re Tancin.

Una neuva tomba!

D'funerei cant l'aria d'antorn rimbómba
E d'j'in-nocent l'è 'l cant, ahi dura preuva!
Ecco una fossa; ecco una frësca tomba
Ch'a së spalanca; ecco una piaga neuva
Che 'l cheur feriss e atrocement a fora,
Che l'anima ratrista e v'adolora.
Fatalità, përchè tut lo ch'l'è bel
Gentil e car a dev tant prest murì?
Ah sì përchè? përchè lassù ant ël Cel
A l'è l'so regno, e cousta vita sì
A l'è un tragit d'afann d'peñe e d'dolor
Dova confort an son lacrime a pior.

Lacrime e pior për ti? ti così bela,
Anima santa, angel creà al soris
Con ël qual Dio a j'omini rivela
Su cousta tera i ben dël Paradis,
Oh no, mai pì, ch'un post a t'è dovù
Pì bel, pì pur; to post a l'è lassù.
Quante virtù l'umaña creatura
A peussa an sen capì pr'esse perfeta,
Tut l'era ant tì, sì tut anima pura
Gentil, grassiosa, amabil Antonieta,
D'ij genitor un dì la gioja vera,
Adess d'ij to fratei, d'ognun slà tera.
Oh, quante volte e quante 'l to bel cheur
Piand interesse a la virtù tradìa
L'ha palpità d'un autr për i maleur;
E quanta gioja l'anima toa sentìa
D'un ben, ch'ai maleureus cambiand la sort
L'aveissa ant ij so cheur portà confort.
Barbara mort përchè, përchè recidi
Un fior ch'a trasfondìa fragranssa tanta
D'virtù,d'ingegn,d'bon cheur,përchè dividi
Dal so teren una sì cara pianta
Ch'a promëtìa dal surtì d'ij but
D'mila dolcësse i pì fecondi frut?
Ma scrita an Cel l'è la fatal sentenssa
E volontà l'è stait dl'Onnipotent
Ch'a l'ha ciamala a gode d'soa presenssa,

Ch'a l'ha vorssula fra l'eletta gent,
E liberandla da j'uman sagrin
Dël Paradis l'ha fane un Cherubin.
Là fra l'osanna d'una eterna festa
Prega Antonieta, oh sì, prega për noi,
Che dal dolor colpì gnent autr an resta
Che lagrimos e mest prostrà a gënoi
La tomba toa churvì con d'bianche fior,
Simbol perfet dël verginal candor.

Sor Gianduja

Sor Gianduja, ch'a përmëta
Ch'im arlegra motobin
Tant con chiel che Giacomëta
E con j'autri buratin,
Ben compreisa soa sorela,
Pantalon e sor Brighela.
Ch'ai sia pura la tempesta
Tron e losna, a bsogna dila
D' sor Gianduja la gran testa
A l'è sempre an prima fila...
Sota ël peis dla Convenssion
Cessa nen d'esse un campion,

Sfidand j'ondè dla boleta
'Ntorn a chiel a la riuni
Una troupa ben completa
D' teste d' bosch, moda dël dì
Ch'à l'han fane sghignoflè
Tut antregh ël carlëvè.

Una lëcca su n' bal

A smijla, a smijla vera,
Con d'gambe d' cousta fata,
Essi cascà për tera
Parei d'un cicio d'pata....
E avei ciapà un përgnoch
Ma con le frange e i fioch.
Baland con na sgnoriña
Na seira ant' una cà
I pij na sbruladiña,
Patach, i son cascà
An bele mes dla stanssa
Dla sgnora an su la panssa.
E con ël fot d'avei
Ciapà un famoso gnech,
A fa drissè i cavei,
Penssè che quatr patech

A l'han fait la gofada
Dë deje una risada.
E pura, a penssè bin,
Tnì d' rie a j'è gnun bon
A vëde un balarin
Che mentre as veul dè d'ton
A vada a gambe lvà,
Ciapand na culatà.

Le chemin du paradis

Come la vipera
A mord e scracía
La pì pestifera
Danosa cracia
Tant s'un la stussica
Quant s'un la scapa,
Così la lurida
Nobiltà fiapa
Quand për soa opera
L'è decadüa,
An contra j'omini
Velen a spüa.

Oh rassa përfida,
Iniqua rassa
Che sl'uman genere
A fa man bassa,
E con malediche
Insinuassion
Tenta a fe vitime
J'onest e ij bon,
Për cheurve j'oride
Magagne brute,
Scanssè dla critica
Le ponte acute.

S'fica, s'insinua
Da tute part,
E d'tut as ocupa
Dël ters e quart,
Su tuti a mormora,
Dis mal su tut,
E darè d'n'argine
D'vij farabut
Campa ij projetili
D'n'arte maligna,
Sëmna ant la prospera
Tera gramigna.

Fasend la semplice,
La vostra amìa
Dëscheurv d'reconditi

Segret d'famija;
Nè scrupol minimo,
No certo as fà
D'fene ridicola
Publicità.
E për na frivola
Question, oh oror!
Porta l'infamia
E 'l disonor.

No, l'è nen lecita
Nè onesta cosa
Lo ch'ant le tenebre
Tranquil riposa,
Fè d'rason publica:
Nostra esistenssa
J'è chi la vincola,
J'è na conssienssa,
A j'è na massima,
Ch'a dis, *fè nen*
Ai vostri simili
Totto che d'ben,

Contra sta massima
L'è staita scrita
Coula cert'opera
Ch'a les la vita,
Coul d'improperie
Sach mai finì,

Che, *Chemin* s'intitola
Du paradis.
Che gnanca d'satira
La forma a vest,
Për deje d'essere
Almen pretest.
Pì o men veridica
Na storia a dis
Tut'autr ch'angelica
E d'Paradis:
Parla d'combricole,
D'cose schifose,
Fa vëde d'lubriche
Tresche amorose,
Dë tuti j'opere
A buta an bal,
Dla vostra a giudica
Vita social.
Sot'al pseudomino
Lassa ch'un s'cieira
Chi l'è la vitima,
La bestia neira.
E curiosissima
La gent 's compiass
Di': coust l'è Pepoli,
Coust l'è Ratass,
Coul tal, Lamarmora,

L'è drit al fil,
E tuti a nomina
J'eroi d'*Bicheville*.
E sta zinzania.
Campà sla tera
Dësvia n'acerima
Teribil guera,
Proteste energiche,
Ruse, duej,
Divorssi; diatribe
Tra amis, fratej,
Mariagi an Emaus
Për nen di' tut:
Ecco dle pagine
D'*Bicheville* i frut.

La mort dël Coriolan

piorà dai Soci fondator dla cessà Società Equestre-Ginastica d' Turin

---

A j'è mort ël Coriolan
Él caval ratà s' la coa,
El caval d'sora Valgran
L'ha rendù l'anima soa.
Fondator dla Società,
Su, giuteve d'piote e d'man
E soneje la passà
Din e dan e din e dan
Ch'a j'è mort ël Coriolan.

Povra bestia, senssa vissi,
  Pien d'vigor, d'inteligenssa,
  A l'ha fait so dur servissi
  Rassegnandsse con passienssa.
    Fondator dla società ecc.
A l'è propi stait la pera
  Fondament dla Società,
  A l'è 'l prim che la soa cera
  Dnans al publich l'ha portà.
    Fondator dla Società ecc.
Chiel l'ha fait d'ogni ciadeuvra,
  L'ha servì për voltegiè,
  Për panò, për la maneuvra
  D'auta scola, e për saotè.
    Fondator dla Società ecc.
E dop tanti so travai,
  Guardè un po' che gran dolor,
  A l'ha dvù vëde j'anuai
  A fë guera ai fondator.
    Fondator dla Società ecc.
E la Società, coul frut
  D'ij sudor e d'soe fatighe
  A l'ha vist andè distrut
  Da le invidie, ruse e brighe.
    Fondator dla Società ecc.
E 'l gran colp dël scioglimeut
  A l'è staje così fort

Ch'a l'ha daje n'assident
Requiescat, a l'è mort.
Fondatôr dla Società,
Su giuteve d' piote e d'man
E soneje la passà
Din e dan e din e dan
Ch'a j'è mort ël Coriòlan.

Ël 4 dsember 1862

L'inoant d'j'atressi
dla cessà Società Equestre-Ginastica
d' Turin

Con un bando giudissial.
Leve vist, o cari fieuj,
Publicà ant la Capital
Ch'as va a spatè i paireuj
A l'Equestre Società
Pr'essi andaita a gambe lvà.
Cori, cori, vnije a dì',
Quindes sold, j'elo pì gnun?
No pì gnun ch'a veuja ofrì,
Propi gnun, pì gnun, pe pe
A monssù che *tut l'è me*
Quindes sold e quat centin.

A j'è d'mobij d'ogni sort,
E d'oget d'ogni natura
Fin lë scheletro d'un mort
E una posta ant na pitura
Che s'a riess a quaich'un cara
Ai rëstrà për na cagnara.
Cori cori ecc.

As vendrà d'rastei, dë scale,
D'ij taolin e dle cadreghe,
As vendrà doe fiere bale
Për asard ancora antreghe
E salvà da la tempesta
D'ij sëcant d'ij rompa testa.
Cori cori ecc.

As vendrà d'ij barot d'frasso
E dle gole da cavai,
Ma ste sì l'è mei ch'i lasso
A favor d'ij socii anuai,
Ma d'j' anuai riformator
Ch'a l'han già sentuje odor.
Cori cori ecc.

As vendrà 'l caval dël Re,
Ma për pielo ai va d' monede,
Përchè a divla un ha da fe
Con d'nemis che prima d'cede
A spendrìo anche un milion
D'bele ciancie senssa i bon.
Cori cori ecc.

Tre paloch, doi bussolot,
Doe scalëtte, un bel cordon
Con un ciò tut ant un lot,
Caporion d' l'oposission,
Su d'acordi tuti quat
Vnije a di' ch'a l'è a bon pat.
Cori cori ecc.

A j'è peui dle rarità,
Un papè signà an rotond,
Un avis stait publicà
Da un maestro ben profond,
Un proget dait a la stampa,
E un po' d'drugia senssa tampa.
Cori cori vnije a di'
Quindes sold, j'elo pì gnun?
No, pì gnun ch'a veuja ofrì,
Propi gnun, pì gnun pe pe
A monssù che *tut l'è me.*
Quindes sold e quatr centin.

'L contrat dla tampa dla drugia

dël Circol Equestre Ginastich d'Turin

Finalment s'è spalancasse
Për nojautri 'l paradis,
Padre Eterno a s'è degnasse
D'dè në sguard da bon amis,
E për soa misericordia
'Lvene 'l pom d'sì gran discordia.
Ël neuv Circol fin ch'à scampa
Për la drugia a l'ha la tampa,
Doma socj fè baldoria
Aossè la doja,
Din e dan, ch'as soña 'l gloria
Ch'a le l'uja
Ch'a le l'uja.

Dop ses ani ch'i gëmio
Sota 'l peis d'un po' d'liam,
Nen na tampa i possedìo
Da stërmè coul baron gram,
Ch'ant la soa fërmentassion
A guastava fiña 'l bon.
Ël neuv Circol ecc.

La domanda finalment
A l'ha avù so bon sucess,
E mediante un pcit aument

Dës-sent lire, à në concess
Una tampa ben soagnà
Për la drugia ch'as farà.
Ël neuv Circol ecc.
Gnanca ai fussa mila anuai
Ch'a voreisso feje guera
Ël neuv Circol podrìa mai
Stravachè, nè andè për tera
Dal moment ch' l'ha butà pè
Ant la tampa dël liamè.
Ël neuv Circol ecc.
Doma, prest, fè ch'a së stampa
La notissia interessant
Che dlë liam a j'è na tampa,
E che ël Circol, ciò mediant,
A l'è d'pianta costituì
E siour d'mai pì murì
Ël neuv Circol fin ch'a scampa
Për la drugia a l'ha la tampa,
Doma socj fè baldoria,
Aussè la doja,
Din e dan, ch'as soña 'l gloria
Ch'a le l'uja
C'ha le l'uja.

'L 22 Avril 1865

Con n'avis ant ël giornal
L'autër dì l'ero sità
A compari an Tribunal
Coui dl'Equestre Società
Ch'a s'è sciolt a causs e pugn
Tre ani son al quindes d'giugn.
Doma socij, su, trotè
Core, core, a fè partì,
A l'è 'l bon d'andè a rusè,
Su contacc feve sentì
E proponi le rason
D'lon ch'av ven an division.
Dop tant temp ch'as na durmìa
Ant l'ufissi d'ij stralciari
La question, e già as tëmìa
Fussa intraje ij sori giari
Fra coui liber e i papè,
E d'pì ancora an mes ai dnè.
Doma ecc.
Con n'eclat d'forma magior
Dnans a un giudice comess
Socij anuai e fondator
A son stait ciamà an congress
Për avei d'ij cont vision
E për fè la division.
Doma ecc.

Da coui cont a s'è vëdusse
  Cieir e net, bianch coma 'l lait
  Che s'na volta as s'è dovusse
  Vendi d'cedole, a l'è stait
  Përchè i sori socij anuai
  'L dì d' paghè trovavo mai.
    Doma ecc.
Che se come i fondator
  A l'aveisso ogni partìa
  Regolà d'cô tuti lor,
  L'è ben vera ch'ai sarìa
  Tute ancheui *non fo per dire*
  Le dël Re des mila lire.
    Doma ecc.
Pagagnun e ciaciaron
  Adess sì ch'a l'è 'l moment
  D'andè a di' 'n tuti i canton
  Che 'l consëi l'ha piantà ij dent,
  E ch'a l'ha ficà le man
  Ant ij dnè dait dal Sovran?
    Doma ecc.
A l'è vnù 'l moment dl'arvangia
  E ch'as dìa adess da noi
  Che s'a j'è quaich'un ch'a mangia
  D'coul regal ij seve voi,
  Ciaschedun për la porssion
  Che a paghè s'è nen stait bon.
    Doma ecc.

Che 'l prinssipi ch'i sossnio
A tendìa a fè fiorì
L'istituto, al qual cedìo
Lò che a noi podeissa vnì,
Da la veja società
Che sciogliend l'oma sonà.
Doma ecc.

L'era coula nostra meta
A la qual souma arivaje
Soportand com tanti atleta
Dle calunie le mitraje.
Con le quai l'eve fait guera
Sempre voi për vëdne a tera,
Doma ecc.

La question a s'è risolta
Ant ël sens ch'a debia cede
Tut ël fondo dla disciolta
Società a so vero erede
Vale dire al Circol neuv:
Ch'a sta a chiel d'cuchè coul euv.
Doma ecc.

Lo capisso ch'a l'è dura
Për vojautri sta sentenssa
Përchè a l'è la storia pura
D'una volp ch'la dëvù stè senssa
D'coula rapa che s'a piava
Dio sa chiel s'ai na restava
Doma ecc.

Finalment l'è temp ch'i fassa
'N po' d'fracass e 'n po d'baodëta
Përchè mentre ch'as angrassa
Dël neuv circol la cassiëta
Da sul stomi, bsogna dila,
S'gava 'l peis d' lire des mila.
Doma soci, su, trotè
Cori, cori, a fè parti,
A l'è 'l bon d'andè a rusè
Su, contacc, feve sentì
E proponi le rason
D'lon ch'av ven an division.

Una seduta dêl conssei

Ohimimì Giusù, Marìa,
As na torna vnissne a gala
La question dla scudarìa,
I son gonfi com na bala
E a la fin dla discussion
I finiss për vnì un bálon.
Un a ciama l' manegg quader
L'autr a veul la lus d'levant,
Un a rusa coma un lader

Che chiel veul nen paghè tant
Ma l' prinssipi d'couste ruse
Da la tampa a ven dle buse.
Un a ciama la parola,
E comenssa bin sublime,
An parland dël Re dla Scola,
D'ij locai, dle cose prime,
Ma al fin dël so dëscori
Guardlo là, cereja sgnori.
Chiel l'è drinta fiña al col
Ant la tampa dël sughet,
E sicom a treuva mol
Tira, tira, d'ij causset
E con chiel tuti ij conssiè
Giù 'nt la tampa a sgambitè.

La libertà d'adess

Abass ij privilegi!
Un dì l'ouma crià,
Voroma d'autre legi,
Statuto, libertà!...
La libertà l'è vnüa,
Ma an forma d'na sanssüa,
Për ciuciè sangh e dnè
Ai povri fafiochè.

A l'han, për mal' inteisa,
Confus dover e drit;
L'è un compliment n'ofeisa,
E l'onestà un delit,
Talment che 'l dissionari
Va pià për l'incontrari
Për regolè 'l timon
Dla barca d'nostre assion.
Robè l'è cosa d'moda,
Ma bsogna robè gross;
L'è na përssoña soda
La birba, e 'l pì baloss
A god le preferensse
D'j'autissime Ecelensse
Che, re d'ij buratin,
A stan sul cadreghin.
Son tuti osei d'rapiña
Ch'a tiro a montè su
Për godsse na cassiña
Ch'a rend marengh e scu;
E për mantnì st'orchestra
Noi autri a pañ e mnestra
Vivoma ant mila stent,
Vessà da ogni torment.
Lë Stat.... cos l'elo peui?
Na grupia, e gnente d'pì,
Che noi, povri subieuj,

Empioma tuti i dì,
Për fe pieña la panssa
A d'gent ch'ant la sostanssa
A god ël *dolce* ben
D'fe pooh, o mei d'fe men.
A pressi d'or s'aquista
Impiegh, e crôs e onor,
Na testa d'cartapista
A ven comendator,
N'asnon senssa fatiga,
An rimetend na riga
Ma compilà a dover,
Diventa cavajer.
Paghè, paghè, gusaja,
L'è coust ël ritornel:
A chi s'arfuda, guaja!
Ai gavo fin la pel;
Cos val-lo dè d'ricors
Con coula rassa d'ors?
Avei rason o tort,
Paghè, snò seve mort.
S'i paghi i peuli vendi;
Av lasso fe d'contrat,
Paghè për piè stipendi,
Paghè për fe l'aocat.
O dì d'lavor o d'festa,
Tut coul ch'a l'ha la testa

Për vivi e respirè,
L'è ciair bsogna paghè.
Così l'è staita inteisa
La libertà da noi;
Na libertà ch'a peisa,
Ch'an fa dobiè i gënoj,
E che s'ancor së speta
An riduvrà an boleta,
D'Roschild fasendne s'ciav
O dl'om dle sante ciav.

Ij temp d'adess

Cribio, che vent ch'a tira!
A smijla, a smijla vera?
Nossgnor l'ha piane d'mira;
Critograma, colèra,
Tempesta, losna, tron,
Boleta, e imposission.
Povra onestà, sburdìa
Da sta borasca d'mai,
A l'è scapassne via
D'paura d'tirè ij bai,
E tost la malafede
L'ha piantà sì soa sede.

Promëti mari e monti,
L'è d'moda al dì d'ancheui,
Ma dop, prima ch'ij conti,
Che suit i n'abii j'euj,
L'è nen tant prest coul dì,
Se pura a ven mai pì!
I codici an sostanssa
Son fasse, ma an favor
D'chi dev, nen d'coul ch'a avanssa,
Chè d'essi creditor
A dev già aveine assè?!
E a veul-la ancora ij dnè?
Pretendla una condana?
Baloss! l'è pa përmess....
Dè man bsogna a la cana,
Stofielo con d'process,
E sa na veul d'avanss
Doi righe, giù d'bilanss.
Così bsogna ch'a staga
Sor creditor an ran;
Pretendi ch'un lo paga?
Ch'as basa un po' la man
S'a ciapa 'l singh për sent,
E ch'a na sia content!
I beni a l'han gnun pressi,
E a rendo nen d'aotut,
Grassia che l'interessi

Dël quatr av dago brut,
Le rendite dël Stat?
Valo 'l servel d'un mat.
D'industria e d'comerssi
J'assion; che maire afè,
L'è mei che ant j'oss d'ij perssi
Iv buti a negossiè,
L'avreve pa 'l ghignon
D'fè grass i caporion.
J'è pa pì nen d'arssorssa,
I peuli andevne a spass,
L'è grassia se ant la borssa
Av lasso coi tre strass
D'papè, coui toch d'bietin
Al post d'ij marenghin.
Con tute ste batoste
J'afè van pì che mal.
Gionteje ancor j'imposte,
Peui vëdi ant che bel bal
A l'han coui mangiapan
Butà ij povri Italian.
Su, paregiè na vota
L'intrada e la surtìa,
Fichè nen tant la piota
'Nt le cassie, economìa
Fela da për da bon,
Snò un dì 'l mortè fa pon....

Bsogna chitè Turin!!!...

Luisa fa 'l fagot,
Antásca ij buratin,
Përchè doman matin
Ij peusso piessne 'l plot,
E abandonè st'païs;
L'è dur!.... ma i son deeis;
I vëdo che j'afè
'A peulo pa pì andè.
Bsognrà parei d'j'osei
Chi vado stè an campagna!
A ditla, 'l cheur am sagna,
Penssè dë vnissne vei
A fè 'l paisan, l'armita,
Mi costumà a na vita
D'travai, d'atività,
Al moto d'na sità.
Com veusto mai ch'i fasso? !
L'è pa për fè l'avar.
Ma i fit a son tant car,
Che mach da lor an masso;
Peui giontie e vin e feu....
E carn,.... mi si ch'i seu....
E un po' d'imposission:
Çereja la penssion.

Vëdëstu nen, perdìo!
  Ii dassi esorbitant
  A sgorgio j'abitant
  Che tuti e tuti a crìo.
  Ma che! cos'ai na fala
  D'sità ai conssiè s'a cala
  O aumenta 'l pressi al pan;
  L'è grassia sa lo san.
Cos'ai n'amportla a lòr
  D'ij crij dla povra gent?!
  Ai dan gnanca da ment,
  Lor autri a son dë sgnor;
  Për lor giardin e viaj
  A son le pì essenssiaj
  Cose, da piesse a cheur;
  Ma pa i nostri maleur....
Coui dla provincia peui
  Për fè le provision
  Për soe negossiassion,
  A son pa tant subieui
  Dë vnissne bel'e sì
  Dov tut a costa d'pì,....
  Ed ecco, un autr gran dann,
  Ch'a conta à la fin dl'ann.
Antant la gent a scapa
  E nostr paìs decliña,
  L'ha 'l Tor la testa chiña

E già la panssa fiapa,
E s'a continua ancora
S'finiss d'andè an malora
E d'vëdi sta sità,
Deserta, abandonà.
Voi autri ch'a la testa
I ste dë sta famìa,
Penssè, con energìa
Provëdi; sta tempesta
Ancora as impediss,
As peul salvè 'l paìs
Portand na ridussion
Sui dassi e imposissìon.

A l'amis Gusto

Cosa ch'a l'è ch'it fas,
Gusto, anssilà an campagna,
Ël bel mëstè d'Miclas,
It gode la cocagna
D'fe nen d'autut; plandron!
Dà man al to crajon,
E torna sì a Turin
A fe d'ij buratin.
D'fe la caricatura
D'ij paisanass ch'a vivo

D'apress a la natura
Parei dle mosche e i givo,
A val gnanca la peña
Për ispirè toa veña:
Ven si, ven a Turin
A fe d'ij buratin.

Bel'e anssissì d'soget
No, ch'ai na manca mai,
I l'ouma d'ij prefet,
D'famosi generai,
D'ij traficant, d'banchè,
E d'gent d'ogni mëstè
L'elo pa pien Turin
Për fe d'ij buratin?

Guarda coul muscaden,
Spassëgia, blaga, fuma,
A l'è, stupissne nen,
Leger com'una piuma;
Coula sgnoriña peui
Oh, coma a tira l'eui,
Ma lassla, che a Turin
L'è mei fe d'buratin.

Con che prosopopea,
Coul sor baron at dis:
Cerea, me car, cerea,
'T lo chërdësto un barbis?
Të sbagli, a l'è na bocia

Ch'avend d'ij dnè an sacocia
A l'ha comprà a Turin
Ël titol.... buratin!"
Guarda coul impiegato
Con n'aria da passià,
S'dirijlo pa n'sienssiato,
Ben, sastu cosa a fa?
A copia una minuta,
E s'a la copia tuta
L'è grassia, chè a Turin
L'han d'blaga ij buratin.
Cribio, che facia drola
A fa coul povr mari
Mentre la fomna a rola
Ai bagn, chiel bel'e sì
A guma, Gusto, penssa
Che bela ricompenssa
N'avrà dë stè a Turin
Coul re d'ij buratin.
Fra ij pois e la sicoria
Ti 't fas na bela vita,
'T rinfrëschi la memoria,
T'arposi la matita,
Senssa penssè un moment
Ch'a marcio impunement
Për le contrà d'Turin
D'famosi buratin.

'L compiasent an società

I son fait d'na pasta frola,
Compiasent an tuti i senss,
Fin da quand j'andava a scola
I fasìa për j'autri 'l penss;
E coul dì ch'im son fait om
A m'han dime: o che bonom!

Che pasta boña, che brav fiolass, l'è dagn d'ogni fortuña; e nonostante lon

Ël destin m'è senpre neir,
E j'eu sempre da fe ceir!

Son s'un bal; j'è là na tota,
Un dragon an crinolin
Con na ghigna da marmota;
M'toca fè 'l so balarin,
La padrona, a ven, am pìa,
E për trat d'soa cortesìa

am fa dè mes gir e am piassa dnans a la madamisela; ij presento sì un brav balarin.... prego, no..... l'elo impegnà..... nossgnor.... la prima; e am toca pivotè tuta la seira con coul roelò, oh!

Me destin l'è propi neir
E j'eu sempre da fe ceir.

Somne tërdes a disnè,
Guardè un poch, fatalità!
I son mi ch'i devo andè

A la taola dle masnà,
E 'l mangè am va për traverss
Fra milanta, ghëmne e verss
d'coui gogniñ ch'am fico la giassa an sacocia, le saosse an fauda, 'l grissin ant 'l cupiss për feve 'l codin e mila autre balade, oh!
Me destin l'è propi neir
E j'eu sempre da fe cieir!

Mentre i stagh a femla boña
Con na tota, m'ciapo al bloch,
A j'ariva la padroña
'M prega d'fè 'l quart a taroch
Con doe veje com la neuit
E un babacio, un babi cheuit.
Che an disandve chi seve *fortunato in amore* av pluco coui pochi ch'i l'eve an sacocia, oh!
Me destin l'è propi neir
E j'eu sempre da fe ceir.

S'fala peui d'gieugh in-nossent?
Son mi coul ch'a va an bërliña,
E lì subit testament
As veul fesse su mia schiña
Për podei giù a profusion
Cassè d'pont d'esclamassion.
E fe rìe la compagnìa su mie povre spale oh!
Me destin l'è propi neir,
E j'eu sempre da fe ceir!

D'comission le pì rognose
S' tratla d' fe? son mi 'l prefert;
D'ij sonet për nosse e spose,
Virè i feuj ant un concert,
Fè 'l brassiè d'na gran maman,
Portè ij saj, mnè a spass ël can,
e për ricompenssa d'tante sëcade, sentisse a di'
o che brav fiolass; oh, i son stofi
D'un destin sempre tant neir,
D'avei sempre da fe ceir!

Pêr la mort d'un can da cassa

A SORA COSTANSSA

Ai fa peña, i lo capisso,
A mi istess am rincress tan,
E con chila d'cô m'unisso
Për piorè la mort d'un can,
Tanto brav, grassios e car
Com'a l'era 'l povr Bismar.
J'ero amis, quand a cà soa
A trovela mi i vnisìa,
An bogiand, bogiand la coa
Tut festos am ricevìa,
An saotand da là da sì,
An baolandme, ma d'piasì.

Nen trovandlo; già, a la cassa
J'era cert ch'a l'era andait,
E sicura quaich bëcassa
Piè al padron a l'avìa fait,
Ch'a rivava d'seira strach
Con d'zibiè pien ël bërsach.

An presenssa d'na montagna
D'vint o tranta bëcassin,
O che goi, che gran cocagna,
Noi beivìo d'fiero vin,
E baoland coul brav cagnass
Fasìa l'eco a nostr fracass.

Passa giù ch'it ses pien d'paota,
Ciapa son, va piè lolà,
Doma, cor, su, fila, saota,
Brav Bismar, parei ch'a va,
E voltandsse al ters, al quart,
D'nostra gioja a piava part.

Guardè un poch, destin fatal!
Giovo, ardì com un sciopet,
Venlo pa ciapà dal mal
Murì lì zicon zichet,
Tormentà da sent dolor;
Adiù cassa e cassador!

As vëd ben, mia cara sgnora,
Che un bel cheur chila a l'ha an sen,
Për coul can l'è giust ch'a piora,
Anche a un can as ij veul ben,
Tanto pì quand a l'è car,
Com'a l'era 'l povr Bismar.

Aspirassion d'un fedel a la cesa Orbassaneisa

(CESA DLA BOUTA)

M'inchino a la Pàpëssa
Dla sede d'Orbassan,
I servo a la soa mëssa.
I prego a gionte man,
Imploro an gënojon
La soa benedission.
Ai dogmi dla soa Cesa
I giuro fedeltà,
Lo sai ch'a l'è n'impresa
Ch'ai veul d'capacità,
D'capacità tal qual
Moral e temporal.
I spero ant la diviña
Bontà dl'Onipotent,
Santissima Regiña
'L pì bass d'ij penitent
Sareu pr'avei l'onor
D'esse so servitor.
Lo giuro sl'evangeli
Dla bouta e dël goblot:
E *aperta janua coeli*

Spero vnirà al divot
Dla sacra steila soa
E rispetiva coa.
Për l'ongia ch'a sgrafigna,
E che la steila a ten,
Sto penitent as signa
E a giura gnente men
Gloriosament d'murì
D'fieri fasan, farsì.
A giura për la fede
D'ciapè la carabiña,
E për sostnì la sede
Compreisa la cusiña
D'fè guera ai so nemis,
E spera 'l paradis.
A giura l'osservanssa
Dë tuti i so precet,
Ogni ostia, ogni pitanssa
A aceta con l'afet
Dël servo 'l pì fedel,
Con l'umiltà d'n'agnel.
A giura l'ubidienssa
Ai so divin comand,
Për gode la presenssa
Almen d'an quand an quand
Dël so splendor inmens
Ch'a abaglia i nostri sens.

M'inchino a la Papëssa
Dla sede d'Orbassan,
I servo a la soa mëssa,
I prego a gionte man,
Imploro an gënojon
La soa benedission.

Ino d'ij fedei dla cesa Orbassaneisa

D'Orbassan ant la gran sede
N'autra cesa a s'è fondà
E s'l'aotar dla neuva fede
Na papëssa a l'è montà.
A cousta gran regiña
Papëssa d'Orbassan
Ch'ogni divot s'inchiña
E con la bouta an man
A gloria soa ch'a crìa
Eviva l'alegrìa.
Coul ben d'paradis,
La santa armonìa
Dla neuva famìa
Che tuti an unis.
D'cousta cesa s'è trovasse
D'profondissimi divot

Përchè a dila s'è fondasse
Su la bouta e sul goblot,
A cousta ecc.
Ij so dogmi a son sublimi
Ricavà dai sentiment
Che 'nt ël cheur a bato primi
Che ognun d'noi për primi a sent.
A cousta ecc.
D'cousta cesa j'aversari
As fan nen rustì sul feu
Përchè 'l feu ben al contrari
Serv për cheusi ij filet d'beu.
A cousta ecc.
L'è l'aotar una taola inmenssa,
Formo l'ostia d'fieri piat,
D'sacrëstìa na dispenssa
A serv mei tre volte o quat.
A cousta ecc.
Dl'acqua pura s'è abolisse
D'pianta d'pianta l'amolin
An soa vece sostituisse
A s'è d'ogni sort d'bon vin.
A cousta ecc.
D'ij fedei la testa bassa,
Come ël col as veul pa stort,
S'veul ch'a crìo a auta ganassa,
Stago alegher, canto fort.
A cousta ecc.

As veul nen che da giusvita
  A dimostro lon ch'l'è nen
  Ma ch'a godo d'cousta vita,
  D'cousta tera i cari ben.
    A cousta ecc.
L'è così, così ch'aś trata
  Ij fedei dla religion,
  Përchè l'anima beata
  Senta 'l ben dla divossion.
    A cousta ecc.
Amicissia s'la cocarda,
  Alegrìa sul drapò
  A sta scrit, mentre së sbarda
  Da la steila inmenss flambò.
    A cousta gran regiña
    Papëssa d'Orbassan
    Ch'ogni divot s'inchiña,
    E con la bouta an man
    A gloria soa ch'a crìa
    Eviva l'alegrìa.
      Coul ben d' paradis,
      La santa armonìa
      Dla neuva famìa
      Che tuti an unis.

I fieui d'Gironi

Noi souma ij fieui d'Gironi
Noi souma d'bagianass,
Ma teste dël demoni
S'an ven la mosca al nas
Cucurucù, 'l gal a canta
Su an brando paisan,
Për fam sol a stanta
Chi fa ël fanean?
Ma quand che la serventa
An ciama a colassion
Mangioma una polenta
Dë na miña an t'un bocon,
Cucurucù ecc.
E con la panssa pieña
Tornoma a travajè
Spetand che l'ora a veña
D'andessne a riposè
Cucurucù ecc.
Noi souma ij fieui d'Gironi
Noi souma d'bagianass,
Ma teste dël demoni
S'an ven la mosca al nas
Cucurucù, 'l gal a canta
Su an brando paisan,
Për fam sol a stanta
Chi fa 'l fanean?

'L milite dla Guardia Nassional

E avanti, ancor la biëta
Dla Guardia Nassional,
Oh, cousta l'è maunëta!
'L garsson a l'uspidal,
La fomna a cà an pajola,
E mi fe la subiola

con mia roca an spala dovei andè a guernè da le camole Castôre e Polluce, për lassè la mia botega sarà, guadagnene gnun, e sla paciara perde ancora le poste.

Oh che piasì, che goj!
A j'è da vnine foj!
Son tanti j'agreman
D'fè part d'cousta milissia,
Da feje vnì al pì san
La gota e l'iterissia,
Da felo vnì d'ghignon
Gonfi com un balon;

la scola permanent, j'esersissi, le parade, le guardie, le patoje, le fassion, le marcie, le spasgiade militar e ij corvè, tut *sotto pena* gnentemeno che dla biëta d' punission, dla monission, dla përson, maledission, danassion

Oh, che piasì, che goj!
A j'è da vnine foj!

Ma noi cos foumne sì
Con nostr fusil sle spale?
Ciancioma, e gnente d'pì,
Contoma d'fiere bale;
Ma d'util fiña adess...
'L valor d'un doi e mes,

e peui ancora sa s'è fasse, eh santo Dio!... i l'ouma ben vist!.... chi fa ofele fassa ofele, e fe 'l servo di *dye padroni* a j'è mach Arlichin an comedia; antant as spend, s'fa sgairè d'dnè ai sitadin, e as ij sëca pa mal le miole

Oh, che piasì, che goj!
A j'è da vnine foj.

Se almeno feisso couri
Tuti second ai toca!
Ma no, coui ch'a son sgnori
S'arfudo d'piè la roca,
E a treuvo pro 'l mojen
D'astnisse e fe mai nen;

ma le braje d'teila avanti.....

Oh che piasì, che goj !
A j'è da vnine foj.

L'aveissi na gheubassa
Grossa parei d'na cà,
La revision av passa,
No, ch'av riforma pa;
Un dì, peuss dilo fort,
A l'han amess un mort;

e giù d'condane contra coul pover diao. Oh! v'assicuro che s'i l'aveissi bin la rogna, la rasca, l'asma, la tigna e l'anticrist, av rispondran sempre ai vostri ricors con le parole sacramentaj: *Non si fa luogo*

Oh che piasì, che goj,
A j'è da vnine foj.

Ij superior... ij soi
Ch'amuso verament,
Ciapand dal guard'a voi
Fan rìe da perdi i dent;
J'ariva a dè 'l comand
D'fè carigat marciand,

d'portè l'oss dl'anca a l'autëssa dla spala për fe genio, e d'criè, dnans al batajon schierà, *già ch'a l'è verrra,* spal'arm!

Oh che piasì che goj!
A j'è da vnine foj.

E sto dëstorb d'intera
Una Nassion, përchè?
Tut për la bela cera,
Për fè piasì a dontrè
Fieri blagheur ch'ai pias
Fe svolassè 'l piumas,

e tratach, tratatach, giù d'contrà d'Po e d'Doira grossa, galopè, fe ij pofardiri con tant d'alum e d'grilò,

Oh che piasì, che goj!
A j'è da vnine foj!

St'istitussion a ciama
Una riforma ancheuj,
E tant a l'è la brama,
Che la marmita a beuj.
L'è un drit coul d'esse armà;
Ma nen d'esse véssà

coma ch'i souma adess, eh? perbaco! s'i pagoma j' imposte a l'è për quaicosa,e an temp d'pas ch'an lasso tranquil, sëdnò a l'è n'afè ch'a va pì nen avanti e ch'a scaoda ij toson, oh cribio!

A l'è 'n piasì, na goj!
Da vnine propi foj!

La savata

Neuva d'trinca ant na giojera
D'un caliè fasìa figura
D'un bijou, d'na bombonera,
J'era faita an picadura
A l'ingleisa, e 'l me gartin
Brocà d'or, fodrà d'satin.
Na sgnorassa dël sangh bleu
Un bel dì l'ha fane aquist,
Ma con d'ciancie, përchè i seu
Ch'un centesim l'ha mai vist,
Coul caliè, che d'bonomìa!
M'ha lassame portè via,

Da coul dì l'ha avù prinssipi
La mia storia dolorosa,
I l'hai vist, un pr'un, i tipi
D'cousta scala lagrimosa,
Forssa d'esse rubatà
Dal pì sgnor al pì spiantà.
La padroña, ch'ai piasìa
Fe piotin, l'ha fame vnì
Un poch lama e dëscusìa,
Ma lon ch'la frustame d'pì
A son j'onge d'ij galan
E le stërpe dël so can.
Vist ch'i j'era un poch dësdaita,
Con l'agiut d'una senssala
D'veste fruste, i son andaita
D'na *grisette* ant la gran sala,
E là a forssa d'faossi pass,
Me garet l'è andait a spass.
J'eu costà për coust passagi
Pì che neuva motoben,
E për mi na mostra a gagi
L'ha giontaje un muscaden,
Ma da lì poch temp, cerea,
Son cascà 'nt j'onge d'n'ebrea.
Butà a neuv, d'una creada
Son cascà un bel dì an possess,
E 'n sargent dla nostra armada

A m'ha fame spasgiè un pess,
Ma ardobiandsse dsor d'mi 'l peis,
L'hai durà gnanca ij neuv meis.
Son passà da na faseusa
Pieña d'gionte, d'piesse, e d'fëte,
Ma la furba con na reusa
A l'ha cuvert coule ciapëte,
E d'mia vista ben content
L'è ancor stane në student.
L'hai finì d'caschè ant lë mnis,
Ma a l'ha piame una vejassa
D'coule che, servend n'amis,
Fan spalëta a na bagassa,
E 's serv d'mi, ma gnun pì am cata,
Përchè i son una savata.

'L plandron

Ah! sto mond l'è na baraca
Na baraca ma dabon,
Tut am gonfia, tut am straca:
Am fatiga a fè.'l poltron!...
E penssè ch'a j'è dla gent
Ch'a travajo assiduament,
E s'amuso, e a j'è un piasì,
E mi 'm gonfio da murì.

A j'è d'coui ch'ant una sala
As diverto a pivotè,
Coro, saoto com' na bala
As fatigo, as fan sudè,
A trabuco d'ij roclò
Vej e maire coma d'ciò,
E s'amuso, e a j'è un piasì,
E mi 'm gonfio da murì.

Già për mi l'è na fatiga
Una ocupassion tremenda
S'j'eu da scrivi mach na riga,
Mentre d'aotri una legenda
Longa un mija av tampo giù
Con na goj da foi fotù,
E s'amuso, e a j'è un piasì,
E mi 'm gonfio da murì.

A j'è certi Martin picio
Lor as ocupo a temp pers
Con na goi da feve anghicio
D'fe j'afè d'ij scond e ters,
Lor për j'aotri a dan la pel,
Studio, s'lambico 'l servel,
E s'amuso, e a j'è un piasì,
E mi 'm gonfio da murì.

Al teatro già d'an pess
L'hai pa pì portà ij quartret,
Vëdo sempre a fe l'istess,

E j'è d'coui che gnanca un et
A perdrìo, e manco pa
Tute 'l seire d'cori là;
A s'amuso, e a j'è un piasì,
E mi 'm gonfio da murì.
Certi d'un së scianco 'l col
A voghè d'ant un canot,
D'aotri peui, che piasì fol,
Tiro d'saber, spa, barot,
Fan ginastica, a caval,
'S buto an risigh d'fesse mal
E s'amuso, e a j'è un piasì,
E mi 'm gonfio da murì.
J'un dle gnogne un po' carote
D'una bela a l'han furor,
D'aotri ai pias stè con le tote
A filè 'l perfet amor,
E cos veuli mai ch'ij fassa,
Tut lolì më straca, am massa;
Lor s'amuso, e a j'è un piasì,
E mi 'm gonfio da murì.

Le torture d'amor

Le torture d'amor, crudej torture
Ch'a tribulo coust essere mortal,
Ch'assogeto nostr cheur a le pì dure
Preuve, ch'a fan dla tera un pian, na val
Pieña d'sospir, dë spasim e d'dolor,
Un mar inmenss d'lagrime amere e d'pior.
Quand che la vita ant ël so fior s'espand
E tut d'antorn l'è gioja e paradis,
O povra gioventù, l'è anlora quand
Amor ant ël pì bel d'ij so soris
Av pianta an cheur na ponta così fort
Ch'a decid d'vostra vita o d'vostra mort.
L'è una fatal pontura, una ferìa
Inssanabil, che a dà la frev, l'afann,
Ël timor, ël sospet, la gëlosìa,
E 'l dubi orìbil dël continuo ingann,
L'incertëssa, egoism, dispet... martìri,
Ch'a trasporto la ment fiña al deliri.
Epura sto dolor ch'av pons ël cheur
A l'è dël cheur fatal necessità,
Che mentre av fa piorè, 'v colma d'boneur,
Che vita anssem e mort crudel av dà,
Ch'av porta ant l'estasi pì bel, pì pur,
'V precipita ant l'abiss pì neir e scur.

Dov elo coul che dai color gentij,
E dal profum d'na reusa matutiña
Atrat, as sia nen forasse ij dij
Për piela, dla soa gamba ant una spiña?
Dov elo coul che atrat da le cadeñe
Fiorìe d'amor na seufra nen le peñe?

La tigre, l'ors, la jena pì crudel
D'amor a preuva d'cô le gioie e i mai.
Amor a guarda gnun, a fa flagel
Dë tuti su sta tera j'animai;
Amor su tut sovraña a l'ha potenssa
E a fa bogiè dël mond la roa inmenssa.

N'j'erla nen pro d'miserie su la tera?
J'erla nen pro d'sagrin? bsognava ancora
Che l'om sostnì doveissa un'aspra guera
Contra lë stral d'amor, che quand a fora
A deurv piaga fatal, dla qual guarì,
A l'è folìa speranssa ancor d'nutrì.

Se Dio una compagna d'nostra vita
A l'ha vorssune dè, përchè përchè?
Fè d'chila un ben, che mentre al ben a invita
An fa sufrì tant mal, 'n fa tribulè?
E an mes a le torture pì crudei
D'amor, 'n conssuma 'l cheur, e'n fa vnì vei

'L Totista

I sai nen s' ai esista
Un tipo an società
Pì drolo dël totista;
Un essere dotà
D'na gran prerogativa,
Un che për quant a viva
S' contenta dl' ilusion,
E mai dë vnine al bon.
Viva 'l totista
Om d' cartapista.
La perla dle famije,
La gioia dle maman,
Chiel s'ocupa d'fè rìe
Le pcite, ma d' in man,
In man che grandinote
As fan e a veño tote,
Ai fa dle preferensse,
Ma senssa consseguensse.
Viva 'l totista
Om d'cartapista.
Ai dedica un sonet,
Na polka an si be mol,
Ai fa un dissegn d'manchet,
E 'l meder d'un faux-col,

Ai va a comprè la ganssa,
Ai lassa ant la speranssa
Ch'un dì sarà decis,
Për consservesse amis.
Viva 'l totista
Om d'cartapista.

L'è pa pericolos,
S'adombra d'nen d'autut,
Ai saotla su në spos,
Come amis d'cà, fa tut,
As buta a ghisa gat
Për combinè 'l contrat,
Ma apeña dit ël sì,
S'artira, e a l'è finì.
Viva 'l totista
Om d'cartapista.

Ij bai, le grosse feste,
Son pa soa simpatìa,
S'amusa dle modeste
Pcite riunion d'famija,
A l'ha pa tanti fum,
Ai basto ij bai dël lum,
E s' god, a l'è content
S'as fa d'gieugh in-nossent.
Viva 'l totista
Om d'cartapista.

Le tote, o storte o drite,
O giovo, o bele, o brute,

O veje, o grande, o pcite,
A chiel ai piaso tute;
Për chiel la tota a l'è
Un mezzo për passè
So temp, sicom'ai pias
Tranquil an santa pas.
Viva 'l totista
Om d'cartapista.
L'è pa ch'a l'abia nen
L'idea d'maridesse,
A l'è ch'a sa nen ben
Decidsse e ancaminesse,
Dla scelta ambarassà
Dubios e incert a stà,
E për aspetè mei
Da maridè ven vei
E sta totista
Om d'cartapista.

La balada a va cessá

S'a son reuse a fioriran,
Tut va ben e a fa bel di',
Ma ij boton intant a stan
Sempre sempre da fiorì,
E sto mnene për ël nas,
Sto tratene da bambas,

L'è na cosa ch'a comenssa
A fe perde la passienssa.
La balada a va cessà
Ch'as decida, o camp o pra.

Cousta tregua maledeta,
Sta batüa d'longh aspet,
An riduv a la boleta,
A prepara 'l catalet
A sta povra Italia mia,
Che për fesse tuta unìa
A l'ha dait e sangh e dnè,
S'è ridota a mendichè.
La balada ecc.

Ma fratant mentre as bambliña
Ij croass sót'acqua a nouvo,
A preraro la soa miña
E sot man, sot man a couvo,
E noiautri, furb ch'i souma
Për giuteje i liquidoma,
E 'l so credit, e ij din din
Ij pagoma a marenghin.
La balada ecc.

Veuli rompie le scriture,
Impedì ch'av fasso 'l colp?
Av fan sent mila paure
Për fofoja che la volp
As decida a vnì d'an Franssa

Për fè a noi balè la danssa,
An disandve për rason:
Bsogna stè a la Convenssion.
La balada ecc.
Se la Franssa a l'ha giutane
L'ha nen fait lolì për nen;
Le provincie ch'a l'ha piane
Quaicosëta a conto ben:
E ch'an sëco nen la gloria,
Già 'n poch longa a l'è la storia;
Ch'is emancipo perbaco
A l'è temp da coui macaco!
La balada ecc.
A l'è temp che la cancreña
Ch'an distruv, noi i guarisso,
E ch'i s'cianco la cadeña
Ch'an oprim, l'è temp ch'is drisso
Dl'ubidienssa d'ant la paota,
E portand la front ben aota
Fasso vëdi a j'opressour
Che l'Italia a l'ha nen pour.
La balada ecc.
Vint'e doi milion ch'a crìo;
Roma Roma capital!
Vint'e doi milion perdìo
A l'è un numer tal e qual!
L'è na cifra che imponent

S'è vëdusse ultimament
A fè fiña pour e rabia
A chi piava 'l merlo an gabia.
La balada a va cessà,
Ch'as decida o camp o pra.

Le delissie d'amor

Le delissie d'amor, delissie inmensse,
Che st'essere meschin a elevo al cel,
Ch'an fan provè le pì sugose essensse
Dla gioja, dël piasì, dël ben, dël bel,
Che d'ogni contentëssa an empo 'l cheur,
Ch'an trasporto ant ël regno dël boneur.
Sì, dël boneur, ant coul bel regno a ciamo
Coui esseri felici che d'n'amor
Ver e profond ardentement as amo,
E dësmentiänd miserie, guai e pior,
Dl'umaña vita doloros retagi,
D'reuse e giusmin a infioro 'l so passagi.
Amor l'è coul ch'un neuv linguagi a inventa,
A l'è 'l motor, la guida d'nostre assion,
Ij batiti dël cheur spingg e ralenta
E d'un mar d'gioje an guida ant ël filon,
Infond ant l'anima coul esultanssa
Ch'a nass dal ben divin, da la speranssa.

A passa, va, sormonta ognì bariera,
D'concordia e d'amicissia, Dio fecond
Derid ogni confin, ogni frontiera,
E ant un sol pont chiel a concentra 'l mond,
E trapassand e mar, e mont, e pian
Uniss i cheur për quant a sio lontan.

A j'opere pì grande amor a inspira,
Ij cheur pì dur amor a radolciss,
Balsamo dos, amor, l'invidia, l'ira
Dl'anima nostra ogni dolor guariss,
E libera da tanti guai, la invita
A gode le delissie d'cousta vita.

Lesi an doi euj l'anima nostra istessa,
Senti na frësca boca a di' t'veui ben,
Savei che na përssoña a s'interessa
Për vostr boneur, për ricolmeve ël sen
D'mila dolcësse, e ch'a l'ha un sol penssè:
D'vivi për voi, d'esse riamà, d'amè.

Qual gioja veuli d'pì? Che santa idea
D'aveine dait an tera una compagna,
Una compagna ant la qual l'om as bea,
A treuva un dos confort al cheur ch'a sagna
Che d'ij so pior ai sa suveje j'euj,
E ch'a lo fa rivivi ant ij so fieuj.

Una compagna ch'a divid con l'om
Piasì, dolor, gioje, maleur, dësgust,
Che për seguilo a lassa fiña 'l nom,
Che tut për chiel a ced; e a l'è ben giust
Se sta compagna ch'a l'ha dane Idio
Se amor la scegl, gioja d'amor la dio.

La vendumia

Alegra, Catliña,
Son pien ij botaj,
L'è pieña la tiña
D'barbere e d'tokaj;
An man al destin
Lassoma l'avnì,
Beivoma d'bon vin
Ch'an fassa giojì.
Cos val-lo crussiesse
D'j'afè d'cousta vita!
L'è mei rasonesse
Con una margrita
Ben granda e ben pieña
D'coust fiero liquor
Ch'a inspira la veña,
Fa vnì d'bon umor.
Scaodesse se i preive
A pianto la graña?
Ma deje da beive,
O rassa bagiaña!
'Nciocheje s'ij veule
Fè di' la vrità,
Salvandve, s'i peule,
Dia vostri pëcà.

Scaodesse j'orìe
  Butand a registr
  Le gran gofarìe
  D'ij nostri ministr,
  Le jone, le sape
  D'coui gran sapienton!
  Ël giuss d'couste rape
  Val d'pì, l'è pì bon.
Empisse con d'toma
  Ij chërdo capaci,
  Ma nen d'andè a Roma,
  Sti *Lupi rapaci!...*
  Ma guarda ch'a dagna
  'L botal, su, fa lest,
  Ch'i salvo sta bagna,
  L'è mei d'tut ël rest.
A robo ant le cassie,
  Baloss dël contacc!
  L'è mei dije grassie,
  An gavo l'impacc
  D'dovei pontaleje,
  Com noi sto botal
  Ch'a l'ha 'l döe veje,
  Ma 'l vin l'è nen mal.
Ma cos'an n'a falo
  Se a Roma a son foj,
  S'a sauto, s'a balo,

S'a l'han i pè moj?
S'a veulo so papa,
S'a ciamo nostr re?
Stravaca la rapa,
Ch'i peusso torcè.
L'è staita na couja
Fè 'l pat con la Franssa,
L'ha dilo Giandouja....
Ma tanta baldanssà
A l'han pro fiacaje
Con d'bale d'fusil.
Gavomsse le braje,
Pistoma l'asil.
Catliña, sta ardìa,
La tiña l'è rasa,
Da lvè la pëvìa
Ai mon d'na fornasa,
An man al destin
Lassoma l'avnì,
Bëivoma d'bon vin
Ch'an fassa gioì.

As dis

As dà coma sicura
Na neuva la pì drola,
Ch'a veuja fe tonssura,
Caussè pivial e stola
Ún Grand.... mosca e barbis
Tajandsse.... almeno as dis.
Për fe la cort al papa
Ch'as buta a fe 'l divot,
Ch'ij liberai a scapa,
Ch'a staga fra ij bigot
Për consservesse amis
D'ij preive, almeno as dis.
As dis che là d'an Franssa
A veuja coul dotor
Feje balè la danssa
A coul che a Roma a cor,
Anssi, ch'a l'ha decis
D'fe calè d'troupa, as dis.
As dis che fin ch'a viva
Sto papa adess regnant,
A deva cantè piva
L'Italia: e che fratant
As fonda le radis
Al sucessor, as dis.

As dis che sta balada
  A deva mai cessè
  Përchè 's veul nen ch'as vada
  A Roma a butè pè,
  Për pour d'fesse nemis
  Con mes ël mond, as dis.

E che sto tira mola
  L'è d'euli për ij gonso,
  Che intant an pasta frola
  Lor an travajo, an monso
  Fin a l'ultim stiss
  Për 'lvene 'l forsse, as dis.

Che tuti a son d'acordi
  Për fene balè bin,
  Ch'a tiro mach a mordi
  Fiña ch'a j'è d'din din,
  Ma che a la fin d'avis
  A son d'pëssiene, as dis.

As dis che sto sistema
  L'è stait riconossù
  Ël mei për tnisse anssema
  E për sostnisse sù.
  Che contra ij tornavis
  Dila a fa caod, as dis.

Ma as dis d'cô d'autra banda,
  E fort a cor la vôs,
  Che për finì sta landa
  J'è peui un bartin ros
  Ch'ai manda an paradis
  Dova.... pì gnente as dis.

'S dis nen

O che ghignon, che rabia,
A scrivì lon ch'as dis,
Ël Fisch am buta an gabia,
La boca am sara a vis;
Cosa mai scrivi?... eben,
Scrivreu lon ch'as dis nen.
Che coui che d'nostra Italia
An man teño 'l timon
Ch'a sio teste d'vaglia,
Ch'a sio d'gran filon,
Ch'a sapio guidè ben:
Oh no, lolì s'dis nen.
Ch'a l'abio veuja mata
D'seguì sto moviment,
Con na zampà da gata
Giutè sta povra gent,
Dasendje d'pan almen:
Oh no, lolì 's dis nen.
Ch'a veujo un poch na vota
Piantè ij quartret a Roma,
Sniciand coula marmota
Dla qual tuti ij n'avoma
Ij piat bel'e bin pien,
Oh no, lolì s'dis nen.

Ch'a l'abio nen paura
D'na certa volp fransseisa,
E che sta volp an cura
As senta nen ofeisa
Da un fiero dolor d'ren,
Oh no, lolì s' dis nen.

Che senssa Roma a sia
L'Italia reuse e fior,
Ch'as peussa tnisse unìa
Se con nostr disonor
La convenssion s'manten!
Oh no, lolì s'dis nen.

Che fin che 'l papa a blaga
Sul trono temporal,
E che Firensse staga
D'Italia capital,
Tut vada pì che ben
Oh no, lolì s'dis nen.

Che për j'economìe
Da tanto temp promessè,
J'imposte...., d'abolìe,
Rendendne l'interesse
As trata, gnente men,
Oh no, lolì s'dis nen.

Che na barëta roussa
D'sora d'un pal piantà,
A vaja men d'na coussa
Ch'a l'abia la cirià,
Che... ma la lenga ten,
Ciuto... lolì s'dis nen.

A l'amis Paolin

Diletant d'musica

Paolin, Paolin travaja
Fa d'polke ch'a l'è 'l bon,
Për note, d'crep d'mitraja,
Butie, d'volà d'canon,
Butie tamborn, trombole,
Cuercie, cassion, ciochin,
Faje bogiè le sole,
Faje balè, Paolin.
As veul desse na festa
Da bal an Vatican,
E s'a l'è alegra e lesta
La musica, a balran
Con pì d'piasì, pì d'goi
Tuti coui balarin;
Penssa che i torsacoi,
S'veul fè balè, Paolin.
Ai va na fiera banda
Degna d'na Cort, d'un trono,
S'veul fiña la liranda
Ch'a bala sor Pio Nono,
As veul dla santa Sede
Ch'a bala 'l cadreghin,
E che d'Pietro l'erede
Cambia paîs, Paolin.

As veul, j'è pa gnun mai,
Fe ánssema un'alegrìa
Con tuti ij cardinaj
Prima ch'a vado via,
As veul che ogni cadrega
Scagnet, taola, taolin
A bala, e la botega
S'veul fè balè, Paolin.

L'idea a l'è nen neuva,
Dë dè st' famoso bal,
As s'è già fait la preuva
Ma sempre a l'è andait mal,
Certi dotor d'*Bologna*
A j'han ficà 'l codin,
E për nostra vërgogna
Tut s'è sospeis, Paolin.

Da un cap d'orchestra a l'era
Sta festa combinà,
Fussa nen mort!.... l'è vera
Che a st'ora già cessà
Sarìa sta balada;.....
Ma a n'han savù fè fin,
Sot man, con na giugada
Da giusviton..... Paolin.

A s'ha, me car amis,
Da fè con certa gent
Che contra i so nemis

A gieugo a tradiment,
Gent che dovonque as fico,
A teño boteghin,
Con ij potent s'arbrico,
A j'han amis, Paolin.
N'orchestra ma famosa
Përtant ch'a balo ai va,
E peui coragi sposa!
Sarà lon ch'a sarà....
Ma i l'hai speranssa boña
Che 'l colp a vada bin;
Për lon ch'it dìo, soña,
Faje balè, Paolin,

I baj maschè

Già l'epoca as avsiña
Dle feste e baj maschè,
Là dova për na siña
Ch'a val gnanca un doi dnè
L'onor e la virtù,
Arviro l' gambe an sù,
D'sent fiame an mes al cieir
Al son d'sent istrument
Da bianch diventa neir

Ël cheur ël pì in-nossent,
E ij pianta le radis
Ël vissi, ël nostr nemis.
Lì tut, lì tut as brava,
Afet, decoro, onor,
El sangh a l'è un giuss d'rava
Che unicament a scor
Për fè balè 'l cancan
A tanti ciarlatan.
Lì për caussè na cota
Da silfide o pierette
As lassa d'esse tota
Për diventè grisette,
E 'l nom d'onesta as chita
Për aquistè coul d'*Cita*.
Mentre l'orchestra a soña
Na polka o na galop,
An logia a s'incoroña
Un povr marì, che dop
A dev cambiè capel
Për cheurve 'l so sërvel.
Se lì s'fërmeissa ancora
A l'inmoralità
Lë stimol ch'a divora
La povra umanità;
Ma no, për coul piasì
S'comet d'delit!... oh sì!

Ant la miseria as lassa
  Dlé fomne, dle famije,
  Vendend fin la pajassa
  Për coure al bal, për rije,
  Për fè 'l pierot, 'l bufon
  Vesti da pantalon.
As prostituiss, s'contrata
  Për d'or fin la fiolanssa,
  Për desse peui d'crovata
  Baland la contradanssa
  Vëstì da mirlifleur
  Con un bel debardeur.
Guardè nen da distrat,
  Guardè sta sort dë bal,
  E di' s'a l'è nen d'mat
  Na gabia, un'infernal
  Bolgia ant la qual a stà
  Coul tal ch'a l'ha robà?
J'è sot coula bavëta
  La facia d'un birbant;
  Che d'sangh a l'ha maunëta,
  La man cuatà dal guant,
  Ch'a spand a stort e drit
  Ij frut dël so delit.
Él popol ch'a l'ha nen
  Un'istrussion cumpìa,
  Peul pa disserne ben

E vince sta manìa;
Che për na strà d'giussmin
Lo guida a trista fin.
Parei d'una tempesta
Che tut abat, devasta,
Sta smania la soa testa,
So cheur, soa ment a guasta,
Lo leva dal travai,
L'è causa d'ij so mai.
Moderassion.... sicura
Moderassion ai va,
E feste d'tal natura
L'è mei quand nen s'na fa.
Che d'na sità 'l progress
Sta nen ant coust ecess.

Roma capital

Pur trop lon ch'as disìa
S'è fasse realtà,.
La patria tradìa:
Vendüa.... e chi lo sa?...
Forse d'San Pietro 'l dnè
A l'ha conchius l'afè.

Vendù coust edifissi,
  Coust frut d'tanti sudor,
  D'inmenssi sacrifissi
  D'tant sangh... vendù, che oror!
  E për paghè 'l regal
  Forse d'un neuv faodal?
Dov'ela sta bandiera
  Ch'a abat la religion?
  Buslà, rispond intera
  D'Italia la nassion,
  Calunia; vil pretest,
  Ingiust e disonest.
Da la masnà ant la cuña,
  Al vej d'età cadent,
  La vôs a l'è mach uña
  Unanime, inponent,
  Viva lë spiritual
  Poter, giù 'l temporal!
L'è 'l crij dl'istessa vôs
  Che le Italiañe tere
  Divise, an amoros
  Ampless, fident, sincere
  Ansséma a l'ha riunì,
  Për avei Roma un dì.
Coma a rispond divers
  L'istessa vôs ancheuj!
  O Italia, tut l'è pers

O povri, povri fieuj,
L'onta già 'v piomba acol...
Ma ciuto, o un lass al col.

O posission. tremenda,
O situassion crudel...
Guera civil orenda,
O pura, giù 'l capel
E, servitor meschin,
Al vostr nemis fè inchin.

Preive sonè baudëte,
Cantè, cantè pì fort,
Sostnù da d'bajonëte
Su na montagna d'mort,
E d'sangh an mes a un mar
A l'è piassà l'autar.

O gloria, gloria degna
Dël cap dël mond cristian!
Coma 'l vangeli a inssëgna.
Chiel generos, uman,
Për man dël boja a unis
Noi tuti an paradis.

O carità cristiaña,
Santa umiltà d'un papa
Assassinè l'umaña
Rassa pitost ch'a scapa,
D'ant le soe man coul ben
Unicament teren.

L'è temp l'è ch'a finissa
Sta lotta fratricida,
Che l'opera s'cumpissa
Che ij doi poter s'divida,
La santa crôs, la spà
Da doi ch'a sio portà.

L'è temp.... j'eu ancor speranssa
Che tut sia nen përdù,
I spero ant la costanssa
Nt'l'union, spero ant lassù,
Nt'la vôs universsal
Për Roma capital.

Beivoma

—

Amis, ardì sla piota,
Dè man al vostr goblot,
Vnì giù, caloma an crota,
Caloma ant l'infernot,
Për rilevè 'l moral
'L mei giuss l'è coul d'botal.
Ancora na goussa
Dël vin generos
Ch'a saota, ch'a moussa,
Ch'a fa vnì la vôs
Për cantè
Për criè:
Viva 'l vin,
Giuss divin
Ch'a fa bin,
Viva 'l vin!

Se l'aristocrassìa
  L'ha soprafane ancheuj,
  Povra democrassìa!
  Dovralo sarè j'euj?....
  A l'è pa ancor doman,
  Coragi... e 'l ciucc an man.
    Ancora na goussa, ecc.

Oh guarda coma a sprissa
  Vero color granata,
  Ma tastne mach na stissa,
  'T vëdras che tut t'arpata,
  Ch'at rend ogni vigor,
  Ch'at buta d'bon umor.
    Ancora na goussa, ecc.

Alegher, sachërdiri!
  Ch'a l'è nen tut perdù;
  L'han rindobià jë sbiri
  Sì dsor?.... noi stoma giù
  E an barba ai prepotent
  Cimpoma alegrament.
    Ancora na goussa, ecc.

Nen sempre 'l vent a tira,
  An nostr favor: eben
  Lassè ch'la roa a gira,
  Avei passienssa almen,
  Vnirà d'cô 'l moment bon
  Coul d'arcassè 'l balon
    Ancora na goussa, ecc.

Beivend dë sta barbera,
Dë st' fiero vin d'Bareul
Oh l'om su cousta tera
A fa tut lon ch'a veul;
Ma ai va so temp, sicur,
Tomb mach ël frut madur.
Ancora na goussa, ecc.

Ai venlo coul dla bola
Për mësurè ij botai?
Cassandje giù dla gola
N'etolitro d'Tocai,
Zich, zach, as vëd spianà
Ogni diverssità.
Ancora na goussa, ecc.

Ël vin an egualisa,
An buta a un sol livel,
Paregia ogni divisa,
O capa, ogni bindel;
E un cavajer ben cioch
Val men d'un barbaboch.
Ancora na goussa, ecc.

Amis, amis coragi,
Giù an crota, là permess
A son tuti ij tapagi
Sens'esse compromess,
S'i veuli dësmentiè
'L passà - vnì giù a çimpè.

Ancora na goussa
Dël vin generos
Ch'a saota, ch'a moussa,
Ch'a fa vnì la vôs
Për cantè,
Për criè:
Viva 'l vin,
Giuss divin
Ch'a fa bin,
Viva 'l vin!

'L timid

—

Sia maledeta l'ora
Chi son comparss al mond,
'N t'j'afè peuss mai stè d'sora,
Ma casco sempre al fond,
I sento ch'i son bon,
Ch'i l'hai d'servel, d'rason,
D'capacità son pien
E j'ancalo nen.
I sento për Maria
L'amor pì prepotent,
Cos veuli mai ch'iv dìa
Ant ël pì bel moment

Ch'i veui svelè me amor
I cambio sent color,
Le forsse am veño men
E j'ancalo nen.
An facia dn'averssari
Ch'a serca d'pieme a fè,
D'parole un dissionari
I l'hai për ripostè,
Sì, ma 'm n'amporta un et
S'i l'hai gropà 'l filet,
Che le parole am ten
E j'ancalo nen.
I grato sla chitara,
I soño 'l mandolin,
I canto l'*a te, o cara*,
Parei d'un canarin,
Ma s'a j'è d'gent, adiŭ,
Mi i son bel'e fotù,
El capëstorn am ven
E j'ancalo nen.
Sui liber son frustame
La vista e st'povr servel,
Ma i professor 'nt j'esame
Su d'mi l'han fait ciadel,
Tratandme da babocc
L'han sempre dame 'l bocc,
A m'han chërdù un creten
E j'ancalo nen.

Si vad ant le famije
E aceto quaich invit
Për nen savei cos dije,
Parei d'un pal stagh drit.
A fè d'sirimelech
Am resta 'l gosè sech,
Sai nen esprim-me ben
E j'ancalo nen.

D'ogni sort d'baj mi balo,
Ma quand mi son s'un bal
Di' an poch se mi m'ancalo
Balè, son në stival
Ch'i fass tuti i pass faoss,
Scarpiso, dagh d'ij caoss,
D'bulon, spalà, colp d'ren
E j'ancalo nen.

I limiti a sorpassa
La mia timidità,
S'im vëdo ant una giassa
I resto già genà,
Direve elo permess
Genesse d'chiel istess,
'M butrìa d'provevlo an tren
E j'ancalo nen.

La mia republica

Son stofi dle combricole
De sti padron d'Sovran
Veui feme na republica
Onesta e da cristian,
Abass la ghëgliotiña,
La forca e i tirapè,
Për regno na cusiña,
Për trono 'l potagè.
La taola dla strategica,
Sarà 'l gran camp d'bataja,
Ch'as abolissa j'obici,
Fusij, canon, mitraja,
Armade e sitadele,
E an soa sostitussion
Ch'as fassa d'boñe e bele
Pitansse e d'bon bocon.
Cos fene d'tanti codici,
Cos fè d'coul baron d'legi,
Diplomi, carte, catedre
E titoj d'privilegi,
Tuta rumenta grama,
L'è mei ch'ij dago 'l feu,
Ch'i fasso a la soa fiama
Rustì un bon filet d'beu.

Dle note diplomatiche
L'è mei vischè la pipa,
J'ambassiator, eh caspita!
Mandomie su la lipa,
E tuti sti magnati
Con tant d'cordon e d'crôs
Con j'umij impiegati
Ch'a vado a cassè nos.
D'me regno i veui che i suditi
Divento tanti àmis,
Che j'opinion sio libere,
Ch'a tendo al paradis
Për coula strà ch'a smìa
Ch'ai peussa guidè bin,
Passand an sacrëstìa,
Passand për un crotin.
Su la bandiera a lètere
Maiuscole së scriva:
Eviva la baldoria,
E l'alegrìa eviva,
Che na cansson s'ampara
Ben drola e original,
Ch'an servirà d'fanfara
E d'marcia trionfal.
Gnun titoj, gnuñe cariche,
Gnun Re, nè Imperator,
E se 'l mangion pì celebre

S'chërdeissa d'fè 'l dotor,
Coragi, tant ch'i peuli
Giù d'vin fin ch'ai n'a stà,
L'è 'l sol mojen s'i veuli
Salvè la libertà.

A l'indice, sì a l'indice
Përchè tut cose vañe,
Tichëte e sirimonie,
Al son d'bicier e d'sañe
Ai regna l'eguaglianssa,
As treuva 'l ver boneur,
A stà la fratelanssa,
L'amor, l'union d'ij cheur.

Dla taola al regno un brindisi
Propoño fin d'ancheuj:
È un brindisi a lo merita
Pensseje, cari fieuj,
Dla taola un regno mei,
No, ch'as trovrà mai pì,
Se a taola as ven nen vej,
Gnun d'noi dev nen murì!

Ma ahimì! dë sta republica
La libertà completa,
M'acorso ch'a minacia
D'andessne già an boleta,
Dël regno, Luisiña
A possed già le ciav,
Coñ sola n'ociadiña
A l'ha già fame sciav.

'L Barabìo

J'era grand coma un sol d'toma
Senssa crussi, nè sagrin,
I penssava tant a Roma
Coma al re d'ij babuin,
M'anpipava dle question
D'ij regnant e dle nassion,
Ma i confesso e cieir lo dìo
L'avìa pour dël barabìo.
Com'a fussa sta bëstiassa
Son nen bon a ben descrivi,
A l'avìa una tëstassa
D'grinfe e d'ale coma un pivi
E 'l tabaro ross e neir.
Dëstissandme d'neuit ël cieir.
E criand scapa ch'it pìo,
S'avsinava 'l barabìo.
L'avìa bel tnì sarà j'euj,
Ancor d'pì mi lo sciairava,
L'avìa bel sot'ai linsseui
Dë stërmeme, as avsinava
Impassibil d'dnans a mi
Che për pour d'esse finì
'M rivolgìa ai Sant e a Dio
Pr'essi salv dal barabìo.

L'è finìa sta tortura,
Vnisand grand a l'è cessà
'L barabìo che paura
Am fssìa da masnà,
Ma na rassa così esteisa
D'mai, d'sagrin a fè ch'a peisa
L'esistenssa a fan ch'i crìo,
Ohimi mi che barabìo!

Quante spiñe, ronse e pere
Son sëmnà për nostr sentè,
'N mes ai fior a j'è d'bariere
Che soenss av fan caschè,
Tut a l'è finssion, ingann,
Pior, dësgust, maleur, afann,
Che, penssandje adess i rìo,
D'coul d'na volta barabìo.

L'egoism, la mala fede,
L'impostura, 'l tradiment
E 'l ragir a l'han pià sede
Dl'animal inteligent
Ant ël cheur; e 'l sol motor
A l'è 'l dnè; për chiel l'onor
L'onestà, sa pa cos sìo
Son d'fandonie, d'barabìo.

Tut as ced, tut as contrata,
J'indulgensse d'padre eterno
J'è ch'ij vend, e j'è ch'ij cata

E pì ij paghi, pì v'ij serno
Fosonante, bele e boñe
Com'as fa për le maroñe,
E tut lon a nom d'Idio
E a dispet dël barabìo.
A dispet d'coula gran bestia
Che quand j'era ancor maroi
Am dasìa tant molestia.
J'era anlora un gran taboi!
Fusslo sempre stait tal qual
L'era anlora, meno mal,
Tuti j'omini a crijrìo
Viva viva 'l barabìo.

'L gheub

Ohimì crudel destin
Dovei portè sla schiña
Na gheuba, un ajassin
Gross com na miña,
Dë sto mond sla gran balota
Coma j'autri i son rivà,
Ma Nossgnor na carta d'dota
Për sorplù m'ha regalà,
Ma maleur ch'a j'è gnun bon
A tajeje ij so copon,

e gnanca a aliené 'l capital, chè iv acerto, che s'as podéissa i l'avrìa nen spetà tant a felo.

Ohimì crudel ecc.

A l'ha fame d'nostra rassa
Un oget rar e special
Nen penssand ch'am ambarassa,
Ma nen poch sto bel regal,
Specialment quand am ocor
D'avei bsogn d'ciamè 'l sartor.

A j'è mai nen d'roba faita ch'am vada, bsogna dè man al metro e mësura ch'it mësura, e peui a finiss për s'ciapineme le cose, e sla paciara a bsogna ch'im ij teña ant le coste.

Ohimì crudel ecc,

Sle cadreghe peuss pa steme
Lë schinal a m'è d'ambreuj
Ant ël let peuss pa quateme
Poch ch'i gira, giù ij linsseuj,
E angrumlì parei d'n'ariss
Drinta 'n beucc d'restè un finiss.

E a l'è d'cô për causa d'coule servente ch'a son nen boñe a fè ij let da bin, lor veulo sempre vëde ij përtus stoup, mai gnuñe tampe, ma

Ohimì crudel ecc.

L'è bin vera che an compenssa
Son amabil e elegant
J'eu na certa qual presenssa

Ch'as peul disse seduisant,
L'eu 'n mostass ch'l'è pitost bel,
E sì drinta j'eu d'servel,

nen d'panada përchè non faccio per dire **ma a j'è** d'sal e come, ma

Ohimì crudel ecc.

Non ostante couste bele
Qualità cos veuli mai,
Son scapà da le fumele
Tanto pì sle feste e bai,
E tut lon për coul afè
Ch'i possedo sì darè,

e am fan tute la smorfia, mentre me cheur **as sen**trìa d'ameje tant e forse pì che n'autr, **ma**

Ohimì crudel destin
Dovei portè sla schiña
Na gheuba, un ajassin
Gross com na miña.
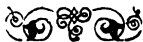
La fioca

—

Coma fioca, coma fioca!
Che tapagi ant la contrà!
Guarda guarda coui dla coca
As fan cori a malocà,
Lassie fè, mia Caroliña,
Lassie fè un po' d'batajola,
E noi tnomsse al gius dla tiña,
E scaodandsse a cousta giola
Contand d'bale vsin al feu,
Ai fastidi domje 'l bleu.
Fa na freid ma nen mincioña,
Da gavè la veuja d'rie,
Fà na bisa bosaroña
Ch'a vë s'ciapa fin j'orìe,
D'andè a spass a l'è pa 'l cas.
J'è da piè d'famose grive,
J'è pericol d'perdi 'l nas.
Stoma sì, godoma 'l vive
Caroliña, al feu d'avsin
An beivand un bicier d'vin.
An campagna adiù spasgiade,
A caval o drinta 'l brech,
Për mes isola ch'it vade
J'è da piè un quaterno sech,

S'un s'è nen fasse le sole
Ranponè parei d'un mul,
Con ste bele sghijarole,
J'è dà fesse an quatr ël...,!
Caroliña scotme mi,
Ven a beivi e stoma sì.
A vnirà la stagion bela
Che le rondole a tornran,
Ma nojautri për spetela
Tnoma nen le man an man,
E se 'l freid ant couste stansse
An fa stè sarà an përson,
Conssolomsse con d'pitansse,
D'fiere boute e con d'vin bon,
E scapand freid, fiòca e gel,
Stoma sì sota al fornel.

'L proclama d'Gianduja

Dël Prinssi sla piassa
Gianduja a sta d'cà
E con na vosassa
Da Vice curà
Da fora 'l pogieul
An ciama a l'apel:
Avanti chi veul.....
Eviva 'l rabel!
La biëta dl'imposta
Lassomla durmì,
E chi l'ha mal costa
Ch'as fassa guarì,
Ma fin ch'a Gianduja
Ai lasso la pel
E a beiv a la douja,
Eviva 'l rabel.
La gent a l'è straca
E gonfia da bin,
Dla veja baraca
D'ij vei buratin,
Ai veul d'roba neuva
Ai veul quaicos d'bel,
Ch'a fioca o ch'a pieuva
Eviva 'l rabel.

La mascra sul muso
  Butoma d'cô noi,
  Lassomje ch'a ruso
  Ch'a cico, sì, coui
  Ch'a l'han privilegi
  Tut l'ann d'fessne un vel
  Për fè certe legi....
  Eviva 'l rabel.

Gianduja gran cose
  L'ha mai promëtù,
  Ma con tripla dose
  L'ha sempre atendù,
  Chè chiel mai la sbalia:
  D'prudenssa model,
  S'ha l'ha fait l'Italia,
  Eviva 'l rabel.

Ma për gelosìa
  Quaichdun dis chëdnò,
  'M fa pa maravìa,
  Përchè s'compra d'cô
  Chi aferma e chi nega,
  Con d'or o un bindel
  Për mes d'una strega....
  Eviva 'l rabel.

Ai dì ch'i coroma
  Parleme d'moral?
  Sa l'han faje a Roma

Un gran funeral!
L'è morta d'alora,
L'è drinta l'avel,
Pì gnun a la piora,
Eviva 'l rabel.
As trata ant l'anada
Ij sagrin a scassè,
D'fè na mascarada,
D'fè 'n bel carlëvè,
D'fè torna la fera,
D'fè tanto ciadel
Da smeuvi sta tera,
Eviva 'l rabel.
Avanti, coragi,
An tren ch'a l'è 'l bon,
Su fouma tapagi,
A colp d'tambornon.,
S'comercia, s'ragira,
A l'è con l'amel
Le mosche ch'as tira,
Eviva 'l rabel.
S'as bougia as travaja,
Ma s'un a sta frem
La provra màrmaja
Për fam piora e gem.
D'miserie tremende
'N conturbo 'l servel
L'an fan-ne da pende,
Eviva 'l rabel.

As viv che na vota;
Cos val-la fè d'pior?
Trenè da marmota
Na vita d'dolor,
Se con l'alegrìa
'S da d'pan al fratel?!
Ch'as goda, ch'as crìa,
Eviva 'l rabel.
Dël prinssi sla piassa
Coroma a criè
A s'cianca ganassa
Për fè carlëvè,
Eviva sì coui
Ch'as rendo a l'apel,
Al crij: viva noi!
Eviva 'l rabel!

La mia chitara

Torna con mi, — veja chitara,
Torna con mi — to amis antich,
Quantonque frusta — t'ëm ses sì cara,
Che ancor d'gratete — me vnume 'l tich.
T' ses mesa rota — tuta d'sacordi,
Fedel compagna — d'ij me sospir,
Do mi sol do — Gieusu, che acordi!
Le ciav son lame, — domje mes gir.
Cribio s'it gëmi! — va pa an canela,
Che si t'im lassi — mi povr meschin,
Ridot im treuvo — torototela
A piè na coussa — con doi cordin,
E t'ëm capissi — quanta armonìa
Da st'istrument — ai peul seurtì,
Quantonque a disla — la coussa a sìa
A l'ordin, prima — di nostri dì.
Che d'rispetabij — frut son le cousse
N'j'è d'romaniñe, — dle coronà,
Ai n'j'è dle brusche — n'j'è d'autre dousse
N'j'è d'rosse e d'giaone — d'marmoregià;
Ma përchè veuide — son pì legere
Rason ch'a peulo — pì facilment
Arampignesse — për j'aute sfere
E montè dsora — dla povra gent.

Quaich volta anssema, — fedel compagna,
Tratà noi l'ouma — cousta question,
E për toa causa — ficà ant la bagna
'L fisch l'ha sesì — le mie cansson,
Ma cos mai veustu — a ti m'ataca
Na simpatìa; — na forssa tal,
Che ij buratin — d'cousta baraca
Con ti vnì veuja — 'm fa d'butè an bal.

D'famosi tipi — s'na treuva ancora
D'legi baroche — s'na fa d'ij fass,
E d'impiegati — ch'a speto l'ora
D'piantè la piuma — d'andessne a spass,
D'cristian ebreo — che tuti anpico,
D'caste Susane — con d'certi spos
Dla vista curta, — d'farfo ch'a cico
D'esse an ritard — a piè la cros.

Sasto për contra — cosa ch'ai manca?
D'ministr ch'a l'abio — d'prinssipi onest,
D'cassiè nen fait — pr' aossene l'anca
E d'burocratich — un po' pì lest,
L'onest e 'l giust — la boña fede,
La vera sienssa — 'l savei profond,
E l'om nen debol — propenss a cede
L'onor, për pochi — palet rotond.

A j'è mach d'boria, — nen autr che d'blaga,
Sfarss, ambission, — nen autr che d'fum,
E ste blagade — ch'i l'è ch'ai paga?

Noi miserabij — che al cieir d' un lum,
La neuit passoma — sota al travaj
Për guadagnesse — dontrè toch d'pan,
Mentre lor autri, — sle feste e baj
An barba nostra, — balo 'l cancan.
O mia chitara! — sto mond camiña
Për na stra grama — për coul sentè,
Ch'a meña drit — a la ruîna;
Ma cos mai servlo — stè lì a cambiè
Ij nostri cap; — se la cancreña
Da l'aut al bass — l'è penetrà
'Nt 'l sangh, e a cor — për ogni veña!
Torna o chitara, — torna al *re fa*.
Sì torna pura — al son ch'a invita
A la bel'estasi — dël paradis,
Che le miserie — dla nostra vita
E ij so dolor — a radolciss;
E se al to sôn — mia vos s'acorda
Për coui ch'a scoto, — sia un ragg d'boneur,
Un son ch'a penetra — toca la corda
Dlicà, sensibil — dël so bel cheur.

LA
Grande Duchesse de Gerolstein

OPERA COMICA D'OFFENBACH

Dla Duchëssa d'Gerolstein
Viva ij soldà,
Për d'canon l'han d'botai pien
D'vin prelibà,
E an brass a amor
Beivend d'bon vin,
S'aquisto onor,
Scasso i sagrin.
Vërssè, vërsseje a rasa
Coul prelibà liquor,
Una mitraja ai crasa
Ma d'flece e strai d'amor.
Cos l'elo mai la guera
Una barbàrie fiera,
Dov d'j'omini la pel
A l'è d'carn da masel.
Dla Duchëssa ecc.
Ma d'cousta gran Duchëssa
Esse soldà l'è un plan,
Na vita da badëssa,
Al son dël rataplan

As fa sempre baldoria,
A l'ha për camp dla gloria
Na taola e d'ij bicer,
D' pitansse e d'vin sincer.
Dla Dùchëssa ecc.
As lambico la testa
I nostri generai
Për procurè pì lesta
La mort, con d'infernai
Combinassion sì drole
Che senssa fè d' parole
E senssa assolussion
Av mando ant ël tampon.
Dla Duchëssa ecc.
Për lor tante pediñe
Son j'omini, e così
S'av mando a le cässiñe
Adiù, s'na parla pì.
Ma intant coul-là ch'a lassa
Sul camp la soa carcassa
A peul pì nen tornè
Sla tera a protestè.
Dla Duchëssa ecc.
Dla gran Duchëssa mia
L'è mei šeguì la stra,
La gioja e l'alegria
Tuti d'acordi a fa,

A son dle gofariasse
Fusij, canon, corasse
Dije na volta adiù,
Maniga d'foi fotù!
Dla Duchëssa ecc.

Buteve su d'acordi,
Rangè ogni diferenssa,
V' lassreve pì nen mordi,
Podreve fene senssa
Dë sti piumass ch'a volo,
E d'coui figurin drolo
Che për mantnì elegant
Av costo tant e tant,
Dla Duchëssa ecc.

Quaich poch as turlupiña
Ant l'opera ch' i dìo
Sta specie balariña,
E a l'è pa mal, perdio,
S'a s'è turlupinasse
Tute le nostre rasse,
Ch'a l'abio nen a mal
S'a son d'cô lor an bal.
Dla Duchëssa ecc.

A na brilant cariera
A treuva gnun antrap
Chi l'ha na bela cera,
E d'general an cap

S'è vistsse a piè 'l piumass
Quaich volta d'ij bestiass
Gnanca capaci, o oror!
D'fè n'*O* con n'ambossor.
Dla Duchëssa ecc.

Sto mond l'è fait a scala,
Chi monta e chi dissend,
J' è chi stà ferm, chi bala,
Un compra e l'autr a vend,
Ma chi gira la röa
L'è 'l diao con la soa cöa.
Crussiesse a l'è temp perss
Se tut va per traverss.
Dla Duchëssa d' Gerolstein
Viva ij soldà,
Per d'canon l'han d'botai pien
D'vin prelibà,
E an brass a amor
Beivend d' bon vin,
S'aquisto onor,
Scasso i sagrin.
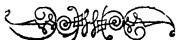
Ij falì

—

Guarda chè longa fila
D'trocion e stocador,
As conto a mila a mila,
An j'è d'ogni color,
A vivo contand d'bale
D'ij creditor sle spale.
Sla quarta pagina
Dël nostr giornal
Tramando ai posteri
Nom inmortal.
Dël Codice as profito
Ch'la birba a favoriss,
Se ij creditor lo sito
Ecco 'l grivoè faliss,
Così chiel d'lor s'ampipa
E ij manda su la lipa.
Sla quarta ecc.
Ma un pass d'na tal natura
A va ben ponderà,
E prima, a l'è sicura,
Chiel porta via da cà
J'oget d'valor, realisa
Ël bon fiña ant na frisa.
Sla quarta ecc.

L'è da prudent, chiel penssa
Second la soa moral
L'elastica cossienssa
D'prevnì qualonque mal.
Lon ch'capita s'sa mai....
E 'l dnè ven sempre atai.
Sla quarta ecc.

Le merci a l'ha compraje
A credit, che delit
S'a l'ha realisaje
A dnè? l'era so drit:
Se ij creditor son d'aso
Ch'a pago, ma ch'a taso.
Sla quarta ecc.

Ch'a fasso d'inventari,
Ch'a buto d'ij sigij,
Fan rìe ij segretari
Che a l'eco d'ij so crij
As godo, a mangio i gnoch
Dasendie d'ij fabioch.
Sla quarta ecc.

Quaich poche strassarìe,
D'oget ch'a valo nen
A son rivà d'sesìe.
Che furbacioni! eben,
Ch'la tromba drinta as cassa,
D'ij frè rispond la massa.
Sla quarta ecc.

Ch'as fassa d'adunansse,
D'congress e dle session,
Coma un ministr d'finansse
Tranquil d'soa d'posission,
Fumand na fiera Avana
'L falì spassëgia an cana.
Sla quarta ecc.
'S proponla 'l concordato:
Al creditor pì gros
S'fa coure un approvato,
Un *buono* për quaicos
Pì d'j'autri, ai quai ai resta
'L piasì d'cinè la testa.
Sla quarta ecc.
Sta sì la vera scola
L'è d'fesse anpressa sgnor,
E a j'è dle facie d'tola
Senss'onta nè pudor,
Che cousta stra finìa
L'han già, n'j'è chi la pìa.
Sla quarta pagina
Dël nostr giornal
Tramando ai posteri
Nom inmortal.

La Giandujeide

D'un côi sota na feuja
Ardì com në sciopet
Un fructus, una pleuja
J'è naje a Carianet,
Al l'han ciamà Gianduja,
E për la gran rason
Ch'aussava bin la douja,
Che a tut chiel l'era bon.
Cantoma
Crioma
Ciuciand a la douja,
Aussand ël goblot,
Eviva Gianduja
E i so Giandujot.
Da prima a la campagna
L'amis s'è dedicà
E un vero post d'cocagna
'L paìs l'è diventà;
Faseuj, carote e fave,
Vnisìo esorbitant,
I côi, le cousse e rave
Smiavo d'balon volant.
Cantoma ecc.

Chërdendlo un gran badola
A j'è calà d'nemis
Con le sacocie d'tola
Për piè smenss e radis,
Ma an mes a le carote
A j'era d'fërlingot
Ch'a l'han daje dle bote
E a l'han faje piè 'l plot.
Cantoma ecc.

Un dì s'è ancarpionasse
D'un bel pocion d'amor,
Ma a fabrichè d'ramasse
Për taparè 'l tutor
E 'l so conssei d'famija
An tren s'è d'vù butè,
Përchè gnun d'lor vorìa
Lasselo maridè.
Cantoma ecc.

Che tuta sta canaja
As na papava ij frut,
Dla dote dla maraja
Rusiand, mangiandje tut...
L'ha daje dle batoste,
Ma un dì për mala sort
Gianduja rote 'l coste
L'ha avù.... ma l'è nen mort.
Cantoma ecc.

E a l'ha podù fè testa
Da un brav dotor cudì,
E a s'è sentusse a festa
Sonè la tromba un dì:
Ij passavá na stafëta
Criand a tuta vos
Gianduja e Giacomëta
Finalment peui, son spos.
Cantoma
Crioma
Ciuciand a la douja
Aussand ël goblot
Eviva Giauduja
E i so Giandujot.

Ij fieuj d'Gianduja

CANTA'

al Teatro d'Angennes la seira 15 fëvrè 1868

I souma i fieuj d'Gianduja,
Na sola famìa,
An pias aossè la douja,
An pias l'alegrìa;
A l'è nostr camp d'bataja
La taola prontà,
A son nostra mitraja
Le boute ambotià.
As viv mach una vota,
Përchè sagrinesse.
Fè vita da marmota,
La pel logoresse?
Alegher, su, baloma,
Crioma, cantoma,
Eviva, eviva noi,
Eviva, eviva noi,
E tin, tin, tin
Tocand ël goblot,
Sì, tin, tin, tin,
Viva ij Giandujot;
Sì, tich, tich, tich,
L'è beivand d'bon vin,
Sì, tich, tich, tich,
Ch'as massa ij sagrin.

Për coul ch'a rola e fila,
E sota al travaj
Tut l'ann mastia la brila,
Mes liter d'Tokaj
Lo scaoda ant na manera,
Ai dà 'l bon umor,
Për chiel mai pì sta tera
Peul esse val d'pior.
Coragi, la cossienssa
Dël ben a n'invita
A gode l'esistenssa,
Gioji d'cousta vita.
Alegher, su, ecc.

Fieuj somne dle baldorie?
Ma 'l sangh l'è nen eva,
E për pistè d'sicorie
La man a l'è greva,
E coui ch'a j'è tocaje
Sul camp d'San Martin
D'conossne, a l'han lassaje
Le sole e 'l bartin.
Avanti; për Dio Baco,
Con la bajonëta....
A son sparì ij macaco,
Sonè la trombëta.
Alegher, su. ecc.

I souma ij fieuj d'Gianduja,
Ña sola famìa,
A stemma a j'è na douja,
E scrit alegrìa
A stà su la bandiera;
Antant ël piasì,
La gioja pì sincera
An ten tuti unì.
Strensoma tuti anssema
La man, o fratej,
Formand a j'autri emblema
D'amis pì fedej.
Alegher, su, baloma,
Crioma, cantoma,
Eviva, eviva noi.
Eviva, eviva noi.
E tin, tin, tin
Tocand ël goblot,
Sì, tin, tin, tin;
Viva ij Giandujot;
Sì, tich, tich, tich,
L'è beivand d'bon vin,
Sì, tich, tich, tich,
Ch'as massa ij sagrin.

La fera d'Gianduja

Avanti su chi cata,
A un sold tre ras d'liamet,
Chi compra sta buata;
Chi compra sto subiet,
Chi veul cousta midaja,
Quatr sold un bel ciochin,
Ohimì! la brinda a raja
Lassè nen perdi 'l vin.
Beivoma d'barbera
E d'bon grignolin,
Eviva la Fera,
Eviva Turin.
D'savon d'coul për le macie
S'na vend an quantità,
Ma pura 'l pì dle facie
A son tute macià;
J'è d' blet an pouver fiña.
A j'è d'*cosmetique* neir
A j'è d'coula fariña
Ch'a fa vnì 'l plagi cieir.
Beivoma ecc.
A j'è d'boton ch'a luso
Con dle decorassion,
E d'ij serpent ch'a bruso,

S'fan gross ma gnente a son,
A j'è d'cordon, d'trequare,
Dle baile e d'ij cunot,
A son a care a care,
Le cousse e i bei coussot.
Beivoma ecc.

A un sold ël metro a vendo
Là an fond d'contrà Milan
Ël bindel vërd, e a stendo,
Su la paciara a dàn
'L sirot për mal dla schiña
A coul ch'a na fa acquist,
Përchè j'è d'coui che fiña
D'rëstè sirà s'è vist.
Beivoma ecc.

A j'è 'l marcà dle vache,
Dle some e d'ij somot
Piantà sota d'barache
Ch'a pago ij Giandujot,
E lì d'ogni bevanda
As beiv, ogni liquor,
As fa la sarabanda,
S'na fa d'ogni color.
Beivoma ecc.

Dël Prinssi su la piassa
Për uso d'magasin
A j'è na gran stanssiassa,

Un temp ij buratin
I sento ch'as fasìa
Balè ma bin da bon,
Ma adess la compagnìa
Se andassne ant n'autr canton.
Beivoma ecc.

S'vend d'cô d'tavanarìe
Che d'moda a son pa pì,
D'ij modestin për fie,
D'ij bust nen ambotì,
Dle veste d'seda d'Franssa,
Dle borsse e d'port *monnaies*
D'cotin che ant la sostanssa
Quatavo dnans, darè.
Beivoma ecc.

Corage alhè! a la fera,
Comprè sto vin nebieul,
Tastè cousta barbera,
A j'è d'fiero bareul,
J'è d'grignolin, d'ciambava,
Ch'a buta d'bon umor
Che dai sagrin an gava,
Ch'a scassa ogni dolor.
Beivoma d'barbera
E d'bon grignolin,
Eviva la Fera,
Eviva Turin.
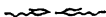
Proclama dl'Eroe d'Carianet

a tuti coui ch' a l' han pià part a la

GIANDUJEIDE

Dla *Giandujeide* ancheuj
I torno aossè 'l drapò
Për radunè i me fieuj
Sul palch vsin al pont d'Po,
Là dova a nostra gloria
Ses-sent saba passà
Ij fatti d'nostra storia
A l'han rapresentà.
A falo bsogn ch'i crìa?
No, no, ch'i lo seu ben
Ch'i souma dla famija
D'coui tai ch'a bogio nen;
A basta na vôs sola,
E com tanti pipì
Sot j'ale dla gran poula
Gianduja vëdrà vnì.
A fin d'beneficenssa
S'agiss, tuti lo san;
Godroma dla presenssa
D'ij prinssi e dël Sovran.

Un' opéra pì bela,
Na pì grandiosa assion
Altrove ritrovela
S'peul pa, s'peul pa dabon.
Des società riunìe
Riunìe ant un penssè,
Coul d'amusesse, d'rìe,
E anssem d'beneficħè
E gionte a lor ancora
Vëde j'eroi d'soldà,
Campion ch'a speto l'ora
Ch'la patria ai ciamrà.
L'ha faje tuti uguaj
L'amor dël so païs,
Al povr fieul dël travaj
Ël nobil sgnor s'uniss.
A l'è na sola idea
Che tuti ispira i cheur.
Salvè mentr'un s'ricrea
Ij pover dal maleur.
Coragi donque, avanti,
L'Eroe d'Carianet
Av ciama tuti quanti
'N presenssa d'so poret,
Veul vëde vostra ciera,
Veul feve un bel basin,
Aossand la soa bandiera
Criand viva Turin.

’L regno ideal

A la mia Chechina

PENSSE’

No, chërdlo nen, — Chechiña mia,
Che mach realtà — Sto mond a sìa,
Che sot le giasse — D’una Siberia
Nostr cheur s’compoña — D’freida materia,
E che për fisica — Combinassion
Da noi as opera; — Che nostre assion
A sio mach frut — D’un mecanism
E tut a sia — Materialism.
J’esist un regno — Pì bel, pì grand,
Che ant n’infinita — Sfera s’espand,
Ch’a le delissie — Dl’ umaña vita
L’anima e ’l cheur — A ciama e invita
Ch’ant la bel estasi — D’un sant soris
Añ deurv le porte — Dël Paradis,
Dova pì libera — L’anima as bea,
Nostr penssè pascola — La ment a crea.
Guarda ant lë specc — Guarda ti istessa
T’vëdras l’inmagine — Dova sta impressa
Coula scintilla — Che ’l Creator
L’ha compartine — Con tant amor;

Coui cavei biond — Lë sguard ch'a fora
Ch'a scend a l'anima — Ch'an an-namora,
Coula armonìa — D'celest bontà
A dis, d'*materia* — *No, sì n'j'é pà.*
Përchè përchè — Neghè 'l boneur
Che un penssè car — An porta al cheur?
Përchè nen godi — D'coul esultanssa
Ch'an porta al'anima — 'L ben dla speranssa?
Përchè stè mut — Ai piasì veri
Ch'an ofr la gioja — d'un desideri?
Përchè fè tasi — 'L ben ideal
Sot le cadeñe — Dël material?
Se la materia — Stessa imponent
An rapresenta — L'Onipotent
Arcaña forssa — Da abaliè ij senss?!
Ël sol, le steile, — Lë spassi inmenss
L'acqua, le piante — 'L pian, le montagne
Ij mar, le fertij — Vërde campagne,
J'abitator — Dl'aria, dla tera
A sta materia — Fañ-ne pa guera?
Vitima forse — Dël disingann
Quaich volte l'anima — Preuva d'afann,
E caude lacrime — Sgorgo da j'euj,
Sì, përchè souma — D'miseria fieuj,
E ch'an perseguita — 'L fatal destin....
Ma, përchè d'lon — Coul ben divin
Che al cheur an porta — Piasì, confort,
Scapè dovomne? — Voreilo mort?

No... ma d'coul estasi — Con gioja sànta
Lassoma chërssi — 'Nt 'l cheur la pianta,
Pianta ch'a estend — I ram fiorì
A la feconda — Sorgent dël dì
Pianta ch'a porta — Për feuje e frut
L'onor, la gloria — Che dai so but
Ai nass la fede — L'amor, l'afet,
La forssa d'anim — E 'l penssè ret.
I mai dla tera — Cosa ch'a son
D'cousti bei frut — An paragon?
Quand im inebrio — D'un car penssè
Qual mal podrìa — Feme piorè?
Quand a mi dnans — To aspet sì bel
As fa present, — As deurv ël cel,
Mia ment as bea — 'Nt la poesìa
Dël to soris — Chechiña mia.

Ij me barbis

Ël cel a s'è scurisse
Benchè fora stagion,
S'è vistsse e s'è sentisse
Tempesta, losna e tron....
E j'element an guera,
Sot sora ël paradis
S'è vdù, përchè giù a tera
Cascavo i me barbis.
Im son nen për caprissi
Doi bei barbis tajà;
L'hai fane sacrifissi
Pr'ël ben dl'umanità,
Che mentre la soa fin
S'vëdìa, ant ël cupis
Spontava un bel codin
A rimpiassè ij barbis.
Pa gnun no la chërdìa
Che generos talment
Sacrificà l'avrìa
Dla facia l'ornament,
E ch'un tupin dë smiè
Un dì m'sarìa decis
Lassandme dal barbè
Fe 'l tai d'ij me barbis.

A'l'è fotan, perbaco!
Dovonque sente a dì:
Ma cosa.... oh 'l brut macaco!...
Ma sesto propi ti?!
Che nas,.... cribio, che orie;
Të smiji un tornavis!
Che facia da fe rie
Ch'it l'has senssa barbis!
Boneur che d'pasta boña
I son, e un bagianas
Ch'i marcio a la carloña,
Dël rest, la mosca al nas
Sarìa a un autr montaje
Da fotsse ant quaich pastis
Fin al boton dle braje
Pr'avei tajà ij barbis.
Pi gnun no m'salutava;
Cos disne... ai me salut
La gent as arvirava
Fërmandsse guardand brut...
J'eu dvù cognom, natai,
Dël me capel sul fris
Scrivi pr'evitè d'guai
An caosa d'ij barbis.
Così 'm fa pì nen peña,...
Tuti am conosso, almen;
E antant lasso ch'am veña

Tuta la barba an pien,
La soagno, la coltivo;
Fin da le soe radis,...
Maipi no, fin ch'i vivo
'M farai tajè ij barbis.

Lë sciopero d'ij carossè

O LA VITURA D'SAN FRANSSESCH

Dë sto mond l'inmenssa röa
S'è fërmasse ant un moment,
Ij cavaj drisso la cöa
Saoto, balo dël content,
J'è pì gnun ch'ai fiaca j'oss,
Cerea sgnori, steme fresch,
Na vitura sol s'conoss,
La vitura d'San Franssesch.

Ij ciavatin a sta notissia
Son butasse a sghignoflè,
Viceverssa, l'iterissia
L'è tacaje ai carossè,
Coui d'ij bast, jë slè, ij saron,
Son trovasse bel'e fresch
Quand l'han vist ch'un d'piè s'dispon
La vitura d' San Franssesch.

Adiù, care sitadiñe,
Fiacher, omnibus e chich,
V'rimpiassran le portantiñe
E le gorbe d'ij borich,
A l'è l'erbo dël progress
Ch'a ven fora verd e fresch,
L'ha portanlo bel'e adess
La vitura d'San Franssesch.

A tornran butè la doira
E le pianche ant le contrà,
Su le piasse con la sloira
As dev vëde lavorà,
A la doira ai daran l'eva
A l'istà për tnine al fresch
Tant a passa., a l'è nen greva
La vitura d'San Franssesch.

A bsognrà për fè d'ij viagi
Agiustesse 'l cabassin
Për ch'an porta 'l nostr bagagi,
S'no chi veul-lo fè 'l fachin?
E dè man torna al bërssach,
Tanto pì dl'istà sui fresch
Se për viagi 'n resta mach
La vitura d'San Franssesch,?

Bsogna dilo, a gonfie vele
Van le cose al dì d'ancheuj.....
L'eve ancora le budele?

Fortunà me cari fieuj!
Ma 'l doman l'è ancor nen sì
E chissà che bei e fresch,
Gnanca pì 'v peussi servì
Dla vitura d'San Franssesch.

L'imposta sul macinato

Doma giù n'autra batosta;
Grassie tant, ben obligato....
An ariva n'autra imposta
Ch'an sesiss ël macinato
Për la qual, a l'è fotan!
A n'impoño fiña 'l pan.

E për consseguenssa a bsognrà fiña riformè 'l pater, disend: *panem nostrum macinatum da nobis hodie;* oh!

Povri noi, j'afè van mal,
E s'trovoma ant un brut bal!

D'or avanti për fè 'l drito
E schiviè l'imposta neuva
A bsognrà parei d'un pito
Ch'im esercita e ch'im preuva
A mangè così 'l frument
Tritolandlo con ij dent.

Chi l'avrijla dilo d'dovei vëde a averesse ant coust mond la condana fatal d'provè *lo stridor dei denti,* ahi!

Povri noi ecc.

Al mulin com'as podrala
Portè d'gran mach una miña?
Son sicur che tuta a bala,
E l'è grassia se sla schiña
'M resta 'l sach da vnì 'ndarè
Tra l'imposta e 'l mulinè.

Ch'am fa scomparì 'l me pover gran an fariña volaria, fumet, sëmola, sëmolin che chiel as ten për le soe competensse dasendme mach pì 'l brenn.

Povri noi ecc.

Fussa nen ch'i l'hai l'ufissi,
El mojen trovà l'avrìa
Che d'fatiga e d'sacrifissi
Un pochet o sì 'm costrìa,
Coul d'pistè 'nt un mortarin,
Gran e meglia e formentin,

parei cribio s' a l' han da vnime a impoñe i veui ch'a sio bravi, ma con la feja da empì a la matin, cerea, a l'è pa possibil fè d'coule economìe, ma!

Povri noi ecc.

As vëdrà lon l'è sicura,
D'coust'imposta për controlo
A bolè la pasta dura

O le miche e 'l grissin frolo
A bolè tuti ij bocon
Sot penal contravenssion...

basta mach che ij boj ai fasso d' una materia agreabil al palato, dëssnò a va esse un afare serio a abituesse, pura la lege a comanda e...

Povri noi ecc.

Se d'coust pass l'afè s'avanssa
Un dì o l'autr sicur vëdoma
A quotene fin dla panssa
Lon che tnì capaci i souma.
E ciascun così 's quotrà
An rason d'capacità....

parei d'ij botaj, a va esse bel a vëde scrit ant ij registr dl'esator, *Commendatore tale dei tali, capacità litri 20; lire tante e centesimi 05, Signora Contessa X nata Stopone, litri 16; lire tante* e via disend, e a va a esse un bel afè cribio ah!

Povri noi, j'afè van mal
E s'trovoma ant un brut bal!

Ij pì bei fior d'un giardin

Frësca e bela una Margrita
Al soris d'un bel matin
L'è comparsa a cousta vita
Fra le piante d'un giardin;
Për soa blëssa a risplendìa
Come steila an cel seren,
Mila gioje a rachiudìa
Drinta d'chila, e mila ben,
E diamant dai sent color
Ofuscava j'autri fior.
Care piante, car giardin,
Ch'a dan vita — Al fior d'Margrita
Re d'ij fior al Margritin.
D'soe novansse qual richëssa
Quanta d'feuje inmenssità,
Che soris, quanta frëschëssa;
Che vigor, quanta beltà!
Ogni feuja a l'ha con chila
Una sienssa e na virtù.
A chi mai, chi mai d'cujìla
Sarà dait bel'e sì giù?
A ti sol che a un sant amor
It congionsi inmenss valor.
Care piante, car giardin ecc.

Come 'l ben al ben s'avsiña
E 'n bel cheur a n'autr s'uniss
Për trasfondsse la diviña
Contentëssa d'paradis,
Così l'anima a s'ispira
Dova treuva 'l so ritrat,
E lì s'bea, e lì s'rimira
E da chiel a resta atrat,
Così ti, rapì da amor
T'ses atrat dal' caro fior.
Care piante, car giardin ecc.

Fieul d'eroi, ti nostra gloria,
Da na stirpe dissendent
Për la qual la patria storia
A l'è esempi a j'autre gent:
Dël to cheur a l'esultanssa
As uniss cousta nassion,
Che so avnì, la soa speranssa
Tuta a posa ant vostra union,
E s'promet dal vostr amor
Una vita d'reuse e fior.
Care piante, car giardin
Ch'a dan vita — Al fior d' Margrita
Re d'ij fior al Margritin.

Carolina

Caroliña, Caroliña,
Guarda lì, me bel prussot.
L'è cascaje geil e briña
Ai brojoña jë siolot;
J'erbo a buto; o che cocagna!
Da për tut a l'è fiorì
E j'osei për la campagna
Canto e subio, 's fan già 'l nì;
Buta al feu 'l contrafornet,
Ven a spass, ch'a l'ë pì bel.
A j'è ant l'erba la violëta;
Son le piante carià d'fiór,
Sent ch'a spira con l'arietà
Na fragranssa d'bon odór,
L'è tornà la primavera,
La stagion d'ij ravanin,
La stagion che tut sta tera
As congions ant un basin,
Che l'amor a fa d'j'afè
E dovonque as vëd volé.
Sent, sent l'aqua ch'a cërgoja
Veusto vnì sul me barchet?
Dame man cara marjoa,
Caroliña... oplà un saotet,...

A tramola..... a l'è mach l'onda
Agità da un sofi d'vent.
S'alontaña già la sponda,
Caroliña avsinte e sent
Coma 'l cheur am fà tich tach...
Rema ti, ch'i son già strach.

Come placida e tranquila
Nostra barca as na va giù;
A l'ha pià 'l filon, a fila,
Pijte guarda, tente sù,
Caroliña, cos t'na die
A m'simia ch'á l'è 'l bon
D'intonè, così për riè,
Coulá certa toa canssòn
Ch'a comenssa, giutmé a di.....
Caroliña antonla ti.

T'n'hástu prò mia Caroliña,
'L sol tramonta as fa già neuit,
S'oscuriss su dla coliña;
A fè riva domsse deuit,
L'aria frësca vers la seira
Peul ancora fene d'mal;
Coust'istà podroma ant l'ëjra
Fè d'ij saot e piantè 'l bal,
Ma pr'adess a conven pà,
Ven, mia cara, andoma a cà.

Carlo

—

T'heu scrit na longa lètera,
E peui con n'autr avis
J'eu fate d'cô partecipe
Dël tai d'ij me barbis,
I t'hai contà d'fandonie
Mësćiand e 'l cheur, e amor,
Ma fiña adess d'na virgola
'T m'has gnanca fait l'onor.
Diao, che dl'amicissia
I l'abio rot ël grop?
O che 'l përtus dle lètere
It l'abie trovà stop?
O che d'nojose pratiche
Sul gheub at sia cascà
Una sì gran faragine
Che 'l temp t'abia robà?
Sa l'è parei, sta massima
Aceta; va nen mat
A torturete j'organi,
Për cousti afè dlë Stat;
Vëdëstù nen, pì un s'ocupa
E pì tut a va mal,
A s'ancavalo 'l nivole
E a cress ël temporal,

E tut su për la linea
Ai poussa un certo vent,
Che an termin propi *tecnici*
As ciama d'faliment.
Turin sgambita e stragica
Sta crisi a soportè,
S'angigna, crìa, strepita,
Fa 'l diao d'ij pè darè;
Ma coui dël Municipio
Con d'dassi esorbitant,
A paraliso l'opera
D'ij povri so abitant;
A spendo ij dnè santissimi
D'nojautri, a fè d'casot,
Për divertì ch'i s'ocupa,
D'baotiesse ant ël canot,
A atero d'lèe magnifiche,
Për fè d'ij squar d'giardin,
E anvece d'erbo, ai popolo
Con d'piante d'luvertin,
Intant con ij so decimi,
Rindobio la porssion
Dl'imposta gravosissima
Ch'a seufr già la nassion.
Adess la gent as ocupa
Për guadagnesse d'cros,
Ant l'ocasion propissia

Che 'l fieul dël Re l'è spos,
E ij Sant *Maurizio e Lazzaro*
Trovandsse 'l travaj grev,
La neuva cros d'Italia
A l'han ciamà an arlev.
L'hai sempre 'l cheur ch'a palpita,
E ti sesto fedel,
A t'elo coul esilio
Sempre egualment crudel?
I monto certi pegasi,
Quaich volta fiña sop,
Nen come ti, mi m'oocupo
D'feje cambiè d'galop,
I fass la vita solita
M'la godo, tanto bin.
Ciao, tante cose i t'auguro,
I son to CESARIN.

'L pess d'avril

A L'AMIS DÉSIRÉ A ROMA

Un pess d'nostra pëschera,
'T mandrìa, *Désiré*,
Ma d'Roma a la frontiera
Lo lasso nen passè:
Un pess pien d'energìa,
Un bel pessucio ross,
Che le corent a pìa,
E tira andè a la doss.
Un pess ch'a fa paura
S'as buta an moviment,
Ch'a l'ha la testa dura
E dova a truca, as sent,
Ch'a veul fichesse ant l'eva
Che an Tevere ai trascor
Për rendla meno greva,
Pì limpida d'color.
Për gionse a coula mira
L'ha fane d'ogni sort,
Ma ant ël pì bon as gira
Sempre 'l timon për stort:

A dila a l'è tant bruta
L'aqua, che a vëdi cieir
Bsognrìa gavè tuta
La paota sporca d'neir.
Dè man a la ramassa,
Fè un *repulisti* bon,
Ma cosa mai, na rassa
J'esist d'certi mincion,
Dë st'mond ant la baraca,
Che ai pias vive ant lë mnis,
Che stè 'nt coula triaca
As treuva an Paradis.
A chërdo che 'l vangeli
Mediante d'ij fërluch
Aperta janua coeli
A teña ai mamaluch,
Ch'a compro 'l ben d'Idio
A tant al miria e 'l ras
Da coui ch'a vendo e crìo
Avanti chi j'na pias.
A dissla sì sincera
D'mandè anssilà coul pess
D'avril, sta primavera
'M piasrìa, ma 'm rincress,
L'hai pour che 'l frut as treuva
Ancor nen pro madur,
Spetoma d'fè na preuva
Che 'l ciel sia meno scur,

Vivoma ant la speranssa,
Chissà che prest ël dì
Ai veña dl'esultanssa
Che tut as peussa otnì!
Intant mentre ch'un speta
An Giandujesco stil
Ste don-trè rime aceta
Al post dël pess d'avril.

Suplica dla piassa Solferin

al Conssei d'Sità

Tuta gheuba, guasta e storta
Delabrà senssa riguard,
Prima d'vëdme d'pianta morta
L'hai penssà senssa ritard
D'fè un ricors a la Sità
Për ch'a l'abia d'mi pietà,
Son la Piassa Solferin
Ch'i l'eu stanssa sì a Turin.
Bsogna ben che la memoria
D'mi përdù l'abia la Gionta
Da lasseme, për soa gloria

Ant un stat ch'i fass franch onta,
Ch'i fass fiña compassion
A la coca d'ij strasson,
Son la Piassa ecc.

Dal me nassi, su la schiña
M'son cascà d'maleur atroci,
Pì d'na volta j'eu dvù fiña
Essi camp d'bestie feroci,
L'hai dovù con me dolor
Vëdne d'ogni sort d'color.
Son la Piassa ecc.

D'bele alee un dì l'avìa,
D'ij fossai pien d'acqua ceira,
Un selciato ch'as podìa
Andè a spass e 'l dì e la seira,
D'pont e d'piante regolar
Con i rispetiv ripar.
Son la Piassa ecc.

Ma un bel dì për mia dësgrassia
Dë tut lon s'è fassne fin,
A s'è gnanca fasse grassia
Al pì nisi d'j'erbolin,
Pes ch'a fussa 'l teremot
M'han lassame pieña d'sot.
Son la Piassa ecc.

L'hai pì nen, nè forma d'piassa,
Nè d'contrà, nè d'nen d'autut,

Pieña d'roch son aota e bassa,
Pì nen n'erbo, gnanca un but
Da podei d'istà al mesdì
Riparesse da rustì.
Son la Piassa ecc.

L'an gavà j'scolatissi,
Le canaj për l'acqua d'pieuva,
E la paota al solëstissi,
O d'agost an luña neuva
A suvrà se 'l ciel lo veul,
O coul-là che tut a peul.
Son la Piassa ecc.

I l'eu ancora sla paciara
'L fum d'j'usiñe dl'arssenal,
Ij ciarlatan ch'a van a gara
A fè un fiero baccanal,
Un deposit d'marciapè
E d' viture a vërnisè.
Son la Piassa ecc.

O dla Gionta o dël Conssei!
Raduneve ant l'aola magna,
Che mi v'suplico d'vorei
Prest provëde a sta magagna
Ch'as compissa finalment
Cousta piassa ricorent,
Cousta Piassa Solferin
Ch'a l'ha stanssa sì a Turin.

Doira Grossa

Lètera a l'amis ANTOINE

Turin, 10 avril 1868

Scusme tant, me car *Antoine*,
Si t'hai mai, no mai rispost
A la toa d'circa un ann,
Dame pura dël brut rost,
Dël poltron e dl'indolent,
T'has rason; contrabulari,
Smijla pa che j'element,
Tuti a fusso a mi contrari
Da negheme 'l gran piasì
D'antratnime un poch con ti!
Da coul dì che con dolor,
Doira Grossa it l'has lassà,
A s'è vist, ohimì che oror,
Ij negossi a gambe 'lvà,
A s'è vist d'an sima an fond
Sle boteghe, l'iscrission,
Com s'a fussa 'l fin dël mond,
Faliment, liquidassion....
Për boneur ch'it j'eri nen
Sno d'dolor, të vnìe men.

Coul antren ch'un dì s'vëdìa,
Coula confusion tant grossa,
Ah! me car, a l'è finìa:
E sta povra Doira Grossa
A l'ha vistsse a liquidè
Për 'l trasport dla capital
Tuti ij cari so *abitué*,
Fin la Guardia Nassional
Chila d'cô cambiand dë strà
Crudelment al l'ha chità.

S'vëd pì nen su le crosiere
J'impiegati a stè spëtand,
Le faseuse e le bustere.
Com as usa an badinand,
'S vëd pì nen tante viture.
Tante sgnore e damerin,
'S vëd pa pì coule parure,
Dël bel temp d'ij crinolin,
Tut a l'è, dop coul trasport,
As peul disse bel'e mort.

S'it ricordi ant le quatr ore
Una volta, che rabel!
Dai portiet, adess it cori
Drit fiña an piassa Castel,
Al galop, tut coma 't pias
Senssa pour, sta pur sicura,
Ant quaich'un d'fiachete 'l nas.

Ah! me car, l'è cosa dura
Ma l'afè l'è propi tal
E le cose a van ben mal!
An sità s'fa la marmota,
S'proved nen a sti maleur....
Disme un poch quaich *bambinota*,
T'halo già ferite 'l cheur,
D'Dora Grossa la memoria,
T'hasto già d'volte përdù?
Scrivme e contme un poch la storia;
E se tard t'hai rispondù,
N'autra volta pì latin
'T rispondrà to CESARIN.

Ester

—

Sicome 'l ben, — la gioja a porta
E l'esultanssa — dël ver boneur,
Così 'l to cant, — al ciel trasporta,
L'anima nostra, — sto povr nostr cheur,
Ch'as volgg là, dova, — coul armonìa
Sublime e santa — jë scaturis,
E a cour a godi — pieña e compìa
Coul esultanssa — dël paradis.

Anima bela, — cara creatura
  Mandà da Dio, — calà dal ciel
  An mes dla nivola — pì bianca e pura
  Fra 'l ragg pì limpid — dël dì pì bel;
  Për ti së svelà — na gioja neuva,
  Ignota a l'anima — fin da sto dì,
  Për ti sla tera — le gioje as preuva
  D'un mond d'content, — d'soris, d'piasì

Sto mond l'è d'lagrime — na val profonda,
  D'urtie e d'ronse — tuta sëmnà
  Un mar d'sagrin — a la circonda
  D'montagne afrose — d'pere infocà, ...
  Le reuse, ahimì! — frames le spiñe
  Con mala peña, — nasso al matin,
  Ma vers la seira — guardie lì chiñe,
  Casco già a tera, — l'han vist soa fin.

Ecco la vita! — Coust l'è 'l passagi
  Che noi i fouma — për sta val d'pior!
  Come comëta — che ant ël so viagi,
  La tera inlumina — con sò splendor,
  Ester toe note, — to cant, toa blëssa,
  A ciamo a vita — sta nostra val,
  E l'alegria — la contentëssa,
  A desto ant l'anima — dël povr mortal.

Përchè tant cara, — përchè sì bela,
  Così simpatich — përchè to cant?....
  L'è për mes to — che Dio rivela

Sla tera a j'omini — dël ciel l' incant,
L'ignoto ben — al qual tendoma
Un to soris, — n'lo fa provè,
Për ti s'infiora — coul ch'i batoma
Për cousta val — spinos sentè.

Al to bel cant — la ment s'ispira
S'esalta l'anima — s'dreuv l'intelet,
La man sle corde — dla povra lira
Fa seurti d'son — meno imperfet;
E l'univers — ant toa përssoña
S'concentra e manda — coul ragg celest,
Che 'l cheur al bel — lo ciama e sproña,
E d'ben e d'gioja — tut lo rivest.

Fedel compagna — të sta la gloria
L'idol, la gioja, — ti 't ses dla gent,
Dova ch'it passi — t' lassi memoria
Che eterna a dura — 'n tla nostra ment
Che dla toa vos — l'eco a rimbomba
E 'nt ël silenssio — dla neuit rispond
Ai nostri cheur, — mentre la tromba
Dla fama a spand — to nom al mond.
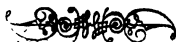
Povra libertà

Prim sentiment d'un cheur,
D'noi tuti aspirassion,
Përchè un fatal maleur
At veul sempre an përson?
Përchè quand ch'it elevi
Vers al to regno prim,
Na man crudel t'comprim,
Che sempre cedi it devi?
A l'elo giust ch'a sia
Ant ogni temp e età
Scalin dla tiranìa
La Santa Libertà?
'L Vangeli, 'l liber Sant
L'è diventà..... che oror!
An man d'ij traficant
La lege dël teror,
E fra d'crudei suplissi
La povra gent d'un dì
A l'ha dovù murì
Për man dël Sant Ufissi;
Sul liber sant stasìa
Col codice piassà,
S'massava, s'inquisìa
A nom dla Libertà.

Ancheuj as inquisiss
L'idea e i nostr penssè.
Dla libertà nemis,
Ël sacerdote a l'è.
Dla religion cristiaña
'L sublime fondament
Che 'l mond a l'ha redent,
Ancheuj l'è cosa vaña,
As sa pì nen cos sìa,
O quanto men s' na fa
Scudo dl'ipocrisìa
Contra la Libertà.
Ij Boñapart as son
Dla libertà scalin
Fasse për vnì padron
D'un fiero cadreghin.
Republica 's criava,
A bass tuti ij regnant,
E 'l popol ignorant
Sto moto a seguitava:
Ma, giù la Monarchìa,
S'ancaminava già
Sla strà dla tiranìa
Për mes dla Libertà.
L'Italia: O mi povròm!
Con so Statuto as ten
Na libertà mach d' nom
Ma an fond al-l'è peui nen;

Le Camere a scriasso,
Ma 'l Ministeri ij vot
A compra. e *cout qui cout*,
Le grame legi a passo...
  Lassa che 'l popol crìa,
  L'è massima adotà,
  Basta ch'a paga, e sia
  Lë sciav dla Libertà.

La gita di piacere a Firensse

En confidenssa, ma ciuto.... ij son d'cô andait mi a fè na gita d'piasì, ma!

Son tut rot, tut am fa mal,
  L'hai la panssa ch'am cërgoja,
  I son reidi come un pal,
  E la testa am gira, am roja,
  'N mal dë stomi da murì,
  Pr'avei fait 'n viagi d'piasì.
Con me brav orari an man
  Che a Firensse am dà d'matin,
  A quatr d'seira, a fè 'l gadan
  Im trovava s'j'Apenin
  Dop d'avei viagià na neuit
  Drinta un forn da seurtne cheuit.

An mes a un preive, na baila, na masnà e na sgnora, o che goj!

Son tut rot, ecc.

Dop d'proteste e d'acident
Contra ste balosse strà,
A Firensse finalment
A la seira i son rivà,
Ma a l'intrada d'sori spos
L'hai dovuje fè la cros.

Minorum malorum, 'l diao a l'è che i l'hai p nen trovà j'amis, e i l'hai dovù ciapè 'l prim omnibus d'obergi, ch'a l'è andame a dësvoidè gnente men che an via dla Forca, dova a l'han anpicame pa mal, ah!

Son tut rot, ecc.

O che feste, che festasse
Ch'i l'hai vist ant coul paїs,
Pr'adobè le stra e le piasse
L'han butà d'ij tupin gris;
Don-trè corde con d'ij strass
D'ij sanssuin pien d'euli e d'grass.

E an tut lon a conssist la famosa luminaria ... bel! ma

Son tut rot, ecc.

Pes ch'a fussa 'l ghet d'j'ebreo
Na bourada general
A sti sgnori dël torneo

A l'ha empì tut ël local.
E na mëscia, un bataclan,
D'gent, d'cavai, e fiña d'can.

A l'ha fait che 'l torneo a l' è diventà na cosa comica.... comica però fiña a na certa mira, përchè i bulon e le gomià ant 'l stomi am fan criè:

Son tut rot, ecc.

Le regate su la gieira
D'brute corsse e d'feu dëstiss
M'han gonfiame che a la seira
Na ciamava nen, no, 'l bis,
Ma chiet chiet rasend le cà
M'na filava ant le contrà.

Për evitè certi pachet che ai vola giù dle fnestre, ch'i dio nen autr...,

Son tut rot, ecc.

Come un barbaro am guardavo,
N'ostrogoto; e con d'*chè chè*
Ij me soldi am bërlicavo
Senssa deme da mangè,
O dasamdme d'certi piat
Pes che 'l nostr bocon dël gat.

E për fruta d'fave crue... *è tutto dire,* ahi!

Son tut rot, tut am fa mal,
L'hai la panssa ch'am cërgoia,
I son reidi come un pal,
E la testa am gira, am roja,
'N mal dë stomi da murì,
Pr'avei fait 'n viagi d'piasì.

Për 'l varament dla Vanda

Ò voi ch'iv diverti
Su l'aqua a voghè
Për feve d'esperti
Dël Po Canotiè,
Coragi sla sponda,
As vara la *Vanda*
Na barca nen granda,
Nen vaire profonda,
Capace però
D'baotieve su Po.
A l'è na fregata
Nen da aqua salà,
L'è d'bosch fodrà d'pata
E nen corassà;
Për tre l'è costruta,
Sutila, sutila,
Legera as na fila
Se drinta s'ij buta
Coul certo liquor
Ch'a infond bon umor.
A l'ha la bandiera
D'un ross color feu;
La lege severa
L'ha avù na man d'bleu;

A bordo as comanda,
Ma as ubidiss mai,
A chi veul fè d'guai
As lassa da banda
Na bouta d'coul tal,
Che ognun rend ugual.
Lontan da la riva,
Ch'as salva chi peul,
Ch'a sciopa, ch'a viva.
Ch'a canta 'l subieul;
La neuja lì a cessa
J'è mach l'alegrìa
Ch'as canta, ch'as crìa,
J'è gnente ch'a pressa;
Sù, sù 'l ritornel,
S'arpìa 'l rabel.
Se a robo, ch'a fasso,
S'è fait sovraoss,
Le birbe as rimpiasso
Con d'autri baloss;
Guardoma ant j'imposte
D'rangesse d'cô noi,
As rangëne pa coui
Che piate l'han l' coste?
Chi paga an giornà
L'è i farfo, ij bagnà.
D'moral as ciaciara?
L'han dane lëssion,

E 'an cousta ben cara,
Ij nostri padron,
Seguend coula scola
D'conssienssa ben giusta,
La lege pì frusta
D'coui certi dla stola;
Orate pro me;
Gheusaia paghè!
Lontan da j'arpìe
D'un mond sì birbant,
Sla *Vanda* v'na rie,
Intoñe coui cant
Ch'a riesso pì cari
E che 'l cheur av deta,
Sfidand la boleta,
E ij sofi contrari
Ch'a peussa fè 'l vent
Ant ogni moment.
Cos val-lo ch'un piora
Dle cose dë st'mond?
I soumne pa dsora
D'un Globo rotond,
E fin tant ch'a gira
L'eterna manouja,
Aussoma la douja,
Nen pieña, no, d'bira,
Pitost d'coul decot
Ch'ai seurt dal alot.

Trovandsse su l'eva
A beivi d'bon vin,
L'è l'acqua nen greva
As digeriss bin,
Le rañe ant la panssa
Vlo dagh për sicura,
Avei nen paura,
No mai la baldanssa
L'avran, d'fè quà quà,
Chè 'l vin ai pias pà.
Coragi, coragi,
Sla *Vanda* a voghè,
Criè, fè tapagi,
Compagn canotiè,
Sla *Vanda* as intoña
D'cansson d'coüle certe
Dle satire cuerte,
As subia,... no as soña,...
As fa d'tut un po'
Sla *Vanda*, su Po.

La mia barba

Oh, la barba coma at poussa!
T' cress parei d'ij barbabouch;
Ma a val poch, a l'è trop roussa:
Taite lon,... të smije un bouch...
It fas nen bela figura;
At va mal... oh ch'a l'è dura!
Taila, taila, ch'am pias nen,
Tampa giù la barba an pien.
Cousta sì l'è bosaroña!
Vëdme antorn tuta la gent
Dla mia in-nocua përssoña
Tant a piè interessament,
Da vorei ant soa manera
Ch'im arangia cousta ciera...
Da priveme dël boneur
D' tnì na barba da sapeur.
A l'han tanto tormentame
Che ij barbis m'era tajà;
Che an compenss i son lassame
Vnì la barba coma un frà,...
Nen d'autut,... n'han nen bastanssa,
Bsogna sente che baldanssa,
As përmëto, a l'è pa 'l tut,
Fiña d'dime ch'i son brut.

J'è quaich'una ch'a regreta
Coul bel paira d' barbisin,
Ma passienssa, ma ch'a speta,
N' j'è n'autr paira già an camin;
Sachërdissna, quanta pressa!...
S'i stagh nen a la promessa
Ch'i l'hai fait ant la cansson
D' criticheme a l'han rason.

Sì, la barba un poch a fora,
Ma 'l compenss a j'è peui d'cô,
Senssa spiñe,... cara sgnora,
D' reuse as treuva propi no.
Contla gnente l'avantagi
Che për feme paghè gagi
M'peulo tnime për sti pluch
E ste ferm parei d'un such?

Ma! sto mond tut aparenssa
A l'è propi al temp d'adess!
Con la barba opura senssa
Son-ne nen sempre l'istess?
E përbaco cousta bocia
Fiña adess l'è pa talocia,
Pura, s'i l'hai qùaicos d'pì
D'ij barbis, mi, son nen mi,

Senssa d'lon a l'è peui scrita
Che pì gnun am riconoss,
E s'ij dio 'l nom, la vita
'M leso subit, ij baloss!...
A bsognrà che un dì 'm decida...
Da sta barba ch'im divida,
Che mach pì 'm lassa ij barbis
S'i veui torna avei d'amis.

'T ses pì nen coula d'un dì

Bërgne! bërgne Caroliña!
Coust è un lusso, coust è un tren!
Autr che veste d'përcaliña....
D'satin, d'seda, gnente men;
Stivalin e caplinot,
Guant *gris perle!* oh sachërlot!
Đ' California le sorgent
T'has trovà; tnoma da ment!
Caroliña a dissla sì,
'T ses pì nen coula d'un dì.
Coui cavai, coule viture,
Coui lachè sota 'l porton,
Coui diamant, coule parure,
A t'han date un certo ton!
Autr che fiacher, omnibus,
Autr che cà, senssa tabus,
Tut a va a la gran milor
T'has trovà la pera dl'or
Caroliña a dissla sì
'T ses pì nen coula d'un dì.
Coust l'è n'aria chi t'am pìe
L'erre, oeih, 't sento a pëssiè,
T'è passate veuja d'rìe,
D'fè d'ij sgari, d'saotrignè,

L'asto pour d' frustè ij tapiss,
O d' dësfete coui to riss?
Forse forse at gena 'l bust,
Jë scarpin at son trop giust;
Caroliña a dissla sì
'T ses pì nen coula d'un dì.
Quatr domesti e la creada,
Ma sossì l'è n'afè sich,
Toaleta, vas d' pomada,
Aqua d' reusa, cosmetique,
Cos a j'elo ant coust vaset,
Mi povr'om l'è coul dël blet.
E sta tërssa, e sto chignon,
Scusme tant, it ciam përdon.
Caroliña a dissla sì
'T ses pì nen coula d'un dì.
It ricordësto d' na vota
S'is trovavo a avei në scù
Che tapagi, che ribota
Arvoltavo 'l mond an sù,
Ij rosset s' fasìo da lor,
E le tërsse an group scoror
A stasìo tanto bin,
Señssa bsogn d' tanti agucin.
Caroliña a dissla sì
'T ses pì nen coula d'un dì.
Al quint pian su na sofiëta
Sempre ardì com dë sciopet,

Senssa neuje dl'etichëta
I fasìo un bel cobiet,
J'ero alegher ant ël cheur
Pien d'content e pien d' boneur...
Bel'e sì l'è trop dorà,
L'alegrìa a sta pa d'cà,
Caroliña a dissla sì
'T ses pì nen coula d'un dì.
Pr'intrè sì l'amor s'antrapa
'Nt le perssiañe o 'nt'i ridò,
E sa ven prest prest a scapa,
Che stè an gorbina ai pias no...
'T lo sas, chiel l'è original
Ai pias nen l'artifissial.
Ama nen stuch e dipint,
Anche dent e cavei fint,
Caroliña a dissla sì
'T ses pì nen coula d'un dì.
Ciao, 't saluto, mi m' na filo,
Bel'e sì m' manca 'l respir
Caroliña, am sëca a dilo
Ma tut son am sà d' ragir,
Basta mach che a paghè ij frè
D' tut sossì sia pa un banchè.
D' California la sorgent
Ch'as risolva an faliment!
Caroliña a dissla sì
'T ses pì nen coula d'un dì.

Un bagn

—

Baotiè 'nt ël canot
L'è 'l re d'ij piasì,
Le trute, j'aniot
As trẹuvo lì lì
A vostra portà
Da pieje a palà.
Su l'onda filava
Fasend ël gridlin,
Vogand i blagava
Su me sandalin,
Ma an meno d'un *et*
Adiù me barchet!
m'ha fame mes gir e plofate ant l'aqua caossà e vëstì, a piè un bagn forssà... ma che bagn!... Ah!
Baotiè 'nt ël canot ecc.

La gent su la sponda
M' guardava e rijia,
E al nouv mi su l'onda
Apress ij corìa
Al rem e canot
Ch'a piavo già 'l plot
giù dla corent e a filavo dël mei ch'a n'avìo... oh!
Baotiè 'nt ël canot ecc.

E nôa ch'it nôa
L'hai tut radunà,
'L canot për la côa
A riva l'eu mnà,
Tra 'l rìe inssolent
Dë tuta la gent
ch'am ciamava: a l'ha pià un bagn lë sgnor? com l'halo trovà l'aqua? a smìa pa ancora vaire la stagion d' bagnesse ant l'aqua corent? i sento ch'a l'ha ciapà na truta? oh!
Baotiè 'nt ël canot, ecc.
La mostra fërmasse
A s'è su doi pè,
E ij biet son mësciasse
Ant ël *port monnaye*,
Përdend ël color
La forma e 'l valor,
cribio! im son trovame la borssa pieña d' carta pista, mola mola!... caro il mio bagno! oh!
Baotiè 'nt ël canot, ecc.
Svëstiendme adritura...
Un fa com'un peul!
Serà 'nt na vitura,
'Nlupà 'nt un linsseul
Mi tut patanù
A cà son corù.
E parei dl'ombra di *Banco* i son apars a la cusinera ch'a l'è vnume a durvì, e fra j' *o mi por*

dona, cos j'elo suceduje? i son cogiame tre ore pì prest, lassand andè un fiero apontament, cribio! ah!

Baotiè 'nt ël canot
L'è 'l re d'ij piasì,
Le trute, j'aniot
As treuvo lì lì
A vostra portà
Da pieje a palà.

Madama Garamon

Negossianta an mercerìe,
L'è madama Garamon,
Ben severa con le fie,
Tuta pieña d'divossion,
L'ha 'n negossi, com'as dis,
Da fè onor al nostr païs.
Viva chila
Che l'anguila
Sa trovè,
Sa pëschè.
S'è inssinuasse ant la cariera
Dël comerssi ch'a percor,
Fasend prima la pruçhera
Frequentand le cà d'ij sgnor,

E peui dop l'ha cambià gust,
L'ha butà negossi d'bust.
Viva chila, ecc.
A l'ingross anche al detaj,
A l'ha d'cô chërdù d'butè
Una vendita d'gitaj
Tut për comod dël mëstè;
E le poste veje a l'han
Continuà l'istess tran tran.
Viva chila. ecc
J'è d'barone, j'è d'contësse
Ch'a frequento 'l magasin,
A j'è fiña d'principësse
Ch'avend bsogn d'quaicosa d'fin
As rivolgio ai so talent,
Al so ret discerniment.
Viva chila, ecc.
A travaja an tuti ij pressi
Për piasì d'sodisfè 'l mond
Ai ten poch a l'interessi
Përchè a dila, a l'è ant ël fond
D'boña pasta, nen venal
Ma colanta e liberal.
Viva chila, ecc.
A la Cort l'è conossüa,
L'è ciamà d'an quand an quand,
E s'na và, ma nen vëdüa,

A tratè certi afè 'n grand,
D'forniture, d'ij contrat,
Natural, për ben dlë Stat.
Viva chila, ecc.
Un dì o l'aotr stè pur sicura
Sla spassgiada strojassà
La vëdroma ant na vitura,
E la gent tuta a ciamrà
Ma chi l'elo coula lì?....
L'è contëssa da doi dì!
Viva chila,
Che l'anguila
Sa trovè,
Sa pëschè.

Chila am badiña

Birichin, mal imprudent,
Inssolent e ciaciaron,
Invidios, impertinent,
Ficanas, rompa c....
Gnente men!.... tut lon përchè?
Përchè l'hai dit lon ch'a l'è.
Oh!... Mi seu ben ch'am badiña
Sora tota Caroliña!

A tocheje ant ël fiacà
Le cavale a tiro d'causs....
Ch'as dev nen di' la vrità:
L'è la massima d'ij fauss,
E la adoto propi nen,
A ciascun dagh lon ch'ai ven,
D'feme pour?!... Chila am badiña
Sora tota Caroliña!

S'a l'è rota tra noi doi,
Staga rota, e lah passienssa!
Lo sa ben ch'i son pa d'coui
Ch'j'usa forssa e prepotenssa,
No mai pì, pr'amor Calchas
A va an serca d'lon ch'ai pias.
D'tnime sciav!?... Chila am badiña
Sora tota Caroliña!

Ma ch'a buta su d'quadriglie,
D'brech, d'polache, e d'ij landò,
Ma ch'a viva a quaje e triglie
Për mi 'm basta un fricandò,
Na copà d'un vin sincer
Su me stomi ben legier.
Veui pa d'saosse... no am badiña
Sora tota Caroliña!

A lo sa, son nen d'coui fieui
Ch'ai pias godi coui favor
Che d'caschè finisso peui

Su le spale ai creditor:
Doi via doi për mi fan quat,
E së scarta nen bagat;
D'fè divers... chila am badiña
Sora tota Caroliña!

Ij pì sgnori, a sarà vera,
A stan drit, ma a dijla mi,
L'hai vëdune andè an galera,
L'è vnì sgnor ant pochi dì
Lassa sempre un dubi fort
Ch'a sia tnusse un sentè stort,
D'marciè lì... chila am badiña
Sora tota Caroliña!

Dle soe assion a l'è padroña
L'hai pa l'aria d'critichela!
L'hai vorssù così a la boña
A memoria riciamela
D'coui dì d'prima gioventù
Passà 'nssema a st'fol-fotù,
Coul che adess chila a badiña
Sora tota Caroliña.

A veul nen, e mi i stagh ciuto:
L'hai përdù j'antichi drit,
S'i l'hai dijlo, i la saluto...
L'ha butà na certa aptit
Che a gaveila ai va 'n can gross;
Mi për chila i son mach n'oss....
Con rason chila am badiña
Sora tota Caroliña!

A l'amis Censsin

L'è ancora ant la greuja
E già sor Censsin
A veul fè la pleuja,
Veul fè 'l birichin,
Già già d'Caroliña
Veul fè l'amoros,
Ofrendie da siña;
Però d'pan e nos.
Baloss, chiel profita
Ch'l'acordi l'è rot
Për lesme la vita
E fichessie sot,
Ofrendie a dritura
Soa vita, so cheur,
An saossa, an fritura;
Fotù mirlifleur!
Sa nen, povr badola,
Che ai temp ch'un a cor
Val gnanca un toch d'tola
L'afet e l'amor,
Che tut as vëd cede
Për cedole e dnè,
Le sole monede
Ch'as fan rispetè!

Guardoma che blaga?!
Veul deje d'conssei;
E a coui vèul ch'a staga:
Ch'a fassa parei!...
At mangia an salada
La tota, povr fieul!
At dà la balada
Parei d'un subieul!
Conosso la grinta,
Me car Censsinot,
Va, va, fichte drinta;
Autr che 'nt me canot;
'Nssilà l'è pa d'eva
Ch'un s'bagna l' cupis,
D'na saossa pì greva,
D'na giaona vërnis.
S'è fasse trop aota
Da un poch a sta part,
Noi souma mach d'paota
Mach roba da scart,
Tirè d'monte anssima
Pericol j'è fort,
D'caschè testa prima,
Sul colp d'rëstè mort.
Ch'a lassa richësse,
Parure e diamant
Për toe carësse,

Censsin, scusme tant!
Ma dova ch'as treuva
Na foumna a sti dì
Capace d'na preuva
Eroica così!

Con ti, na cabaña,
Con ti, 'n tochet d'pan,
O testa bagiaña,
O re d'ij tavan,
Ma t'chërdësto ancora
A coui sentiment
Dop che d'fè la sgnora
A preuva 'l content?

Son storie d'mia nona
Ch'a l'han pa gnun sens,
Fa nen coula jona
E scotme Vincens,
Si l'hai dit cerea
A j'è 'l so përchè,
A l'è për ch'as bea
Ant l'or d'so banchè.

L'articol fumele,
It vëdi Censsin,
Ma frësche, ma bele,
A abonda a Turin;
A j'è d'roba fiña
Sul fior d'ij so di,
Mentre Caroliña
A fa nen për tì.

'L Fieul d'economìa

I stagh su le sofiëte,
Mia stanssia l'è un gabiot,
J'eu 'l let su quatr assëte,
Na taola e un baulot.
Possedo na marmita,
D' bicier e na margrita,
E i l'hai l'inmenss onor
D'esse 'l me servitor.
Son mi ch'im fas cusiña,
Ch'i fas la svertia al let,
Ch'i teño dla cantiña
Le ciav, così un perfet
Acordi, longh dl'anada.
A j'è tra la creada,
La serva e 'l cusinè,
Ch'i fass për tuti e tre.
Im fass d'cô da stiroira,
Im taco d'ij boton,
D' manera che dla loira
Tranquil d' nen meuire i son,
Për la fatiga greva
D'andè 'nt la cort për eva
Im servo d'un fachin,
D'un me parent pì vsin.

A la matin bonora
Le scarpe 'm lustro d'cô,
'M ramasso via la bora
Dal frach e dal paltò,
E nen soget al vissi
D'andè tard a l'ufissi,
Soagnà da muscaden
M' na rivo a temp e ben.
Dla mia modesta stanssa
E posission social
I son content bastanssa,
'M na treuvo gnente mal,
Tant pì che an compagnìa
Son sempre d' na quaich fia,
Ch'ai na fa nen d' montè
Fiña sul colombè.
Anssi, ma an confidenssa,
'Nt mia cà l'hai ricevù
D'roba che gnun s' lo penssa.
D' roba che për gnun scù
S' sarìa podusse avei;
Da feme vnì 'l mei-mei
S' l'afè dëscuert un dì
A fussa podù vnì.
L'hai gnun ch'am pianta d' grañe,
Nè ch'am tambussa d' sor,
Gnun bsogn d' sarè d' perssiañe,

Se coul baloss d'amor
'M feriss con soa balestra...
Guardand peui da la fnestra
J'omini lagiù an fond
I rijo dë sto mond.
Dë st' mond, dë sta baraca,
E d'ij so buratin
Mnà tuti për la staca
Dal Dio marenghin,
Ch'a l'han mach pì la fede
Ant l'or, ant le monede,
Ch'a l'han mach pì respir
Ant l'onda dël ragir.

Barba Giaco

Barba Giaco l'è n'omnet
Sui quarantesingh agnet,
L'è pcitot, dla panssa grossa,
L'è për lon ch'a va an carossa,
Ai pias beivi e mangè bin,
L'è artirasse sì a Turin.
Eviva barba Giaco
E l'onestà,
Eviva i gran macaco
Ch'a san fè strà.

A l'ha fait ogni mëstė,
Ciavatin, sartor, pruchè,
A l'ha fait ël segretari
D'coul dle trapole d'ij giari,
Ma 'l mëstè l'era nen bon
L'ha pià n'autra profession.
Eviva ecc.

L'è butasse a fè 'l senssal
E l'afè l'era nen mal,
Ma l'è vnuine su na turba,
Peui la gent vnisend pì furba
L'ha chërdù pì convenient
D'fè 'l dotor e 'l gavadent.
Eviva ecc.

Gnanca coula a l'ha nen dit,
As gavava pa l'aptit,
S'è ficasse ant un'impresa,
E comprand n'assion e mesa
A l'ha tanto sbragalà
Che conssiè l'han nominà.
Eviva ecc.

Da conssiè l'è vnù Censsor
E peui vice Diretor,
Cuciarandsse lë stipendi
Grass e gross, le assion për rendi
L'han furnì gnente d'autut,
Così a mont l'è andassne tut.
Eviva ecc.

Ma l'amis frustand d'capel
A l'ha otnù un bęl toch d'bindel,
A l'è un pass che chiel fasìa
'N contra la diplomassìa
Për rivessne a un certo pont
Che d'ampess l'avìa fait cont.
Eviva ecc.

Con d'giaonëte, un po' d'cavich
Finalment l'ha trovà 'l gich,
S'è ficasse e Deputato
L'è rivassne coul togato,
Che da prima pochi meis
Travajava con l'apeis.
Eviva ecc.

L'onestà butand da part
E fasend gieughè coul'art
Che an giornà l'è vnüa d'moda
L'è vnù sgnor, ciascun lo loda
Ma da dnans, mentre darè
Da le spale s'sent criè:
Eviva barba Giaco
E l'onestà,
Eviva i gran macaco
Ch'a san fè strà.

D'autre imposte!!..

Neuve imposte, neuvi guai!
Piega 'l col Italia mia,
Piega 'l col, seufr ij to mai,
D'j'assassin l'empia genìa
Ben compata as manten d' sora,
Bastonand l'onest ch'a piora,
Ch'a regreta quasi già
D'essi fieul dla libertà.
Onta a noi, fieuj d' cousta tera
Che për godi 'l benefissi
D' libertà, pì d'una guera
L'oma fait, con d' sacrifissi
D' sangh e dnè, d'ogni natura
Vëdsse ancheuj ant così dura,
Condission ridot, da chi
N'assassiña tuti ij dì.
D' Cristo a l'han vendù la cota
Ij Giudè; ma nen lontaña
L'ora a l'è che n'autra vota
D' nostra Italia la sotaña
A sarà campà là an piassa
E a sôn d' tromba al prim ch'ai passa
As vendrà për pochi dnè,
Për fè grass d'autri giudè.

L'è 'l dolor che da la boca
Am fa seurte ste parole,
D' vëde un mal, guai a chi toca,
Che tacant com le vairole
L'om a intaca, a lo fa cedi,
D' vëdi un mal senssa rimedi
Un influss, o mei na pest
Derivant dal disonest.

Dov'a son-ne i dnè dle imposte?
Dov'a son-ne ij frut dle tere?
Ciamè nen... mila batoste,
Temporai, tempeste fiere
L'han disperssie, e ant la miseria.
L'han ridotne la pì seria;
L'han ridot nostra nassion
A lë stat d'disperassion.

Për d' monede as vend e as cata
Piasse, onor, titoi, bindei,
Për d' monede anche 's contrata
'N gener d' fomne lò ch'j'è d'mei,
Ant le cassie s' roba, e s' paga
Con nostr or, peui dop as blaga
Deridend a chi la man
Spors ciamand ch'ai dago d' pan.
Për mantnisse s' la cadrega
'S compra ij vot a pressi foi,
D' paghè ij frè d' coula botega

'S procuroma noi la goi,
E così sto mond a rola
A la barba d'ij badola,
E così pur trop a cor
Coust nostr secol dël vapor.
Basta nen... a l'ubidienssa
La nassion as assogeta
D'un dotor pien d'impudenssa
Che su tut dotora e deta,
E così l'Italia chiña
Su la barca d' soa ruiña,
A sospira, piora e gem,
Speta e ciama un pì bon rem.

Marieta

—

Caroliña a l'ha piantame,
Bondì barba, mi t'salut,
A Marieta son tacame,
A Marieta, a l'è pa 'l tut:
E l'afare anima mea,
Barbis d'gat, a va benon,
Caroliña, adieu, cerea,
Ti, toa boria e tut to ton.

Cos am falo mi dla seda,
D'ij pisset e dl'agreman,
Lon a costa na moneda
E a sodisfa pa la man,
Sot na stofa meno cara
Amo mei trovè d'cussin
Dov natura meno avara
L'ha fornije d'pì d'piumin.
M'è pì car na vôs ardìa
Ch'am dis ciao, me car, adieu,
Che na vôs senss'armonìa
Ch'a rangota l'erre e 'l q. . .
M'è pì car senssa preteisa
Na cansson sentì a cantè,
Che con d'musica dësteisa
Dnans a j'euj sentì stonè.
M'è pì car sota brassëta
Andè spass ant un boschet
Che sdrajà 'nt una carëta
Piè la pouver d'ij rovet,
M'è pì car la gioja vera
D'consserveme indipendent
Che stè a seufri la galera,
D'feme rìe da la gent.
O Marieta coust esordi
Si peuss vëdi at dëspias pa,
Lon veul di' che un bon açordi

Tra noi doi sempre ai sarà.
L'essenssial përssuadte pura
L'è ch'ai sia 'l bon umor
L'alegrìa a ven d'natura
E con chila a sta l'amor.
S'ai sarà quaicos d'contrari
E se 'l vent vnirà d'travers,
I veui pa, contrabulari,
Ch'is sagriño, a l'è temp pers.....
Al sagrin diomje speta
Un moment ch'is buto an vôs
Dasand man, cara Marieta,
A uña bouta d'coul famos.

A l'è 'l mëstè ch'a veul così

Ogni mëstè richied fatiga e peña,
Al prim dì dl'ann am riva su 'l portiè.
Am augura bon fin, ma a veul la streña.
A l'ha giù a bass botega da caliè,
E a porta dle savate da fè scheur,
Fruste e sciancà ch'as peul pa disse d'pì.
E am dis, cos veul-la mai, për me maleur
A l'è 'l mëstè ch'a veul così.

Ai temp d' soa gioventù la Catlinassa
  A d' bei giovnot, a d'ij partì famos
  L'ha risponduje no, la superbiassa!
  Chërssend l'età, s'a l'ha vorssù në spos,
  L'ha nen dovù fichè soa vista ancreusa,
  Ma piesse un gura tampe, e se 'l marì
  Quaich voltaa sent odor tut autr che d'reusa
      A l'è 'l mëstè ch'a veul così.

Enrico da masnà l'era un dësbela
  E tut ël mond l'ha dit va fait soldà,
  A riussirà quaicosa, ma ant la vela
  Ël vent për drit l'ha propi nen sofià,
  L'han pialo ant j'infermè, na ved da pendi;
  Mentre ij parlava: scusme da servì
  J'eu 'l numer sëdes, e ti già 't m'intendi,
      A l'è 'l mëstè ch'a veul così.

Doi fieri avocat an tribunal rusavo
  E da anrabià parei d'ij can e gat,
  Peña finì, la mostra fora a gavo,
  Ij litigant s' perssuado che sti avocat
  Finisso pêr ël drit d'andesse a bate,
  Ma sot brassëta a van tranquij përlì,
  Anssi a combiño d'andè anssema a sbate,
      A l'è 'l mêstè ch'a veul così.

Guardeve da le fomne e tirabòrsse
  Tant pì la seira quand j'andeve a spass
  Ant coule ociade a j'è pa gnuñe arssorsse

E meno ancora ant le gomià 'n ti brass,
Caplot e stivalin, moda fransseisa,
Chignon, pel bianca, muso colorì
Di' pura, a n'han rason a val la speisa,
A l'è 'l mëstè ch'a veul così.
Al paroco un bel dì l'è capitaje
D' dovei mandè la serva un meis lontan,
S'è disse che un maleur a l'è rivaje,
Ma chiel senssa sburdisse, ai parochian
La predica fasend a trata 'l tema
Dla castità pêr chiel pì favorì
E a campa s' j'averssari l'anatema,
A l'è 'l mêstè ch'a veul così.
Un carbonè l'ha otnù la man d' Luisa,
An barba d'un macaco d'un saron,
La povra sposa a s'è vêdussla grisa,
L'amis al so dover a l'era nen bon;
Tut a l'è neir pêr mi, chila a criava:
Oh sì 'nt ël mond tut a l'è neir pêr mi!
E 'l carbonè disandje, a së scusava,
A l'è 'l mêstè ch'a veul così.

Mia Vsiña

—

Për carità mia vsiña,
Ch'a l'abia d' mi pietà,
Dla fnestra la tendiña
Ch'a teña giù tirà,
O almen la gëlosìa
Ch'a sara, a dissla sì,
Ël sangh am furmiolìa,
Son d' carn e d'oss d'cô mi,
Për carità mia vsiña,
Ch'a tira la tendiña.
S'a l'è na bela bionda,
S'a l'ha doi euj celest,
Na facia ben rotonda
Acompagnà dal rest,
L'è nen rason ch'a basta
Për torturè la gent,
La gent faita d' na pasta
Che certe cose ai sent,
Për carità mia vsiña,
Ch'a tira la tendiña.
S'agions su la paciara
Ch'a l'ha na bela vôs
Che a scend al cheur sì cara,

Parei dl'amel pì dos,
Almeno ch'as compiasa
'N po' pì sot vôs d'cantè,
Diaschne na fornasa,
Ant mi veul-la vischè?
Për carità mia vsiña,
Ch'a tira la tendiña.

Përchè pogià s'la pera
Dla fnestra a guardè giù,
A sta senssa brassiera
Con coui brass patanù?
Con coula calamita,
Tota, s'acorsla nen,
Che tut lolì, sia dita,
M'lassa nen deurmi ben?
Për carità mia vsiña,
Ch'a tira la tendiña.

Quand d'ant ël bagn as aussa,
'L ridò l'è curt; da sout
As ved mentre ch'as caussa
Un fiero paira d'bout,
Talment ch'a j'è quaich vota,
Ch'i perdo la rason,
Për carità mia tota
Ch'a l'abia compassion,
Për carità mia vsiña,
Ch'a tira la tendiña.

'Nt la cassa peui dla seira
Prima d' sautè ant ël let,
Për coul che a ved e sceira
A l'è un torment perfet:
L'è bela com na steila,
L'è faita com n'amor...
Ma prest a la candeila
Ch'ai daga un sofi d'sor,
Për carità mia vsiña,
Ch'a tira la tendiña.

I son filosof

Chila am dis, mia cara sgnora,
Che un filosof i son mi...
Ij dirìa, a la bon'ora
S'i l'aveissa almen capì
Cosa diao, che bestia a sia,
Coma, dov' a staga d' cà,
Lon che l'om filosofia
Su sta tera a l'ha ciamà.
Ant coul temp chi andava a scola,
D'Leibniz, Smith, Sant'Agustin
Am citavo la parola,
Mi fasìa d'buratin;

Sui raport tra creatura
E creator l'era question;
Mi con mia tëstassa dura
M'piasìa d'pì giughè al balon.
Già për mi na mnestra amara
M'ero tuti i silogism,
I giugava mei a bara
Che combati d'ij sofism,
A Platon, Calvin, Lutero
Im inchiño ij fass d'capel,
D'ij so scrit capiendne un zero
I l'hai mai trovà nen d'bel.
J'è un proverbi pitost vei,
Che però l'ha gnanca tort
E ch'a dis ch'a l'è ben mei
N'aso viv che un dotor mort,
Mi seguend coula sentenssa,
Im son mai scaodà 'l cupiss,
D'ij sagrin guardo d'fè senssa
E dël rest im dagh ardriss.
L'hai penssà... su sta balota,
Për quatr dì ch'an l'ha da stè
L'è ben mei vivi an ribota
'Nt l'alegrìa, che piorè?...
Travajè l'è necessari
Nen da perdi no l'aptit,
Basta mach, contrabulari,
Ch'ai na sia da stè drit.

Che sëchesse le grumele
Stè 'n tichëta, portè i guant;
Trigo-migo con d'fumele
E sospir da spasimant
A fan nen pr'ël fieul d'me pare,
Ch'ai pias vëdi tut, pian pian,
Për nen bati contra d'quare;
E che al pan ai ciama pan.
An politica, lo dìo;
Mi son mai scaodame 'l saugh,
D'aussa e bassa mi m'na rìo;
Vëdo tuti a l'istess rangh.
Për amor son mai vnù maire:
Anche coul a l'è un boneur,
Coul tich tach am fa nen vaire
Ño ravagi drinta al cheur.
Për Marieta o Caroliña
Sento istess, istess amor,
Basta mach che mnandie a siña
Am manteño d'bon umor;
Con na bouta d'bon barbera
Ël me spirit ven legier,
Tut 'l mond, a smijla vera?
Casca drinta al me bicier.
E lì drinta 'l panorama
'L pì galup as fa present;
Vëdo là coula madama
Bruta, veja, senssa dent,

Ch'a veul fè 'ncor la giovnota,
Veul robeje l'amoros,
A coul angel d'una tota
Ch'a sospira për nė spos.

Vëdo coul marì ch'a preuva
A fè intrè 'l capel pì an giù
Ma peul nen përchè ch'a treuva
Certi branch ch'a pousso sù,....
Vëdo un erbo dla cocagna
E sinquanta a rampignè,
Për lassè sot ant la bagna
Tut ël mond a friciolè.

E là drinta ant la marmita
Sot na nivola d'neir fum
Na marmaja ch'a sgambita
Tuta sporca d'un bitum,
Combinà con d'impostura,
Giusvitism, finssion, ingann,
D'malafede la pì scura,
Tuta tuta d'j'autri a dann.

Ah! dë st' mond la röa a gira
Për na strà ben pieña d'sôt!
Ma për lon che mi sospira?....
No sicur finchè 'l goblot
A l'è pien dla malvasìa
Ch'an dà vita e bon umor
E ch'an dà d'filosofia
Tant da estingue ogni dolor.

Un neuv concistoro

Ai cour na drola, d'neuva,
Bsogna acertessne bin,
As trata d'fè la preuva,
L' concilio tridentin
D'butè 'n moment da banda,
O mei d'modifichè!...
La rassa veneranda
D'ij preive emancipè.
Ël papa là da Roma
A soña l' campanon,
Promet e pan e toma,
Ai ciama a na riunion,
A l'ha la testa pieña
D'idee d'libertà!
A s'è butasse an veña
D'fè d'rime improvisà.
L'ha vist che la botega
A manca d'acorent,
Përchè l'è meno antrega
Al dì d'ancheuj la gent,
E che për d'indulgensse
L'ha pì nen vist la cros
D'un sold, nè për d'sentensse
D'separassion tra spos.

A vëd che la baraca
L'ha d'buratin trop frust,
Ch'ai va n'autra man d'biaca
E d'roba d'modern gust,
N'orchestra men cativa
E në spartì pì bel
E ch'an locomotiva
As dev promëte 'l ciel.
L'ha vist che l'celibato
L'è stait trop inmoral,
Assurdo da ogni lato
E 'nt t'ogni temp fatal,
Che coule sirimonie,
Coui camus, coui rochet,
A son mach pì d'fandonie
Ch'a valo gnanc pì n'et.
Che 'n ti confëssionari
As ved propi mach pì
A couri i rat e i giari,
Che l' regno l'è finì
D'papësse, dle probende
Ij pì famosi frut
Dasandne al mond a intende,
E intant fè nen d'autut.
L'è temp, l'è temp ch'as dago
A travajè d'cô lor
E s'a voran ch'ij pago
Ch'as bagno d'cô d'sudor;

Da stà su la sisloña
Fasend ël mamaluch,
Tuta la gent l'è boña
A ritirè d'fërluch !...
S'vëdrà cos a peul essi
L'oget dë sta riunion...
Ch'a veujo chërse i pressi
Dle soe benedission ?
Che 'l mond a paga e tasa
Dai so dëscors përssuas ?
E përchè no,:.. ch'ai piasa
Lassesse mnè pr'ël nas ?!!...

I bagn d'aqua corent

L'è un bel piasì v'acerto
Piè d'bagn d'aqua corent,
Iv treuvi a *ciel scoperto*,
An facia al firmament,
Sot j'eui d'una tribù
Che a vëdve patanù
Av dis: o le bele ciape, a smia un ors, che gambe fiñe, che brichet, o l'bel, felo cori ah!
Un bel piasì l'è d'cô
Coul d'piè d'ij bagn ant Po.

Se 'l sol av da sla schiña
Av fa vnì 'l feu servai,
Cribio che brusadiña,
O mi povr om ahi! ahi!
Ma lon l'è niente, 'l bel
A l'è ch'as perd la pel.

E për quindes dì v'averto che la camisa a col av dà na certa gena ahi!

Un bel piasì ecc.

Se d'seira al cieir dla luña
I chërdi d' piè vostr bagn,
N'j'è sempre quaicaduña
Da fè quaich neuv guadagn,
D'trovesse a bërlichè
D'can marss e d'autri afè.

Ch'av passo sui laver e v'fan fè dle smorfie... oh!

Un bel piasì ecc.

S'iv buti la brajëta
Nouvand av da dolor,
Se senssa, la bolëta
Av dà l'aparitor
D'contravenssion moral
D'l'edit municipal

E lì *pagate la multa di lire 50; caro il mio bagno ah!*

Un bel piasì ecc.

S'i serchi dê schivieve
Andand pitost lontan,

A peul-la pa riveve
D'trovè quaich fanean
Ch'av roba, e v'lassa lì
Polid e dësvëstì.

Su la riva ant coula tënüa adamitica a preghè 'l prim ch' ai passa d' voreive almeno prëstè un fassolet për fè la vece d'feuja oh!

Un bel piasì ecc.

Un dì j'è la tempesta
Ch'av ciapa propi al mot
E v'bat drit su la testa
Ch'un peul pa tnila sot,
Doman l'aqua gëlà
Av rend tut costipà.

E tou, tou, tou, për quatr o singh dì na tos dël diaoleri, e na zansiva gonfia oh!

Un bel piasì l'è d'cô
Coul d'piè d'ij bagn ant Po.
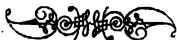
'L velocipede

Ël vapor a va d'boleta,
Ij cavaj fan faliment,
J'è rivà d'ciramoleta
Ch'as na filo come 'l vent;
D'or avanti a fè dë strà
D'velocipedi as usrà.
L'è na specie d'na vitura,
Direu mei ch'a l'è un caval,
Ma richied në soen, na cura,
E ch'a seufr gnanch'un mes mal,
L'ha mai fam, e l'ha mai sè,
S'buta an moto con ij pè.
Lì su d'sora l'om a fila
Con na spinta tanto forta
Che un caval a peul pa dila,
Smijlo pa che 'l diao lo porta.
Gira e volta com un veul,
E volend fërmesse as peul.
An sità son radunasse
Pëña vist n'afè parei;
Oh che anbreuj, lor son butasse
Le doe man ant ij cavei,
Cousta furia, ognun l'ha dit
Va frenà con quaich edit.

Un l'ha pià prest la parola
An disend: elo përmess
Inventè n'afè ch'a rola
Come 'l secol... dël progress!...
E 'l dëscors a l'ha finì
An disend: va proibì.

N'autr l'ha dit: no no, l'afare
Va studià 'n po' pì profond,
Nen d'aotut dis un trequare
Sossì a segna 'l fin dël mond,
J'è le streghe, j'è 'l folet
Ant la sela o 'nt ij rovet.
Bestia, bestia; n'autr a crìa,
Bestia ti, borich dël gis,
E lì doma un parapìa
Sti magnati as fan nemis,
A van via tuti brut
E decido nen d'aotut.

Lassè un po' che 'l mond a goda
Un moment pì d'libertà,
Lassè stè la bruta moda
D'fè dle legi a cartonà,
D'carta sporca i lo se' ben
Che già trop ël mond l'è pien;
Lassè un poch che l'om a cora
Dov'a veul e dova ai pias,
Ch'as amusa, ch'as dëmora

'N dè un po' nen a fichè 'l nas
D'apërtut, e fè 'l poncin
An rompend i chitarin.
Rispetè sta machinëta,
Sta belissima invenssion,
Piela, andevne a la Crosëta
A ciucè 'n bicier d'coul bon,
Ch'av butrà pì d'bon umor
A vantagi d'coust vapor.

L'Italia a l'è d'j'Italian

Oh finalment l'Italia
S'è fasse d' j'Italian!...
Coul ch'a dis lon la sbalia,
L'è propi un gran bagian...
Më smìa viceversa
Chi l'ouma nen d'aotut.
E che l'Italia arversa
Ciades l'ha përdù tut.
Che d'libertà s'respira
Për mi sei nen capì!
Souma rivà a la mira
Da nen podei fial.

L'imposta ch'an divora
Êl frut dël nostr sudor
An manda a la malora
'N carossa, anssi a vapor.
I font d'nostra richëssa
Son dasse fora Stat
A noi resta la vëssa
A j'autri 'l gran d'rubat...
Le strà ferà bastava
D'avei cedù nen mach ? !
Che subit dop bsognava
Alienè d'cô ij tabach...
S'è tut incamerasse
Për fè surtì d'quatrin,
Ma al fin s'è mai trovasse
La resta d'un centin,
Se tnusse un tal sistema
Che a di' la verità
Le classi tute anssema
Son staite dësgustà.
S'è disse economìe,
Va bin... ma a l'indoman,
A j'è l' decret surtìe
D'sinquanta mangiapan
Con titol d'generai,
E d'cros a profusion,
Stipendi ch'a fa sgiai,
E d'fè l' so afè nen bon.

D'l'intrada e dla surtìa
S'è disse d'fè 'l paregg...
Sla strà d'l'economìa,
S'è fasse ancora pegg;
Sti sgnori a paregiesse
Raspand là drinta l' sach
Tentavo equilibresse
Le tasche d'ij so frach.

A l'han e toma e Roma
A tuti promëtù,
Ma anvece, gnanca d'toma
A s'è pì nen vëdù....
Autr che taparè 'l papa!
So debit an pagand'
J'han procurà la lapa
D' godsse 'l fè nen, regnand.

L'Italia a l'è sogeta
A tute le nassion,
E bsogna staga cheta,
Përchè 'l Napoleon
D'or o d'argent o d' pata
Parei l'ha dit ch'a veul
E bsogna ch'un s'adata
A chi comanda, e peul.

E peui s' veul parlè d' lega
Ancontra ai forëstè?!...
L'è mei fichè an botega,

Mandeje a fesse 'mpnè
Ministr e ministero,
Manighe d'intrigant
Ch'a na capisso un zero,
O a son d' fieri birbant.

La lontananssa d'Marieta

Senssa ti, mia cara amìa,
Ah! sto mond l'è nen d'autut
J'è pì nen nè d'poesìa
Nè d'amor, tut l'è distrut,
I son sì su d'na montagna
Vërda, frësca, pieña d'fior,
E me cheur, me cheur a sagna;
Che na spiña ai dà dolor!
L'è përchè, përchè ch'a speta
La lontaña soa Marieta.
Che bel prà! bela valada!
Che bel cel, che sol ardent!....
Ël romor d'coula cascada
Da lontan coma ch'as sent...
Tut l'è bel, sì tut a ispira
A la vera pas dël cheur....

Cosa mai, la testa am gira
E peul nen provè d'boneur.
L'è përchè, përchè ch'a speta
La lontaña soa Marïeta.

I l'hai bel guardand là dsora,
La mia musa d'invochè,
Autr che vers! un pniss ch'am fora
Ai ven giù dal castagnè,
Che la musa a l'ha capime
E so temp a sgheira pa
A detè d'ij verss e d'rime
A na testa squinternà.
L'è përchè, përchè ch'a speta
La lontaña soa Marieta.

J'elo pa d'amis, dle sgnore
Vnüe aposta për piè 'l fresch,
Ben disposte a passè d'ore
Sla vitura d'San Frassesch,
A fè d'marcie e dle partie
Për gavesse dai sagrin,
Nen d'aotut mì peuss nen rìe
E me cheur a sta nen bin.
L'è përchè, përchè ch'a speta
La lontaña soa Marieta.

Con n'aptit ch'a fa paura
Tuti a mangio ch'a l'è un gust,
Mi m'aresto a la fritura,
Tasto gnente bel'e giust,

Coma d'frà j'aotri s'angrasso
E s'rineuvo 'l sangh a col
Mentre a mi l'massële s'basso
E me corp ven fiap e mol.
L'è përchè, përchè ch'a speta
La lontaña soa Marieta,
L'abia, l'abia o mia Marieta
D'mia salute compassion,
Lassme nen andè 'n boleta
E vnì fiap coma un povron,
Ven a 'lveme d'ant le peñe
A tròvè sto povr amis,
Smeuvie 'l sangh drinta le veñe
Impedì ch'ai veño gris
Ij cavei, se ancora a speta
La lontaña soa Marieta.

'L ritorn d' Marieta

Ven Marieta, ch'it ambrassa
Ch'i të strensa contra 'l cheur,
Doi basin ven sì ch'it fassa,
Ch'it esprima 'l me boneur.
L'hai sufert dla lontananssa...
S'i son maire, a l'è për ti;

D'or avanti i veui ch'is fasso
Doi basin che tut d'antorn
Veui ch'a sento i nostri vsin
I bei sciop dë sti basin .

I son an-namorá

An confidenssa, sgnori,
L'hai pià 'n fiero scapuss,
Son dame ai *casti amori*,
Son sech come un mërluss,
Am pias, guardand la Luña,
Le steile e 'l firmament,
Penssè ch'a j'è mach uña
Ch'am desta 'l sentiment,
Che 'l cheur a m'ha tocà
Për rendme an-namorà.

E neuit e dì i sospiro,
Penssand al caro oget,
Për chila mi deliro
Da perdi l'intelet,
I vivo mach për chila,
Cibandme d'emossion,
Talment, talment ch'a dila
Divento un parpajon;
Ciadess am manca 'l fià
Për essme an-namorà.

A mi j'autre fumele
M'fan rabia, m'piaso nen,
I treuvo gnuñe bele,
I treuvo gnente d'ben,
Për mi son na cagnara
Richësse, gioje, onor,
An paragon dla cara
Scintilla d'coust amor;
Për chila tut a dà
Me cheur an-namorà.

Noi doi e na cabaña,
Lontan dai guai dël mond
Ficà 'nt la nostra taña
Pì chi podoma al fond,
Beandsse d'nostra vista,
Dle senssassion dël cheur,
Sërcand d'rendi men trista
Sta val pieña d'maleur,
Ecco 'l piasì sperà
Da un cheur an-namorà.

La neuit da sot na pianta,
Stè lì scotand la vôs
Dël russigneul ch'a canta
D'gorghegg tant amoros,
Stè a senti 'l grì ch'a crìa
E dl'aqua 'l cërgojè,
Ël vent che scorend via
Le feuje a fa bogiè,
E ij batiti esaltà
Dël cheur an-namorà.

Filosofè sla vita,
Creesse d'ilusion
E coma un vero armita,
Al mond fè n'abandon,
E gat ch'a va an gatogna,
Fene dla neuit ël dì,
Murì, murì s'a bsogna,
D'amor però murì,
Prima ch'la realtà
M'abia dsan-namorà.

Sempre l'istess

Vate fè dè da l'aso!
Tut a l'è andait a bsach!
E d' di' parei l'è 'l caso
Dop l'afè d'ij tabach.
Oposission?... che storia!
L'è inutil ël tnì dur,
Fichevlo ant la sicoria
Che ant l'urna tut l'è scur.
Ben poche man polide
As fico ant coul përtus:
E a basta a fè decide
Ben poch d'lolà ch'a lus

Ancheui, che la conssienssa
S'as peul nen disse *fu*,
As peul per esperienssa
Disse ch'a l'è d'*cautchoux*.
L'Italia a l'è an boleta,
E tut l'ha già vendù;...
Për tirè anans?... ch'a speta
La mana da lassù;
Ai veul un neuv miraco,
Ai veul un autr Mosè,
Che an barba a coui Macaco
A fassa seurti....dnè.
E për preuvè ch'un preuva
D'cambiè sti caporion
La musica l'è neuva,
Ma sempre istess l'è 'l son.
E tich e toch e daje,
Ma invece dël violin
Av grato d'vostre braje
Sacocie e borgiachin.
Quantonque d'carta a sio
I dnè, ma ai fan piasì,
An lasso noi ch'i dìo,
E lor tiro da lì,
An monso fin ch'a sagna,
An peilo ch'a fa oror,
Për godsse la cocagna
D' papessie tuti lor.

Metresse su metresse,
  Cavai, carosse, tren;
  Cos val-la sagrinesse
  D'coui là ch'a mangio nen?
  Sto mond l'è fait a scala,
  Chi monta e chi va giù:
  Chi l'è 'nt 'l bal ch'a bala,
  E chi j'è nen, adiù.
Chi s'treuva lassù anssima,
  A l'è proverbi frust,
  Comenssa *ab ego prima*
  Charitas, ma l'è giust:
  Për pratica i vëdoma
  Che sempre as fa l'istess
  Noi autri pì i crioma,
  Lor fan na volta pess.
L'è për la stra ch'a riva
  Coul dì ch'a l'ablativ
  S'trovran a cantè piva
  Coui pochi ancora viv.
  Për mi dë st'esistenssa
  M'amporta così poch,
  Che i fass na riverenssa
  Al tërdes da taroch.
Pitost che vive d'rabia
  Fra tante vessassion,
  Con risigh d'andè an gabia

S'iv vali dla rason,
L'è mei, l'è mei sicura
Al mond fè un bel salut.
D' Bërgnif l'hai nen paura.....
A sarà pa tant brut? !...

L'om a vola

A PROPOSIT D' COUL CH' A L'HA TENTA' D'VOLÈ

Ah che magnifica
Sublime idea
Marcè 'nt le nivole,
E di' cerea
Ai velociferi,
Batei, vapor
Aossandsse ant l'aria
Dla tera d'sor.
Già s'as verifica
Sto gran problema
Dë st'mond la machina
Va via d'anssema;
Inutilissime
Resto le strà
I pont, i viotoli
E le contrà.

Prest prest a l'opera
Proprietari,
D'frà bsogna ch'aplichi
Ai lucernari,
E fnestre e specole
Bsognrà sarè
Ant cà, s'no av penetra,
Chi sa volè.

Për coul ch'a fabrica
D'fusij da cassa
L'è mei ch'as ocupa
D'autr e ch'a lassa;
Chi d'ciribebole
Costruv e vend,
Mëstè d'miseria
Pì gnente ai rend.

S'na van an Emaus
Le sitadele,
Le cinte aotissime,
Sì-ch'a son bele!....
E na critogama,
Un gran marin
Caliè minacia
E ciavatin.

L'è n'afè serio:
Ma chi sa ancora
Che d'na neuva epoca

A sia nen l'ora?
E che novissima
Coust'invenssion
Cambia e rigenera
Coust mond birbon?

Rapatumomsse

Da coul dì che dl'amicissia
Ël cavion l'ouma sciancà,
L'è n'azar se l'iterissia
E la frev m'ha nen ciapà.
L'eu avù bel mia Caroliña
Dedicheme al giuss dla tiña
D'atacheme a tuti i branch
Ma l'hai sempre sentù un manch.
Cosa mai, gira ch'it gira
Ma l'è propi un brut destin,
L'om a casca a istessa mira,
Dov comenssa a fa soa fin;
It l'has famla pitost bruta
Pura i torno.... sta nen muta,
Veusto vëdme an gënojon
Implorè da ti përdon?

L'è pì bel dop la tempesta
  Pì brilant ël sol an cel,
  Aossa su doma la testa,
  Guardme su, con n'euj pì bel,
  Fa un po'nen la smorfiosëta,
  Sta nen tant su la tichëta
  E coul muso longh un ras
  Buta giù, ven, fa la pas.
T'has doi euj ch'a foro ancora
  Pes che d'lesne e d'tinivlot,
  T'has na boca ch'a 'namora,
  T'has un paira d'colombot
  Covsservà d'na tal manera
  Da fè invidia a na marghera,
  T'has un plagi d'ij pì fin,
  D'bele man e d'bei piotin.
Sota 'l nas 't comenssi a rìe
  Caroliña, i t'hai capì,
  Propi propi che le fie
  Tute faite a son così,
  L'eve mai pro dle carësse,
  E d'inchin a vostre blësse,
  Veuli vëde ai vostri pè
  Cheur, corà, fidich e prè.
Al passà, tirand na teila,
  Ocupomsse dël present;
  Vëdo sota a la parpeila
  Coul ojin furb e lusent.

Ch'am riciama a la memoria
Coui bei temp, temp d'nostra gloria,
Temp ch'a torno se me amor
Caroliña a aceta ancòr.

Cos j'elo?

Cesarin e Caroliña:
Chi elo coul ch'a parla d'noi?
E se 'l sen o pur la schiña
'N pias tochesse, anche i gënoi,
Chi ch'a l'è ch'a dev mösciesse
E ficheje so povron? !
Veul-la d'volte l'interesse?....
I l'hai pront dontrè copon......

An politica as intriga
Coui doi esseri speciai;
Che d'politica na riga
L'han capine propi mai,
Doi ch'a godo le dolcësse
D'un amor ël pì perfet
Fra le gioje e le carësse
L'alegrìa e 'l ver dilet.

Ma che storie dla mia nona
Ma che impiegh, che onor d'Egit!
Un povr'om che, Dio, Madona,
Për la fabrica dl'aptit
Neuit e dì bosgna ch'a fila
E ch'a scarta nen bagat
S'veul mësciè 'nt la camarila
Ch'a sgrupioño 'l dnè dël Stat.
Mi ch'i l'hai dit tante vote
Ch'am n'amporta nen d'autut
D'coui baloss, d'coule marmote
Che dël Stat a mangio i frut.
Ch'a na fasso pur a pendi
A vniran al pento i grop,
D'ov as paga lë stipendi,
'L beucc un dì 's va vëdsse stop.
Se i regnant arvers com d'babi
S'vêdo a fè l'erbo forchù,
Ël paisan tornrà 'nt ël stabi
A contè d'famosi scù;
J'era bsogn d'soldà, d'fè guera
Për sosteñe i cadreghin,
Ma giù lor, l'om a la tera
As na torna për so bin.
Ch'a l'ambosso sachërdiri,
A sporchè tanti papè,
E d'giontè sbiri su sbiri
Ch'un peul gnanch pì respirè,

L'om an pas lassè ch'a goda
D'libertà, sì d'libertà
Ma nen lon che a vostra moda
Na galera a l'è restà.
Ma diao, la testa am gira
Son tacame a un argoment
Ch'a më scaoda e ch'am adira...
Për gavemlo d'ant la ment,
Caroliña ven mia cara
Gente nen d'ij ficanas.
An amor ess nen avara
Ven ch'i vivo an santa pas.

Tira e mola

—

Un sistema a l'om l'è d'guida
Për montè dël mond la scala,
D'seguitelo ch'as decida
E vëdrà che mai no a fala,
A l'è coul d'savei la scola
Su la qual la röa a gira
Tira e mola,
Mola e tira.

Guarda Cajo, coul giusvita
Da scolè l'ha fait la spìa,
E chi d'noi l'avrijla dita
D'vëdi an chiel na tal riussìa,
Con coul'aria da subiola
L'ha savù postè la mira
Tira e mola,
Mola e tira.
D'fè la cort a coula sgnora
Sor Alfredo a s'è stofiasse,
Coul brut vej ch'a jê stà dsora
Vita e corp s'è dedicasse,
E 'l coloss për chiel a crola,
Ij pè d'brons son fasse d'sira
Tira e mola,
Mola e tira.
Con d'inchin d'ogni natura
Sor Batista 'l fil dla schiña
A s'è fasse vnì dritura
Coma a l'è l'archet d'na criña;
La fortuña propi drola
An favor la röa ai vira
Tira e mola,
Mola e tira.
Sora Gigia con soa fiaca
L'ha d'galan una caterva,
Tuti ai meña për la staca
E senss'esse una Minerva

Ai travaja an pasta frola,
E për chila 'l mond sospira
Tira e mola,
Mola e tira.
A montè su na cadrega
A s'è vist pì d'una vota
Come cap dla gran botega
Un babocc o na marmota,
E sot coula inmenssa stola
Un babacio 'l mond a amira
Tira e mola,
Mola e tira.
Scrivi d'vers o scrivi d'prosa
L'è 'l mëstè propi 'l pì maire,
Ma për coul ch'una quaich cosa
D'acetè da coui mangiajre
As dispon e a l'ha la tola;
Note d'or ai da la lira
Tira e mola,
Mola e tira.
Për fè strà, d'lëchè le sole
Ai potent l'è convenienssa
V'trovrè mai frames a l'mole,
Avei dl'aso la passienssa
E lë spirit dël badola
Lassè mai ch'av ciapa l'ira
Tira e mola,
Mola e tira.

Una ferìa antica

A mi che grassia al cel Nossgnor m'ha fame
Alegher e content, san e robust,
Na lacrima da j'euj a m'è sgorgame,
Na lacrima d'dolor, d'inmens dësgusst
Amor për caosa toa i l'hai piorà.
Ma adess me car i temp a son cambià.
A son cambià sicur, d'me cheur la scorssa
S'è fasse pì gorëgna motobin
Che për passelo con lë stral, la forssa
Ai va d'un picapere, o un marmorin,
Ma drinta una pontura ancora as sent
Ch'am fa sufrì pitost, e am dà torment.
E sempre quand it vëdo, anima bela,
Cousta ferìa a sagna e dà dolor;
I 'lhai tentà pì volte d'medichela
Ma la fatiga i l'hai giontaje ancor,
E mach ant ël piorè treuvo confort
Ch'am giuta a soportè l'averssa sort.
Përchè sesto tant bela e così cara,
Përchè l'hasto un soris ch'abalia i senss
Përchè vers ti natura gnente avara
T'ha dait d'ogni virtù coui pregi inmenss
Ch'a fan che mach an ti tut as confond
Ël ben ch'un peul desideresse al mond?

I t'amo sempre e pêr ti sempre i sento
Coul'anssia che provà l'hai coul prim dì
Ch'i t'hai vëdüa, inutilment i tento
D'rimeuvi da la ment coul penssè lì,
Inutilment përchè sempre present
Ël to ritrat a m'è sculpì ant la ment.
'M ricordo dle parole ch'it has dime
'M ricordo com s'a fussa adess adess
Dle ociade che scambiasse i souma prime
E d'ij dëscorss ch'i l'ouma fait apress,
O quanta contentëssa, o quant dilet
Provava anlora, adess mach pì d'regret.
Ma guarda che na lagrima da j'euj
Ai seurt mentre i protesto d'nen piorè,
Animo sù! d'combate amor, d' ancheuj
Decis i son la guera d'comenssè,
E fort i speto... ahimì che vint son già
To sguard, e 'l to soris a m'han dsarmà!

La mia confëssion

Coul dì che sta carcassa
  Tnirà pì nen i pont,
  E coul dla gran barbassa
  Vor-rà ch'i rangio i cont,
  Ciapandme pêr j'orìe
  Na son pì che përssoas
  T' l'avìe veuja d' rìe
  M' dirà: me car fiolass,
  L'è pì nen temp d' cansson
  E but-te an gënojon.
'Nt l'esame dla conssienssa
  S'a fussa nen pesant
  L'aveissa almen d' passienssa
  'M trateissa con i guant
  Su certe scapadiñe
  Almen sareissa n'euj,
  Lasseisla le pediñe
  Ch'am peulo dè d'ambreuj
  Sperè podrìa përdon
  Campandme an gënojon.
Pì che Bërtoldo an Franssa
  L'hai fane, i nego pà,
  Ma pura la speranssa
  M'ha nen abandonà,

Coula ch'an dà la forssa
A soportè sti mai
Sostnendne fin ch' s' smorssa
'L lumin e s' tira i bai,
Coula che al moment bon
An prostra an gënojon.

Son stait durant mia vita
Tut autr che n'angëlet,
Ma mai no, mai giusvita;
L'hai sempre ciair e net,
E senssa avei paura,
Dit tuti i me penssè
Anche l'aveissa pura
Dovuje l sangh giontè,
Son mai për mie cansson
Butame an gënojon.

E senssa gnun ofendi
L'hai mai gaspà sot man,
L'hai mai robà stipendi
Fasend ël fanean,
E mai com'a fan tanti
Për d'or vendù l'onor
Nè mai gnanca a contanti
Vendù o comprà l'amor,
Si son stait trop mincion
Im treuvo an gënojon.

Quaich volta a dila cieira
Pr'amor dël me païs
Contra quaich bestia neira
I l'hai slanssà d'ij sfris,
Disand lo ch' l'era vera
Son fame arvirè i dent
E a divla si sincera
Na son pa mal content
Che d' vëdi coui grupion
'M piasrìa an gënojon.

Adess s'i l'hai da dila
Na son arcipentì
E l'anima tranquila
A l'è motoben d' pì,
Nossgnor, l'han sempre dime,
L'è misericordios,
E contra poche rime
Vor-rà pa fè 'l furios.
Negandme coul përdon
Ch'i ciamo an gënojon.

Così a va 'l mond

Seguend l'usanssa antica
D'ij padri inquisitor
Për përdonè,... v'ampica
Dla Cesa ël gran Pastor,
Chiel l'ha l'onor d'fè 'l boja
Mentre da tirapè
S'presento, o fan baboja
Imperator e re,
Fan i ministr spalëta
I preive a dan brass fort,
Ma peui soño baudëta
Për l'anima dël mort;
Ël popol sol, protesta
A nom dla religion,
Ma ben per lon ai resta
D'paghè l'esecussion.
Così na volta a l'era.....
Così l'è ancora adess,
Così pur trop s'la tera
La 'l deuit d'continuè ampess!!!...

A l' è Natal

A l'è Natal, sì sgnori,
M'acorso, a l'è Natal,
I vëdo tuti a cori
E tapinè pa mal,
An visite: sicura
L'è cousta la stagion,
Ancamineve pura
An visite; a l'è 'l bon.
Cereja, com'a stala?
E lah, ch'a guarda lì:
E la facenda vala?
Sì sgnora; i n'hai piasì,
E chila? Oh, mi 'm tormenta
Na toss ch'am chita nen;
Ch'a pia d'revalenta
Vëdrà ch'ai farà ben.
Che temp, che temp ch'i l'ouma!
Ancheui a j'è d'nebiass,
Ma a la stagion ch'i souma
Nen vëde i patarass

A calè giù, j'acerto
Ch'a l'è un bel agreman......
E lor com as diverto,
La seira dov'a van?
Arvëdla, neh? cereja:
Ij auguro bon fin,
L'è sempre lì sta veja
A rompi i chitarin.
Din, din! monssù Papiota,
Va, disje ch'ij son pa.
D'subime coul balota
Ancora coula ai va.
Din, dìn! un autr ch'a soña,
Dis, guarda chi ch'a j'è:
A j'è sora padroña
Dla gent d'ogni mëstè
Ch'a j'han piasì d'parleje
E contra ogni malann
A speto d'augureje
Bon fin e bon cap d'ann.
O che facenda seria!
Che critica stagion!
L'è propi dla miseria
La vera procëssion.....
Natal it fas l'intrada
Alegher e content
Ma 't porti una salada
Che trop anlìa ij dent.

E al fin dla torna un s'treuva
Ridot a l'ablativ
Da coula pcita pieuva
Ch'av ciucia bel'e viv,
Natal..... ai soña l'ora
E j'agnolot son cheuit,
Prest a l'è temp ch'i cora
A mëssa d'mesa neuit.

Un neuv Regolament d'Sità

La montagna finalment,
Finalment, l'ha parturì
Un famos regolament
Ch'a finiss për proibì
'L velocipede d' usè,
Ordinand ch'un vada a pè.

Le braje d'teila a bsogna propi sempre ch'a la balo; un po' d'na volta ch'a l' avìo trovà 'l mezo d'andè an vitura senssa costo di spesa, cerea sore masche! Venta subit ch'ai lo proibisso,

Sa 'l capel, vad an sità,
E sor Sindich am sentrà
Da Geometra... sicura
Bsogna almen ch'abia studià
Coul che usè veul sta vitura

Për le piasse e le contrà
E ch'a teña 'l metro an man
Mësurand larghësse e pian
Sëdnò giù la contravenssion...
Sa 'l capel ecc.
Com s'un fussa un can doghin
A bsognrà tacà al gavass
Portè quatr o singh ciochin
S'un veul d'neuit andessne a spass
E bsognrà butè ij fanai
Dël color ch'a son j'ociai
D'coui ch'a l'han mal a j'euj... verd... che idea propi vërda oh!....
Sa 'l capel ecc.
Tant a val ch'un vada a piote
Se d' Sità coui cari sgnori
Com a marcio le marmote,
Veulo peña vëdve a cori;
Resta inutil n'istrument
Fait për core coma 'l vent
S'un peul nen servissne për l' *uso destinato* a val propi la peña d'fè d'bele invenssion con coule tartarughe!?.,......
Sa 'l capel, vad an Sità,
E sor Sindich am sentrà.

LACRIME

su la tomba d' mia Mare

---

20 november 1868

O neuit, o neuit fatal! o neuit eterna!
Pieña d' dolor, pieña d'angoscie e d' mai,
Con un vel neir ohimì! dla gran lanterna
Për sempre ij ragg 't l'has ofuscame, e d'guai
D' pior e d' sagrin it m'has prostrà 'nt un mar
Privandme d' coul oget pì sant, pì car.
J'è mort mia Mare! Ohimì crudel sventura!
Coula a la qual i devo l'esistenssa,
Coula che d' mi bambin a l'ha avù cura,
E 'n po' pì grand a m'ha inssegnà passienssa
A soportè ij dolor d' n'averssa sort
E al cheur sovens a m'ha portà confort.
D'ijbon conssei m'arcordo, ch'it l'has dame,
'M soveño dla gran bin ch'it m'has volsù:
It l'has m'acorso inmenssament amame
It m'has al ben, 't ringrassio, dirigiù,
Con ti la vita a l'era un paradis,
Com soportela adess da ti divis?

Da ti che così cara così brava,
Pieña d' virtù ripieña d'alegrìa?
Da ti che tut ël mònd tant at amava
Indispenssabil part d'nostra famija?
Da ti divis? ohimì fatal maleur!
Spiña crudel ch'am fora e scianca 'l cheur!
I pioro o mare! ecco 'l soliev ch'am resta,
Ecco 'l soliev che sol a l'ha to fieul
Mentre l'*osanna* d'una eterna festa
Al trono dël Sovran che tut a peul,
Ti la presenssa it godì dël Signor
A part d'sua gioja e dël so inmens amor.
A m'è confort, t'acerto, o Mare santa
D'aveite strensù al cheur l' ultim moment,
Che da tua scorssa dai dolor afranta,
L'anima a l'è partìa sì santament
Oh! me car fieul, e soridend vers mi
Certa d' to viagi it l'has cessà d' sufrì.
Certa, d' to viagi,... ant la funerea stanssa
Nivola bianca, al to let d' mort d'antorn
A l'è comparssa, e l'Angel dl'esultanssa
A t'invitava a fè al Signor ritorn,
Un sol penssè 't ratnìa, l'amor për noi
Che d'nans a ti j'ero prostrà a ginoi.
Oh! quanti cherubin dal Cel s' la tera
J'ero calà për compagnete al Cel....
L'erla vision?! o no cërtëssa a l'era

L'anima tua ant un bianchissim vel
Voland lassù, 'n guardava an ginojon,
Intercedreu, disend, për voi përdon.

Prega për noi, sì prega anima bela
Consservne dël to amor l'inmensso ben,
Dla barca nostra ti dirigg la vela,
Përchè un bel dì noi peusso cori al sen
D' l'anima cara për la qual ancheuj
D' lacrime amere l'oma gonfi j'euj...

J'è mort mia Mare! aimì! coma a rimbomba
Eterno a la mia ment l'eco funest.....
Mia Mare a j'è pì nen!..... ecco la tomba.....
La tomba su la qual contrit e mest
To fieul a piora lacrime d' dolor,
To fieul a infiora con dle bianche fior!

INDICE